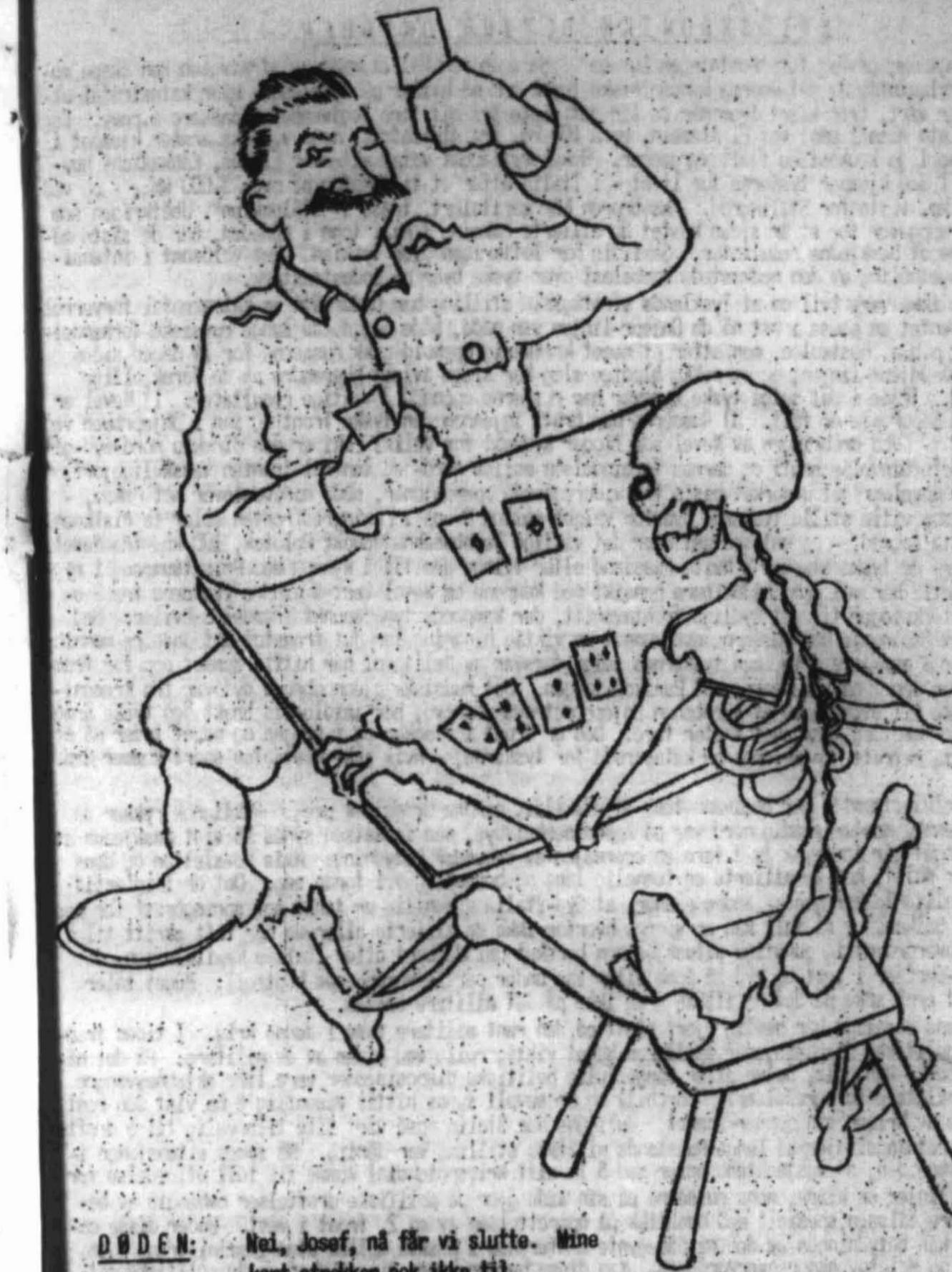




1 / A / 1
Z Z



DODEN: Nei, Josef, nå får vi slutte. Mine kort strekker nok ikke til.

STALIN: Å nei, meg knekker du ikke så lett. Jeg har fremdeles trusler på hånden.

Clausen og liknende sitt parti har hatt en viss betydning i landet. Fritz Clausen er en slik komplett politisk nullitet, men sikkert er det at han er ingen stolt farer, som de danske nasistene kan rose seg av. Hans fremtreden er på ingen måte høstmodig. Han er som en ramleende tom tomme, full av floskler og fraiser. Han lider også av en organisk talefeil, og det gjør ikke saken bedre. Det har vært den danske nasismens skjebne å ha undersløre og middelmådigheter som talsmenn. Fritz Clausens "adjutanter" og garder består for en stor del av tidligere straffede personer. Da man før 1945 ikke stilte om nasistene, grep disse tilrene gangstermetoder for å gjøre seg gjeldende. De gjorde innbrudd på arbeiderpartiets kontorer i København. De endte et sosialdemokratisk ungdomshjem. De bortførte en tysk emigrant. Det er eksempler på deres gangstergjøringer.

Fritz Clausen har lagt for dagen en krypende beundring for sitt partis opphav i syd. Han har overdrovet den danske nasismens betydning, for å skape resonsans i Tyskland. Han erklarte at solen var gått opp for et nytt Danmark da landet ble besatt. Han slet daglig troppe hos de tyske myndighetene og med deres faste. Mange av de personskiften som er foretatt i den danske avisverden eller i dansk politi

er den stolteste dag i vårt folkes historie. Vært den dag som mer enn noen har samlet hele det norske folk under en flagg. Til sine tider har vi hatt mange av feiringen av 17. mai. Historiske instinkter i orden, og folk danner den bærende kraft i folket, noe dag i andre.

Hetsdagen. Vi minnes den første grunnloven som ble avsluttet på 17. mai. Denne grunnloven som selv i disse ulovtider inne i Norges Statskalender, - den gjelder, og som påkallas når

noe langt mer enn den ytre henvendelsen, som samler alle. Det er de idealer som lever i oss, som har nordmenn levd på og levde i over 130 år. Disse idealer samler oss om vi ikke går i tog og stolene. Disse idealer skal i godkjennings og bli erkjent av oss og av hvert barn i dette land.

KRIGSKRONIKK ULTIMO OKTOBER.

Stillingen er prekær for "Festningen Europa". Bare en radikal endring av strategien kan skape mulighet for avlastning av det enorme koncentriske trykk som nå hviler på Tyskland. Hvor katastrofalen utviklingen har vært, trer klart fram når en lar det siste års militære begivenheter passere i revy. For et år siden sto Rommel ennå ved El Alamein, bare 100 km. fra Alexandria, mens v.Bocks armé kjempet i Stalingrad og i de kaukasiske fjelloverganger. Hakekorsflagget valet alt over Elbrus, Kaukasiens høyeste topp. I dag kjemper tyskerne for livet - i Italia etter et tilbaketog på over 3.000 km., - og ved Kiev, 1.000 km. vestenfor Stalingrad. Aksebroen har kapitulert, trass i "stålpakten". Ubåtkrigsen som etter tyske oppgaver for et år siden kostet de allierte omkring 1 mil. tonn i måneden, har de siste måneder gitt meget beskjedne resultater. Samtidig har luftkrigen over Tyskland øket voldsomt i intensitet, med mangedobling av den nedkastede bombelast over tyske byer og industristrok.

Det kan ikke være tvil om at Tysklands strategiske stilling har undergått en katastrofal forverrelse. Mange ventet en pause i øst nå da Dnjepr-linen var nådd, både p.g.a. de lange russiske forbindelseslinjer og p.g.a. hostsonen, men etter et meget kortvarig opphold gikk russerne for 14 dager siden til angrep på Dnjepr-linen, og en rekke blodige slag har siden avløst hverandre på de forskjellige frontavsnitt. Trass i det seige tyske forsvar har russerne oppnådd 3 viktige resultater. 1) Nevel er erovert, 2) Saporosje er falt. 3) Russerne har brutt igjennom den tyske front og inn i Dnjeprbuen ved Krementsjug. - Ved erobringens av Nevel som ligger sydvest for Veliki Luki er den direkte nord-syd-gående jernbaneforbindelse brukt og dermed forbindelsen mellom nord- og sentral-fronten vanskelig gjort. Dessuten gir Nevelområdet utmerket basis for videregående operasjoner, både nordvestover mot Pskov, - et framstøt som ville stille tyskerne overfor valget mellom å oppgi Leningradfronten eller ta risikoen på et nytt Stalingrad, - og mot sydvest over det viktige jernbaneknutepunkt Polotsk, 100 km. fra Nevel, for å avskjære de tyske styrker i Hvite-Russland eller twinge dem til å kjempe med Pripetsumpen i ryggen. Imidlertid har vel den umiddelbare hensikt med kampene om Nevel vært å hindre tyskerne fra å overfore forsterkninger til det sydlige frontavsnitt, der kampenes tyngdepunkt framdeles hviler. Med erobringens av Saporosje har russerne overvunnet en viktig hindring for det framstøt mot Dnjepr-munningen som tilsikter å avskjære Krim, mens tyskernes seige forsvar av Melitopol har hittil demmet opp for framrykningen over den Kogaiske steppen mot Perikop-tangen. Det russiske gjennombrudd sydover fra Krementsjug som førte til avbrytelse av jernbanen Dnjeprpetrovsk-Kirovo, har imidlertid brakt den tyske armé mellom Dnjepr-kneet og Asovhavet i stor fare. Den er truet i flanken og i ryggen og meget tyder på at bare en hurtig retrett kan avverge en katastrofe for tyskerne, - hvis ikke hostsonen snart kommer dem til hjelp.

På Middelhavsfronten har begivenhetene et adskillig mindre dramatisk preg. Riktignok rykker de anglo-amerikanske arméer stadig nordover på Appeninerhalvoya, men innsatsen synes så vidt beskjeden at Italia-felttoget gir inntrykk av å føre en operasjon av sekundær betydning. Hvis Po-sletten og dens flyplasser er målet, har de allierte en temmelig lang og besværlig vei foran seg. Det er imidlertid mulig at de allierte har ganske andre planer, at Syd-Italia vesentlig er tenkt som springbrett for operasjoner mot Balkan. I så fall kan en spørre hvorfor ikke de allierte allerede har tatt skritt til å utnytte den overordentlig gunstige situasjon som hersket umiddelbart etter Italias kapitulasjon, da store Balkan-områder i vest og syd lå åpne eller var under partisangruppernes kontroll. Meget taler for at svaret er å soke på det POLITISKE - og ikke på det militære område.

Fascismens endelig har nemlig gjort slutt på den rent militære fase i denne krig. I tiden framover vil de politiske disposisjoner spille en meget viktig rolle ved siden av de militære. På det nærværende tidspunkt kan gale, halve eller mangelfulle politiske disposisjoner være like skjebnesværgre som dårlige militære forberedelser. Churchill og Roosevelt synes hittil vesentlig å ha vist den rent militære side av krigen sin oppmerksomhet. Muligens har Stalin også vært lite tilbøyelig til å drofte de politiske retningslinjer så lenge Russlands militære stilling var dårlig. Nå synes situasjonen imidlertid å være den, at vestmaktene noler med å la sitt krigspotensial komme til full utfoldelse før de politiske linjer er klare, mens russerne på sin side gjør de politiske droftelser avhengig av bestemte militære tilslagn, spesielt med henblikk på opprettelsen av en 2. front i vest. Under disse omstendigheter kan betydningen av den nå påbegynte konferanse i Moskva mellom utenriksministrene Eden, Cordell Hull og Molotov neppe overvurderes. Kan disse herrer komme til enighet om de politiske retningslinjer som skal legges til grunn ved løsning av de problemer som knytter seg til i første rekke Finnland, Randstatene, Polen og Balkan, vil forutsetningene være til stede for fullt å utnytte den gunstige militærstrategiske situasjon til et knusende koncentrisk slag mot Tyskland. Moskvakonferansen er derfor av fundamental betydning. Faller den gunstig ut, vil det politiske grunnlag være til stede for realisasjon av den koalisjonsstrategi som etter alt å domme i løpet av overskuelig tid kan gjøre ende på den mare som i dag rider verden.

VVV VVV VVV

KIRKENS PLESS I DET FRAMTIDIGE EUROPA.

Enkelte mennesker vil sikkert avvise den tanke med forakt, at kirken skal ha noen plass i det framtidige Europa. Slike mennesker har godt av å bli konfrontert med det faktum, at Stalin nylig har gjennomprettet den russiske kirke og tilstøttet den visse rettigheter innenfor den sovjetrussiske forfatning. Den nazistiske propaganda har hatt det travelt med å ironisere over Stalins plutselige kuvending overfor kirken og kristendommen. For dem som har haft høye til å følge litt med i russisk politikk siden krigsutbruddet, kom dette skritt fra Stalins side ikke som noen overraskelse. Gjennom lengre tid har en kunnet merke at det russiske styre mer og mer har forlatt sin tidligere ateistiske politikk. Hvorvidt dette skyldes dyptesjialelige forandringer hos Stalin personlig, vet vi ikke noe om. Men vi kan ikke se bort fra denne mulighet. Russlands nåværende diktator var jo i sin tid elev ved et prestesamar.

Det er derfor ikke umulig at de impulsene Stalins fikk i sine ungdomsår kan være årsaken til den forandring som nå er skjedd med hensyn til sovjetstyrets stilling til kirken. En ting er imidlertid sikkert, at russerne er - og alltid har vært - utmerkede realpolitikere. Når det offisielt er gitt den russiske kirke rett til å drive sin virksomhet i Sovjetsamveldet, er det sikkert ut fra det grunnsyn:

at kirken er en åndsfaktor som en må regne med både i den nåværende situasjon og i framtidan. Innenfor de forskjellige kirkesamfunn er meningen delte om kirkens stilling overfor staten. Den romersk-katolske kirke er det kirkesamfunn som går lengst i retning av å kreve politisk makt og innflytelse også overfor det verdslige statsstyre. Men en politiserende kirke har sviktet sin egentlige oppgave og er blitt en karikatur av hva den etter sin bestemmelse skulle og burde være. I demokratisk statssamfunn har en politiserende kirke hverken noen plass eller berettigelse. Dette er en av grunnen til at den katolske kirke har hatt meget vanskelig for å vinne innpass i typisk demokratisk stater. Disse har forstått å organisere sine nasjonale kirkesamfunn slik, at de unngår de farer som truer fra en politiserende kirkes side.

Organiseringen av vår egen norske statskirke kan her tjene som mønster. Den norske kirke har etter vår forfatning full og uinnskrenket frihet i rent åndelige spørsmål. På dette området griper ikke staten regulerende inn. Men på den annen side har vår forfatning passet vel på at kirken og dens prester ikke er tillagt noen som helst politisk innflytelse. Erfaring har vist at dette er en meget heldig løsning av maktforholdet mellom stat og kirke. Vi har som følge av dette hatt et rikt og blomstrende kirke- og kristen-liv. En trenger her bare minne om den veldige innsats som det norske kirkefolk har gjort på misjonsmarken rundt om i verden. Dette arbeid har nå fått den offentlige anerkjennelse det fortjener, ved at den norske stat (Kongen og regjeringen) har overtatt de nødvendige utgifter til den norske hedningemisjon etter at forbindelsen mellom misjonærene og hjemlandet ble brutt p.g.a. krigen. Nettopp det forhold at den norske kirke ikke er noen politisk kasteball, har gjort at den har kunnet stå så sterkt under den pågang, som den har vært utsatt for fra nazistenes side. Den norske statskirke er en åndsmakt, som utelukkende kjemper med åndelige våpen. Så lenge den vedblir å være statskirke og arbeide etter de retningslinjer som gjaldt før krigen, vil den ha en stor og betydningsfull oppgave også i det framtidige Norge, hvor folket - og det alene - har den politiske makt.

VVV VVV VVV

NAZISITISKE FRIMERKER.

Postverket skal i nær framtid gi ut nye frimerker med tilleggsverdi, de såkalte "landshjelperfimerker". Dette er et rendyrket nazi-tiltak. Innikten av tilleggsverdien skal gå til støtte av frontkjempene og andre nazi-tiltak. Det hele er en tro kopi av den tyske "Winterhilfe". Trykningen av "Landshjelperfimerkene" pågår nå, og etter planen skal salget av merkene begynne i november måned. "Landshjelperfimerkene" står helt i klasse med quislingmerkene, frontkjempemerkene o.l. Det er derfor selvfølgje at ingen god nordmann kjøper disse merker. Den som tror å kunne gjøre forretninger ved åsoppkjøp av disse og lignende firmerker, skal komme til å forregne seg grundig. Det er - og skal også etter krigen vedbli å være - en skamplott i enhver filatelistisk frimerkesamling å ha nazimerker noe som helst art. Derfor er også førstedagsstempeling av "landshjelperfimerkene" noe som gode nordmenn holder seg borte fra. - INGEN GOD NORDMANN KJØPER "LANDSHJELPFIMERKENE".

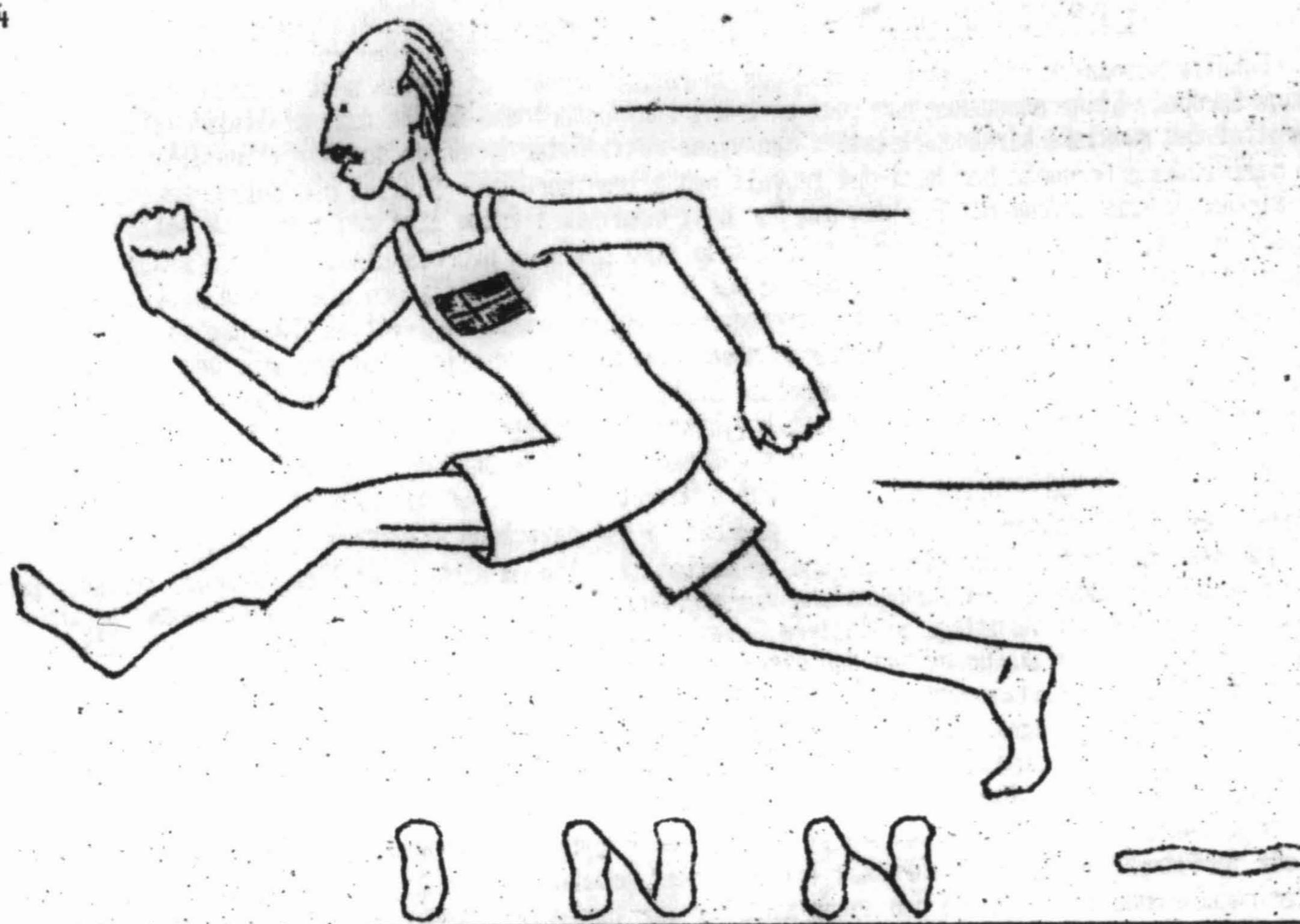
VVV VVV VVV

UNIVERSITETSSTRIDEN er plutselig blusset opp igjen, idet nazistene fredag 15. oktober arresterte en remme universitetslærere og studenter. Blant de arresterte er professorene Harald Schjelderup, Karl Jacob Arnholm, Eiliv Skard, Bjørn Føyn, Sverre Steen, Kristen Andersen, Odd Hassel, Anatol Heinz, Gunnar Frisch, dosent Johan Schreiner og stipendiatur Johs. Ardenas.

VVV VVV VVV

er den s
senere
ger har s
tand og l
rene av
onale in
danner de
nne dag i
hetsdagen
este gru
nlov som
ne i Norg
gjelder

noe lang
v grunnlo
Det er
har nord
sten 130
g, selv o
stolene.
godkjenn
nne og av



HOLD HODET KLART!

Innspurten er løpets avgjørende styrkeprove. Da gjeller det at vi ikke gjør tyskernes feil. Det var en gang tyskerne trodde at de skulle ha gjort krigen unna på godt og vel et års tid. Senere "knusete" de Russland, gjorde "knipetangsbevegelser" mot India og fabelt endog så smått om landstigning i Amerika, iallfall av sine gule medarbeidere.

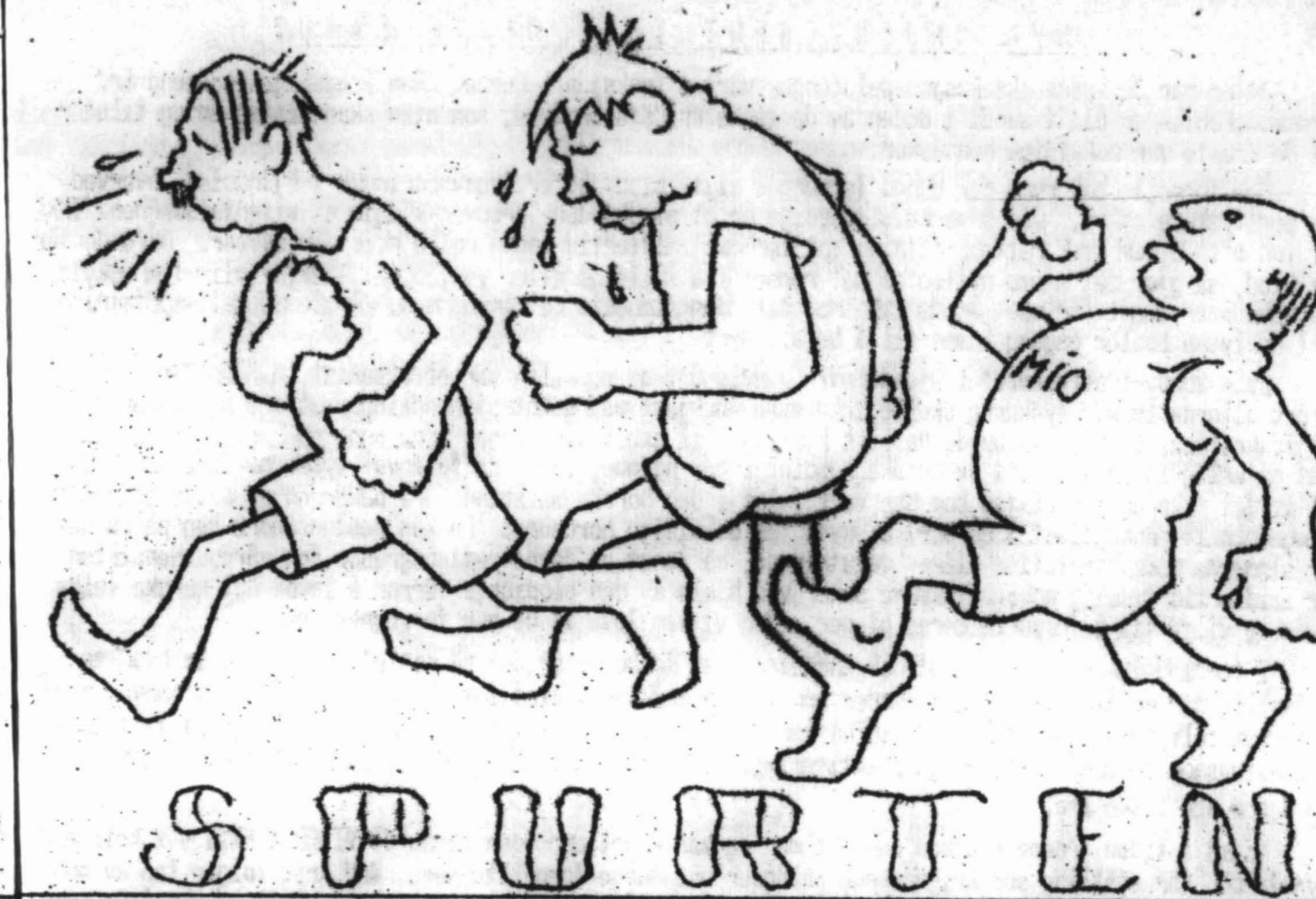
Nå er bildeet snudd om. Hitler distanseres dag for dag. Allikevel må vi ikke vente å se krigen avviklet imorgen. Det gjeller nå framfor alt å holde hodet kaldt.

Her har vi meget å lære av de alliertes krigsforsel. Forventningene og kravene til de alliertes hærer er kolosale verden over, likesom de under sin distansering av tyskere og japser tiljubles og "heies" fram av alle jordens frie og okkuperte folk. Allikevel holder disse hærer hodet kaldt. De tar ingen risiko, fordi de helt enkelt bygger på det prinsipp at forsiktighet og sikkerhet i operasjonerne teller mere enn tyske sportsprestasjoner under en krig på liv og død. I løpets mange runder vil det til slutt bli denne oppfatningen av krigsforselen som kommer til å gi seieren, og dermed utslettsen av det nazistiske pobelvde i verden.

Den nokterne, kolde saklighet - som preger de alliertes strategi - er en egenskap som også den norske hjemmefront vil stå seg på å bli preget av i stigende grad. Selv om vi har ganske bra medvind for tiden, bør vi innrette oss mer på en seig, iherdig kamp enn på at krigen skulle være slutt i morgen. Særlig i innspurten er det de velberegnede, seige, energiske steg som er avgjørende. Det tar sin tid å hale seiren i land. Imens arbeider vi jevn og sikkert - som før.

LA IKKE VÅRE MOTSTANDERE BLUFFE OSS.

Våre hjemlige nazister holder for en stor del på å skifte karakter. En ikke ubetydelig del av dem er i den siste tid blitt så foyelige at det rett og slett er til å bli kvalm av. Dette må imid-



SPURTEN

lertid ingen la seg dupere av. Om de yndelige nazister nå er i ferd med å gå i opplosning, blir vel-villige og imotekommende, så må en være klar over at dette helt og holdent er begrunnet i den internasjonale situasjon. Nazistene er ikke idealister. De som var det gikk ut av partiet 9. april 1940. Resten er opportunister, sleipe, egennyttige hokersjeler som kun har lønnsomhetsprinsippet som sitt ideal. Når en har med slike elementer å gjøre, sier det seg selv at særlig løpets siste runde vil komme til å framvise et veld av nye og varierte former for det nazistiske hykleri, som vi må være oppmerksomme på, om det ikke skal føre nye forviklinger med seg.

Også på dette punkt viser de alliertes holdning oss hvordan vi har å forholde oss. Kravet til alt som smaker av nazisme er betingelseslos kapitulasjon. Om våre hjemlige nazister nå i stigende grad tar til å opptre som snille og hjelpsomme gutter, blir venlige i partipolitikken etc., så forblir vår holdning presis den samme. Merker vi at de begynner å vakkse, så går vi tvert om desto hårdere på for å få hele nazikonstruksjonen til å ramle. Vi har et eneste krav til nazistene, og det er: Betingelseslos kapitulasjon. Føler de seg trette og utkjørte, så la dem gå ut av løpet - og vente på regnskapets dag.

ALLE KREFTER MÅ SETTES INN.

Det er ingen tvil om at vi i dag er inne i temmelig avgjørende faser av krigen. Hvor fort slutten kan komme, det vet ingen og ingen bør heller spille sine krefter på å forsøke å regne det ut. Men en ting vet vi: Sluttspurten står for døren, og vi vet at slutten i ikke liten grad avhenger av det arbeid og den holdning som vi der lever bak salve krigsfronten, kan framvise. Kan vi få depresjonen til å gripe om seg blant tyskere og quislinger, da har vi framskynnet krigens slutt. Her har enhver ansvarlig, fornuftig og valoverveiæt vis å sette inn alle sine krefter, -og de må gjøres nå.

vv ylv vv

er den s
senere
ger har s
tand og l
rene av
onale in
danner
nne dag
hetsdager
este gru
nlov som
ne i Nore
gjelder

noe lang
v grunnlo
Det er
har nord
sten 130
g, selv o
stolene.
godkjenn
nne og av

6. HVA SKJER EGENTLIG I DETTE LAND?

Atter har de tyske oksekusjonspelotonger vært i funksjon i Norge. Fem fredelige nordmenn fra Drammenkanten er blitt sendt i døden av de tyske volds forbrytere, som uten skamfølelse endog tilstår at de drepte var uskyldige mennesker.

Den formelle bakgrunn for denne Terbogens siste blod-dåd er togavsporingen i Mjøndalen, hvorved et par tyskere omkom. Det bemerkelsesverdige er at blodhunden Terboven medgir at attentatsmennene IKKE er funnet. Etter tysk rettsoppfatning spiller det imidlertid ingen rolle hvem man skyter. Bare de få se blod, så gjør det samme nytten om det renner fra skyldige eller yskyldige. Derfor blir fem uskyldige mennasker drept for noe som de ikke har hatt den ringeste befatning med. - Denne rettsoppfatning vil de tyske bødler engang komme til å betale dyrt.

Hvem forevret attentatet i Njøndalen? .. Hvis det da virkelig var et attentat. - Det er i så fall flere alternativer. Tyskerne skulle ikke være ubekjant med sabotasjehandlinger utført av allierte stedskrefter, likesom de burde ha litt kjenskap til sabotasjen innen sine egne rekker. Endelig kan det naturligvis være begått av norske sabotører her hjemme, men i så fall vet tyskerne like godt som vi at det ikke er den linjen som har vært fulgt i den norske motstand. På bakgrunn av dette blir det mangedobbelts meningsløst å gå bort å skyte fem uskyldige mordmenn. En kan nesten undre seg på om det er sinnsyke menn som fatter slike beslutninger, så langt er deres rettsbegreper fra våre. Hensikten er imidlertid tydelig nok; Tyskerne søker ved hjelp av den blodigste terror å lamme det norske folkes yne og vilje til å forpurre deres planer. Men vi kan love at de her forregner seg,

I forbindelse med denne siste skjendselsdåd av Terboven er det på sin plass å minne om hva han offentlig har erklært om slike personer som han nå med kaldt blod lot skyte ned, nemlig at enhver mann som selv forholder seg rolig, intet har å frykte. - Vi husker Trondheim, og nå har vi fått en demonstrasjon av denne erklærings praktisering. Vi skal aldri glemme den! Det tyske ord er like lit verd som den tyske ære.

Vi må i tiden framover gjøre oss det mer og mer klart ein noen sinne at VI ER I KRIG - i krig med Tyskland. Vår stilling som krigførende pålegger oss tunge forpliktelser. Med krig følger tap av menneskeliv, og ofte et spill av menneskeliv som synes både formålslost og uhyre hårdt. Like lite som noe annet okkupert land, kan vi unngå krigens og terrorens ofre. Vi har ikke noe middel til å stoppe terroren, men vi kan besvare den med enighet og fasthet! Ved ubrytelig indre samhold kan vi vise finnendan at han ikke skremmer oss og ikke får oss til å vike fra den kurs vi engang har stukket ut. Når annet vern har vi ikke.

VI ER I KRIG med et folk som ikke eier det minste fruigg av anstendighets- eller sørmeilighetslelse, et folk som bryter ethvert løfte og som håner all rettferdighetshensyn. Det er klart at vi ikke har noe å høpe på av slike mennesker. Derfor har det heller ingen hensikt å sende bønneskrifte til de tyske bedler, slik som det ble gjort. av 11 kjente menn i Drammen, hvor de offentlig tok avstand fra enhver form for sabotasje. De som gikk i spissen for dette opprop handlet sikkert ut fra de besmotiver, og det er betegnende for stemningen i distriktet at de hadde ca. 4.000 underskrifter bak seg. Tyskerne hadde nemlig gitt inntrykk av at et opprop av denne art ville få innflytelse på spørsmålet om skytning av gisler. Vår erfaring gjennom 3½ års okkupasjon burde imidlertid ha lært oss at tyskerne til enhver tid gjør det de finner hensiktsmessig. I Drammen skjøt de da også like fullt av gislene, - og ovenkjøpet fryder de seg nå ved å ha fått bevis for å ha lært befolkningens opposisjonsvilje. Det må aldri skje mer her i landet at tyskerne får bevis for at det nytter å terrorisere oss.

VI ER I KRIG - ikke bare med tyskerne, men også med NS. Hvem er det som utpeker de gode nordmennene som skal skytes? Det er våre hjemlige nazister! Gislene er utpekt på forhånd, - lenge før noe skjer. I hver eneste by og bygd i dette land er allerede framtidnes gisler og dødsdømte utpekt av de stedlige nazister - mordere like gode som tyskerne. La oss aldri glemme: VI ER I KRIG - MED NAZISTENE.

Skulle noen trenge ytterligere påminnelse om den krigstilstand som råder mellom nordmenn på denne side og tyskere og quislinger på den annen, så er det bare å iaktta den vepnede hird som i disse dager flommer ut over landet med sine geværer. Hvem skal disse geværer rettes mot? quisling sa selv for noen dager siden, da han oppfordret landsforrederne "til kompromissløs kamp mot våre inndrømmes fiender". Vi vet hva det betyr! Men derfor sverger vi også høyt og hellig: **DET SKAL BLI KAMP!**
TYSKERNE OG QUISLINGENE SKAL FINNE OSS BEREDT!

vvv vVv vv

KULTURFRONTEN - OVERSIKT OKTOBER 1943.

Kulturttinget 24/9.1943 ble åpnet med en tale av "minister" Fuglesang. Han prakte han av landets blomstrende kultur som han innkasserte til fordel for NS. Han truet alle som ikke ville medvirke. Han fant sin linje i NS's program punkt 24: "Fritt åndsliv med organisert selvstyre under statens tilsyn". Han uttalte: "Til alle som vil gjøre en ærlig innsats for norsk kultur rekker vi hånden til samarbeid". Til dette svarer alle gode nordmenn: "VI LØFTER INGEN HÅND TIL SAMARBEID. VI UNNDRAR NS VÅR STØTTE". Norske kunstnere holder sin sti ren, og publikum slutter opp om dem, selv om det for begge parter skal bety offer og forsagelse. Etter den linje klarlegger vi kulturfronten som den er i dag:

BØKEBØR: Følgende forlag er boykottet og ingen må kjøpe bøker merket med disse firmaers navn - unntatt om bøkene innhold eg enne ser harmlost ut:

BLIX FORLAG, KAMBANS FORLAG, CENTRALFORLAGET, GUNNAR STENERSENS FORLAG,
I.M. STENERSENS FORLAG, VIKTING FORLAG, SEGELOKE THRAPS FORLAG, AMPS FORLAG.

GYLDENDAL NORSK FORLAG er nazistisk ledet. Nye bøker fra Gyldendal **ER BOYKOTTET**. Eldre litteratur, klassikere og skolebøker er **IKKE** boykottet. - Nazisten **LARS HANSENS** samlede verker **ER BOYKOTTET**.

H. ASCHEHOUG & CO'S FORLAG fikk i sommer en nazistisk "konsulent", som etter oppdrag fra Kulturdepartementet skal kontrollere forlagets bøker. Derved er ASCHEHOUGS NYE BØKER BOMKOTTET. Eldre litteratur og skolebøker er IKKE boykottet.

TEATER OG FILM: Nationalteateret, Det Norske Teater og Trondelag Teater ER BOYKOTTET. Alle tre teatre har NS-sjefer. Boykotten er helt gjennomført, - for Nationalteaterets vedkomme-
ne i over 2 år. Det er en bedrift av publikum. Ved de andre teatrene i Oslo har publikum demonstrert
mot tendenser til innblanding. Skuespillerinnen Hilda Fredriksens gjestespill i "Hedda Gabler" på Det
Nye Teater ble oppgitt p.g.a. truslet om boykott av denne forestilling.

GODE NORSKE SKUESPILLERE TAR IKKE NOE ARBEID UTOVER HVA DERES KONTRAKTER STRENGT FORPLIKTER DEM
DE INNIGÅR OFFENTLIGE OPPLESNINGER, SÅ VİDT MILITIG OGSA FILMENGSJEMENTER.

Publikum over hele Norge boykotter Sinding-filmen: "Sangen til livet". -- Til dem som dannar lange kinokøer i Oslo innskjerpes: INGEN GOD NORDMANN GAR I DAG PÅ TYSKE FILMER.

MUSIKK: INGEN GOD NORSK KUNSTNER GIR I DAG OFFENTLIG KONSERT. HAN OPPTRER IKKE SOM SOLIST VED ORKESTERKONSERTER.

NS forsøkte i 1941-42 med skarpe inngrep mot musikklivet. En rekke kunstnere ble nektet å opptre i Aulaen, i de beryktede "kringkastingsbetingelsør" ble de pålagt å opptre i den nazistiske kringkasting. Disse angrep på künsternes frihet ble siden trukket tilbake, og NS forsøkte en ny forvirringstaktikk. Resultatet ble at publikum ikke lenger visste hvilke konserter de kunne gå på og hvilke de skulle sky. Nazikunstnere som Otnes og Brandt-Rantzau samlet derfor fulle hus.

Grieg-festlighetene i juni i år ble et skole-eksempel på faren ved å gi nazistene lillefingeren. De fullt besakte konserter gikk inn i en uhyggelig sammenblanding av norsk, NS og tysk hyldest til vårtore tonekunstner. Kulturdepartementet holdt lunsj, Reichskommissariat holdt "Feierstunde", ved Griegs grav var det offisiell kransepålegging ved Reichsminister dr. Goebbels' representant. Alt underorsete av NS-folk. Alle arrangementer og opptredende kunstnere ble trukket inn i den digre NS-reklamen i avisene. Gode norske kunstnere paraderte stadig side om side med nazister og tyskere i dagspressens billedstoff. Mange av våre kunstnere følte etterpå at de var kommet i blannet selskap og hadde astet glans over forredernes propaganda-forestilling. -- Men dette var ikke alt. Ved andre anledninger er gode nordmenn etter offentlig opptreden blitt tvunget til å delta i rene nazi-tilstelninger, da et kor i Namsos er til og med blitt tvunget til å synge ved innvielsen av et nazi-hus.

På alle kanter merker en naziens geskjeftige "kulturinteresse". Enhver som gir konsert må soke
tulturdepartementet om tillatelse. Alle sangtekster skal sensureres på forhånd. Jødiske og russiske
komponister er forbudt. I alle aviser er skikkelige musikk-kritikere erstattet med nazister. På ben-
ene i konsertsalene breier tyskerne seg mer og mer - både i uniform og sivil.

• Filharmonisk Selskap har hatt en stormfull og farlig tid. Orkestrets musikere måtte lånes ut til avskyelige propaganda-arrangementer. De dannet ved sin kunst den festlige ramme om "Statsakten" på kershus 1. februar 1942. Gode nordmenn i orkesteret har måttet spille under tyske dirigenter, og sammen med norske og tyske nazister. På en av selskapets offentlige konserter har uniformerte tyskere bilt i orkesteret. -- På dette grunnlag må vi gjenta den parole som tidligere er kunngjort:

PUBLIKUM GÅR IKKE PÅ SOLISTKONSERTER. PUBLIKUM SKAL IKKE GÅ PÅ FILHARMONISKES KONSERTER, HELLER IKKE BONNEMENTSKONSERTER. SOLISTER SKAL IKKE OPPTRÆ. — Dette er en parole. Den kan ikke diskuteres, og skal følges. Det advares mot alle forsøk på å skape forvirring.

NÅR FREDEN KOMMER

Etterhvert som vi nærmer oss slutten av krigen, kommer ganske naturlig følgende spørsmål mer og mer i forgrunnen: Hvorledes skal overgangen formidles? Innen en overskuelig framtid er vi igjen herrer i landet - men hvem skal utøve dette herredomme? -- Enkelte synes å gå ut fra at de gamle menn og partier fra før 9. april skal overta, og det tales på enkelte hold om en forholdsmessig representasjon innen statsledelsen og kommunale organer etter partienees styrkeforhold før krigen o.s.v. På andre hold næres det frykt for at krefter ytterst til høyre skal gripe sjansen, gjøre kupp og skape et autoritært styre, mens det omvendt på den annen ytterfloy snakkes om farens for at kretser innen arbeiderbevegelsen skal utnytte situasjonen til kanskje rent revolusjonære tiltak.

Vi er overbevist om at slike engstelser er ganske ubegrundet, for er det noe det norske folk er blitt ferdig med for godt i denne tiden, så er det alt som smaker av diktatur. Alle - kanskje unntatt en eller annen liten sekt av virkelighetsfjerne fanatikere - er klar over at det er frihetens og folkestyrets vei vi skal gå. Det er jo friheten og folkestyre vi og våre allierte har fort den lange og bitre kamp for.

Det er ganske misforstått når enkelte her mekanisk vil gripe tilbake til forholdene som de var for 9. april, ja overhodet begynner å operere med partier, deres daværende styrke o.s.v. Hvilke politiske skillelinjer og styrkeforhold som kommer til å vise seg når vi igjen går til valg, vet ingen, men sikkert blir det anderledes enn det var. Men det er en sak for seg. Hva som imidlertid må være ganske klart for alle er at inntil regulære valg har funnet sted, eksisterer det bare ett parti i Norge, og det er hjemmefronten. -- Alle som har tatt aktiv del i dens arbeide, er på det rene med hvor- dan GAMLE DIVERGENSER ER SKRINLAGT OG PARTISKILLER GRUTT ned i DISSE ARENE, hvordan FOLK FRA DIAMEN- TRALT MOTSATTE LEIRER HAR FUNNET HVERANDRE I GJENSIDIG RESPEKT OG TILLIT, hvordan SAMHOLD OG KONSENTRASJONEN OM DE STORE MÅL HAR STILLET GAMMEL UENIGHET I SKYGGEN. DET ER IKKE MELLOM PARTI OG PARTI- GRENSEN HAR GÅTT, men MELLOM GODE OG DÄRLIGE MØRDENE. Kvalitet og karakter har gjort utslaget, ikke nyanser i samfunnssyn.

nyanser i samfunnssyn.
Den oppgave vi står overfor den dag tyskerne legger våpnene ned, er naturligvis langt mer tiltrekkende og glederik enn den hjemmefronten har hatt gjennom okkupasjonsårene. Men vi må være klar over en ting: DEN BLIR IKKE LETTERE. Den vil kreve den samme vilje til innsats og samhold, samme evne til lojalitet og samling om de store mål. I de ukene og månedene da stadig nye økonomiske, politiske, administrative, juridiske, psykologiske og andre problemer kommer til å velte inn over oss og kreve mentan handling, gjeller det å treffe de riktige avgjørelser, - da kanskje mer enn noen gang før. Det er da grunnlaget for vår framtid skal legges, det er da vi har sjansen til å pense utviklingen inn på det rette spor, kanskje for årtier framover. Mer enn kanskje de fleste tror, gjeller det at ledelsen i den tiden griper riktig.

Derfor gjeller det også å få fram de rette menn. Bare de beste er gode nok, de dyktigste og de mest uredde. PERSONLIGHET, KVALITET OG KARAKTER ER DET AVGJØRENDE, ikke politiske farger. - En annet ting er det at det kan være til styrkelse og beroligelse av almenheten at mennene kommer fra ALLE de gamle politiske leirer, enten de har spilt noen framskutt politisk rolle der eller ikke. Spørsmålet er om de har holdt mål i denne tiden, enten de for har deltatt i de politiske liv eller ei.

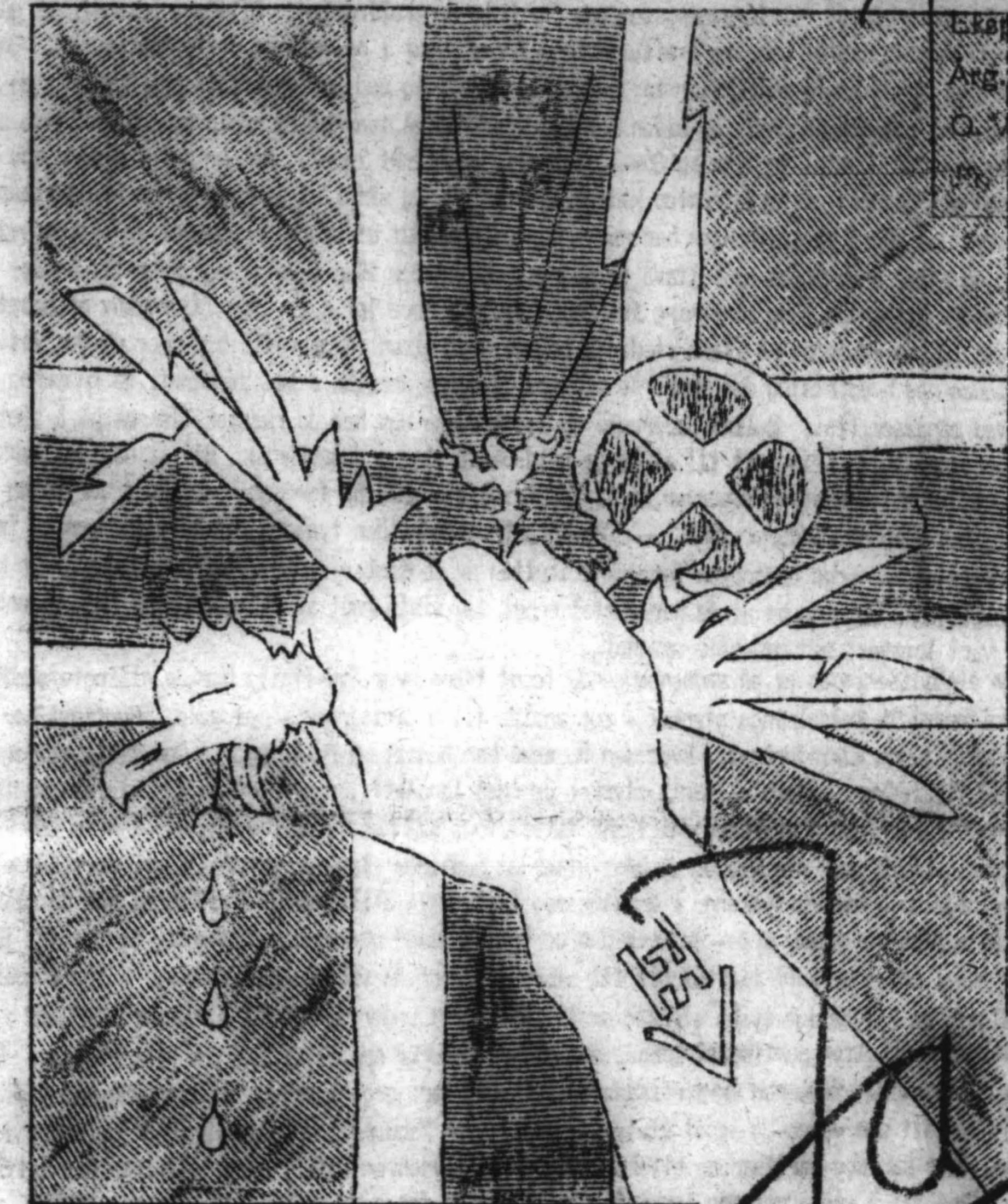
Hjemmefronten har mennene. Hjemmefronten kjenner mennene, - og hjemmefronten vil vite å sette dem inn på den rette plass.

vvv vVv vvv

4573

Mappe 28

EX-1011. 3460k
Arg. 1943
O-
60% Y3



KRIGSOVERSIKT PRIMO OKTOBER

Allerede nå kan det sies at Churchill har innfridd sitt løfte om store begivenheter for øvfall. Italia har kapitulert; de store øyer og en tredjedel av det italienske fastland er okupert, samtidig som russetne har ført sin store sommeroffensiv fram til Dnjepr, der de tyske styrkene i øyeblikket befinner seg i en kritisk stilling. Imidlertid nærmer nå sommeroperasjonene seg sin avslutning, og vi skal forsøke en vurdering av den alminnelige militære situasjon foran den femte rigsvinter. Först skal vi imidlertid gi en kort oversikt over de viktigste begivenheter siden vår forrige oversikt.

Med erobringten av Brjansk var den tyske Desna-linjen gjennombrutt på østfronten, og den 25 sept. falt byen Smolensk etter et stort anlagt konsentrisk angrep. Erobringten av Smolensk er en av de største og mest betydningsfulle russiske seire i denne krig. Byen har vært på tyske hender siden juli 1941,

2 og var av tyskerne utbygd til forsyningssentrum for hele sentralfronten. Militære beregninger går ut på at tyskerne hadde samlet omkring 1 million tonn forsyninger i og omkring dette knutepunktet. Erobringen av denne by åpner store muligheter for russerne. Samtidig med Smolensk falt også Roslavl, en stor by på jernbanen Smolensk-Brjansk, og siden har hele sentralfronten rullet vestover mot en linje som markeres av Vitebsk, Orsja, Mogilev og Gomel, som alle er sterkt truet. Det er intet mindre enn hovedforbindelsen mellom nord- og syd-fronten kampen nå står om, og utfallet av kampen kan få de største konsekvenser. — Også på sydfronten har russerne vedlikeholdt et sterkt press mot de retirerende tyske arméer, og etter eroberingen av Poltava er de russiske arméer ikke bare trengt fram til Dnjepr over en flere hundre kilometer lang strekning fra Saporosje til nord for Kiev, der Tsjernikov er besatt, men det har også lykkes russerne på flere steder å trenge over elven og opprette bruhoder på den vestre bredd, således ved Krementsjuk der tyskerne med nad og neppe unngikk å bli avskåret, da russerne erobret byen ved månedsskiftet. Mellom Saporosje og Det Asovske Hav har de russiske forsok på å støte fram mot Perikop og avskjære Krim ført til et av de voldsomste slag i denne krig. Hittil har det lykkes tyskerne, ved innsats av store reserver bl.a. fra Krim, å demme opp for den russiske framrykning i dette avsnitt, men kampene vedvarer ennå. — På Kubanfronten holder tyskerne nå bare spissen av Tamanchova, etter at de oppga havnebyen Temryuk i slutten av september og nå nylig byen Taman. En kan nå som helst vente melding om at de har måttet oppgi den siste rest av dette bruhode, som gjennom måneder har vært forsvar med overmåte seighet.

Etter stabiliseringen av en sammenhengende front tvers over Syd-Italia har de allierte stadig presset feltmarskalk Kesselrings styrker - som anslås til 6 divisjoner - mot nord. Hurtigst har framrykningen gått langs Adriaterhavet, hvor den 8. armé har besatt en rekke byer. Den viktigste er Foggia med sine 13 flyplasser. Store allierte styrker er også landsatt lenger nord på Adriaterhavskysten, ved Termoli, og de truer med å avskjære det tyske tilbaketog, som her foregår så raskt at hele den tyske front vakler. — I vest ble Neapel erobret etter et 5 dagers slag, og general Clark forsøker nå ved hurtig forfølgelse å hindre tyskerne i å sette seg fast i nye stillinger. Med Neapel har de allierte sikret seg en utmerket havn, som - selv om den er "planmessig" odelagt av tyskerne, og det vil ikke si så lite - nok i løpet av kort tid vil bli til stor hjelp for de videre operasjoner. — På Korsika er kampene slutt, og betydelige tyske styrker er tilintetgjort under forsok på å evakuere med båt og fly.

På Balkan fortsetter partisanstridene, som blusset sterkt opp etter Italias kapitulasjon. Under medvirken av engelske offiserer er partisanene blitt militært organisert og italienerne har i stor utstrekning overlatt dem våpen og annet utstyr. Heftigst er kampene i Nordvest-Balkan og langs Adriaterhavskysten. Her har dog partisanene etter måttet oppgi havnebyen Split, og de allierte har hittil ikke vært i stand til å yte ammet enn beskjeden aktiv støtte fra sine nyvervede baser i Italia. Det har foreløpig lykkes tyskerne ved sine disposisjoner å avverge de omfattende politiske følger som Italias kapitulasjon truet med å utløse på Balkan.

Den allierte luftoffensiv mot Tyskland blusset sterkt opp ved månedsskiftet. Mannheim, Ludwigs-hafen, Emnden, Hannover, München, Kassel, Frankfurt am Main og Wiener Neustadt har vært utsatt for svære angrep, men ennå er det intet som tyder på at en invasjon i vest er umiddelbart forestående.

Stillingen foran den femte krigsvinter: Når den øyeblikkelige situasjon bedommes, må en holde seg for øyet at de russiske fangetall tyder på at det har lykkes tyskerne å gjennomføre sin store retrettbevegelse i øst uten alvorlig svekkelse av de tyske arméers kampkraft. (Virkningen på moralen ute og hjemme er det ennå for tidlig å uttale seg om.) Det er mulig at dette forhold sammen med den sterke forlengelse av de russiske forbindelseslinjer og den forestående soleperiode vil føre til en foreløpig stans i den russiske framrykning. De stadig hyppigere tyske motangrep tyder på at det er den tyske hærsledsens hensikt å forsøke - i allfall midlertidig - å stanse russerne ved Dnjepr-linjen.

(Fortsettelse side 7)

HITLER.

Ja, hva er "hitler" i dag? Ikke annet enn et begrep som sannsynligvis riktigere burde skrives H-i-m-m-e-r, - uttrykket for en meningsretning med hensyn til den strategiske krigsforsel. Hitler - la oss kalle det så - står i dag ferdig til desperate handlinger. Han ser ikke lenger sitt endelige mål i fiendens nederlag, det vil allikevel ikke komme. Den militære overraskelse hitler har lovet sitt folk, hvis det forholder seg rolig, vil visserlig heller ikke komme. Hans mål er å holde enhver avgjørelse på den indre front borte og forhale tiden til "underet" skjer. Det siste halmstrået som propagandaen i dødsangst griper etter, er troen på "underet". "Den som tror at seieren skal bli hans, den skal seire."

Kanskje er en slik seier ikke så lettkjapt som en skulle tro allikevel. La det være vårt mål å drepe denne troen på "underet" med ethvert middel vi har!

Begivenhetene i Danmark har vist at det tjener ingenting å boye kne for de blodtörstige. Det er blod de vil ha, enten det kommer fra den stående eller fra den faldne. Smyg unna! Gli ut av hans boddelermer! Men boy deg ikke! Gå ikke til ubetenksomme handlinger som kan robe deg selv eller de krefter som står bak deg! Men drep ham med nålestikk, fryss ham bort, så han ikke foler seg trygg noe sted! Han er ingenting annet enn en snikmorder og en tyv om natten.

v v v

EN FRONT SOM HOLDER.

Det avsnitt av hjemmefronten som de norske lærere har holdt, er et eksemplarisk eksempel på en fast og stabil frontlinje, som prømpte avviser ethvert - stort eller mindre - angrepsforsok mot den.

Vi har ennå i friskt minne den store og dramatiske konflikten i fjor vår. Lærerne seiret - og seiret stort. Ungdomstjenesten ble det intet av, lærersambandet heller ikke.

Derpå kom den stort anlagte plan med å skifte lærerne ut med ekspress-produkserte nye lærerkrefter fra de 3-månedlige naziskoler. Planen strandet, dels på lærernes uredde holdning, dels på den uvilje læreraksjonen hadde vakt innen hele folket, ja endog blant nazistene selv.

Likadan er det gått med innføringen av nazi-lærebøker i skolene. Lærerne går konsekvent ikke med på den slags. Nazibladet "Den norske Skole" som nazistene har den frekkhet å sende lærerne, har de i essentlig grad returnert. Ingen lærer overtar stillinger etter arresterte eller avsatte kollegaer. Kort sagt: Lærerne kjemper eg kjemper intet kompromiss.

Det er et spørsmål om det norske folk til fulle er oppmerksom på hvilken prestasjon lærerne har ytet og daglig yter i den voldsomme kamp mot nazityranniet. Skjont det sitter nazister i alle toppstillinger, avviser de alle nyordningsforsøk og følger sine gamle retningslinjer i skolearbeidet. Hva har ikke denne holdning betydd for å verge det oppvoksende slektled mot nazismens dodbringende gift? Den først og sist har lærerne vist hele det kjempende Norge både at det skal kjempes for å bevare våre åndsverdier og at det nytter å kjempe.

En viss ytre stillhet har nå en lang tid preget skolefronten. Det bør dog bringes til videre kunnskap at det i de siste måneder er utkjempet en ny trefning, som viser at aktpågivenheten og kamp-



er den s
senere
ger har
tand og
rene av
onale in
danner d
hetsdager
este gru
nlov som
ne i Nor
gjelder

noe lang
v grunnlo
Det er
har nord
sten 130
g, selv o
stolene.
godkjenn
nne og av

4. Høsten framdeles er i orden ved skolefronten. - Høsten 1942 laget quisling en ny lov for lærerutdannelsen. I følge denne ble det i vår bestemt at det fra høsten skulle opptas 5 klasser i en fem-årig nesle. Samtidig ble det - uten hjemmel i loven - bestemt at det skulle opptas 10 ett-årige studentklasser. Det hele skulle selvagt stå i nazifiseringens tegn. - Mot disse nazifiseringsplaner ble det øyeblikkelig reist hemmelig motstand fra lærerhold. Nazistene på sin side reklamerte i sommer med den veldige sokning skolene hadde fått. Det hele var blitt en enorm suksess etter propagandaen å

Det viser seg imidlertid nå at det er gått med denne nazi-aksjon som det ikke er gått med de andre som har vært rettet mot lærerne, den er gått fullstendig i vasken. Vi bringer her resultaterne fra Notodden bare en måned siden, da absolutt ingen klasser kommet i gang.

Ved Tromsø og Stord lærerskoler er absolutt ingen klasser kommet i gang. Ved Elverum Lærerskole møtte det 11 stykker til opptagelsesprøven. Av disse var det en liten studentklasse. - Ved Elverum Lærerskole hadde de 11 studentene opphold i lærerbyen og dro hjem. Departementet forstørrelse strøk 3, mens 7 fikk betenkelsigheter under sitt opphold i lærerbyen og ble sendt til Levanger Lærerskole til Elverum. Hermed oppnådde de en klasse på 20 elever. - Til studentklassen på Elverum motte det bare 3 elever, som så ble sendt over til Hamar nyopprettede nazilærerskole, så det ble en klasse på hele 7 elever. Ved Levanger Lærerskole er det igjen en mindre studentklasse. - Nazistenes svære planer er altså foreløpig redusert til en fem-årig førsteklasse med 20 elever og 3 små studentklasser - hele landet. Beregningen gikk ut på å komme i gang med ca. 450 elever. Propagandaen fablet om mange dobbelt søker. Resultatet er ca. 45, men det skrumper nok ytterligere inn, når elevene har suget mer lærerluft inn.

La dette siste eksempel fra lærernes kamp tjene til å vise at DET NYTTER å forsøke å forpurre nazistenes planer. Likeledes viser det at tiden ennå ikke er inne til å slappe det ringeste av i kampen om den var slutt i morgen. Enhver nazi-aksjon må fremdeles -ubønnhørlig- forsøkes knust i sin føde.

STORE ORD OG FETT FLESK

Den 30. januar 1941 sa hitler i en tale bl.a.: "Jeg har flere ganger lest at engelskmennene har til hensikt å begynne en stor offensiv et eller annet sted. Mitt eneste ønske er nå at de i forveien forteller meg hvor de har tenkt på å komme. Jeg ville i så fall gjerne på forhånd la området romme. Ja, jeg vil spare engelskmennene for alt besvær med landstigningen. Så kunne vi presentere oss for hverandre og snakke sammen igjen - på det språk som synes å være det eneste de forstår. Engelskmennene nærer ennå visse håp - for håpe må de jo. Men hva venter de på? Venter de kanskje på hjelp utenfra? Venter de kanskje på Amerika? Kun et kan jeg si: Vi har på forhånd kalkulert med alle muligheter. Den som tror at han kan komme England til hjelp, bør vite at hvert eneste konvoyert eller ukonvoyert fartøy som møter våre ubåter blir torpedert. --- Skulle han ha noen andre forhåpninger, kan jeg bare si at jeg fatter det ikke. De sier at Italia kommer til å svikte. Men i stedet for å søke å lage revolusjon i Milano burde herrene passe på at det ikke bryter ut revolusjon hos dem selv. -- Etter hvert at 1941 kommer til å bli den store europeiske nyordnings historiske år."

Jeg er overbevist om at 1941 kommer til å bli den store europeiske hyrdestnings historiske år.

Den 22. juni 1941 angrep Hitler Russland og den 7. desember samme år angrep Japan de britiske stater og Det Britiske Imperium. Russerne vek i begynnelsen, men tilføyet om vinteren tyskerne et stort nederlag. De fallende konjunkturer anskueliggjøres ganske tydelig i hitlers tale i Sportspalasset januar 1942: "Denne pratmaker og fyllehund Churchill - hvilke bestående verdier har han egentlig skapt, denne forløyede figuren, dette førsteklasses dovendrog? Hvis denne krig ikke var kommet, ville man i århunder ha talt om vår tidsalder, om oss alle, ja også om min egen person, som skaperne av det store fredsverket. Men om det ikke var lykkes Mr. Churchill å få i gang denne kriegen, hvem vil da ha ialt om ham? Nå kommer han til å få sitt navn foreviget som odeleggeren av et verdensrike s

han selv, og ikke vi ødela. Han er en av verdenshistoriens mest ynkelige herostratnaturer, ute av stand til å prestere noe positivt eller å utføre en skapende handling bare i stand til å ødelegge. Om hans kollega i Det Hvit Hus vil jeg helst ikke snakke. Det dreier seg her om en beklagelig dåre. --- Hvordan dette året kommer til å ejet jeg ikke. Om krigen kommer til å slutte i år, kan ikke menneske uttale seg. Men ett vet jeg, at hvor fienden kommer til å vise seg, vil vi slå ham!"

vvv vVv vvv
"ONE WORLD

I England og U.S.A. er det rekordsalg av bøker om krigen. Det største salg av en enkelt alminnelig bok er endell Wilkies bok "One World", som på 2 måneder ble solgt i 1,2 mill. eksemplarer bare i U.S.A.

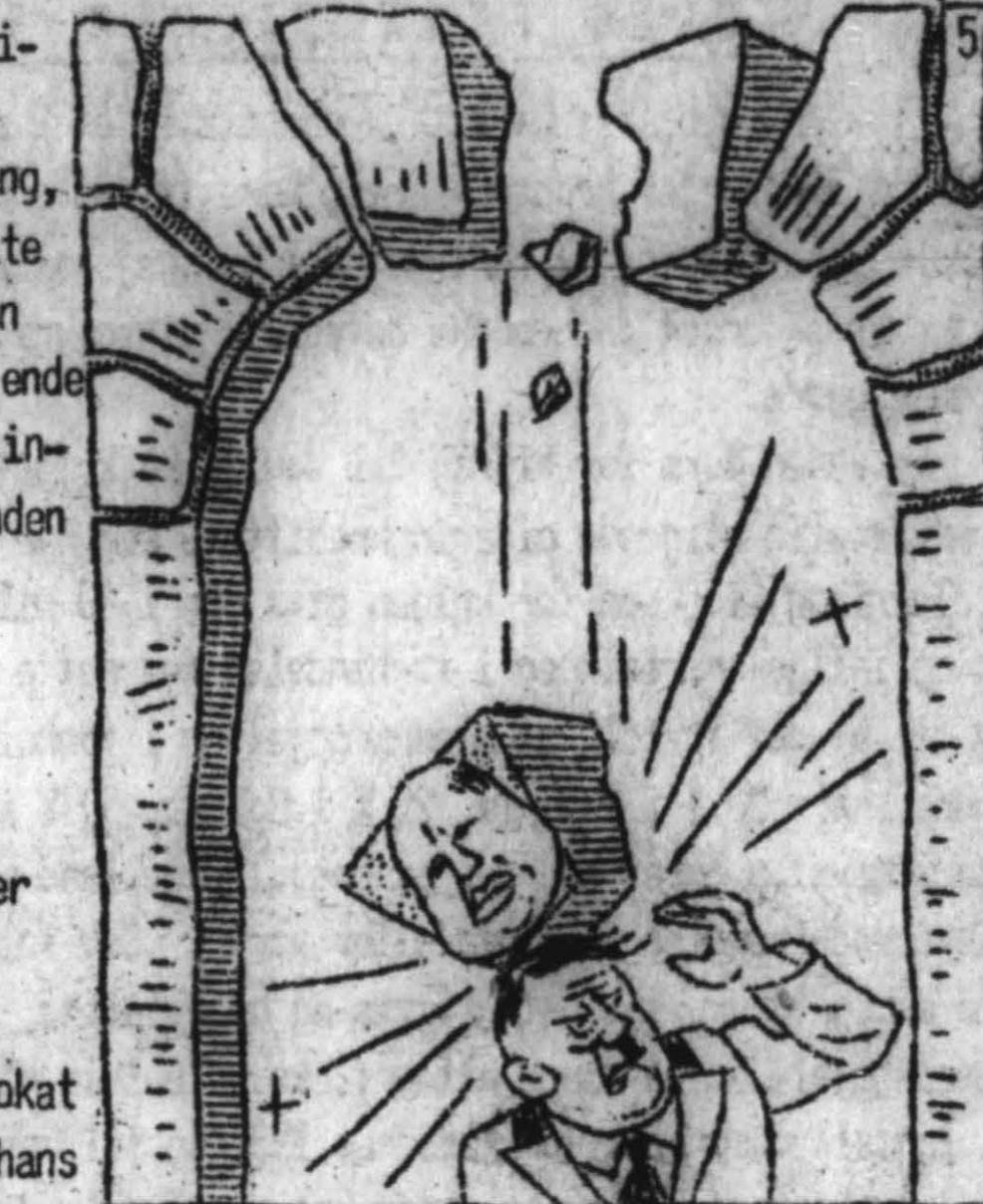
Wendell Wilkie, en forholdsvis ung amerikansk advokat som var Rossevelts motkandidat ved siste valg, men nå har egeistrede tilhenger, flyt rundt jorden på 49 dager med et amerikansk 4-motors bombefly. De 30 fulle dager han tilbrakte i Egypt, Den nære Orient, Russland og Kina, ble spesialutsending fikk han de beste sjangser til å gjøre.

Wilkie treffer general Montgommery i Egypt og blir overbevist om at den britiske general er en ørsterangs, klartseende hærfører. Wilkie ber ham si sin mening om tyskerne og Rommel, og her er svaret: "Tyskerne er gode soldater fordi de er yrkesmilitære. Rommel er dyktig, men han har én feil, han gjettar seg."

Wilkie blir mottatt av Stalin som han kaller en av samtidens betydeligste personligheter. Stalins utseende overrasker. Han var så lav at høyden bare kunne anslås til 160 cm., med veldig hode og store øyne. En mann som avskyrlalemåter og alltid gir konsise, dypt gjennomtenkte svar. Wilkie forstår av samtalen at Russland har uhyre vanskeligheter å kjempe med, ernæringsmessig, kommunikasjonsmessig og med hensyn til rekrutteringen. "Det rekker hverken med fedrelandskjærlighet eller tapperhet," sa Stalin, "utgången av et slag bestemmes først og fremst av antall, dyktighet og tilgang på materiell". - Stalin trodde ikke på noe snarlig indre sammenbrudd i Tyskland. Den eneste måten å beseire russerne på var å slå dem militært. Men Wilkie forstår snart hvilken gigantisk anstrengelse russerne har tatt på seg fordi nasjonen ikke har annet valg enn å seire eller dø - og fordi den har bestemt seg for å seire. Folket og lederne er besatt av salvtillit og fanatisk tro på sin seir.

Kina gjør et imponerende inntrykk på Wilkie, som ikke nok kan understreke hvilken uhyre ny verensmakt er under støping under den voksende kinesiske nasjonalisme.

Hele boken former seg som en beundrende appell for oppslutning om de demokratiske idealer. Redningen for ettertiden ligger i en fordomsfri, oppriktig og ærlig gjensidig forståelse mellom de store verdensmakter U.S.A., Storbritannia, Russland og Kina. "De små land i Europa," heter det i denne berikelsesverdige bok, som sikkert er meget opinionsskapende i U.S.A., "kan meget vel gjenoppstå som politiske enheter, men de kan ikke på ny bli økonomiske og militære enheter, dersom det skal finnes en virkelig forhåpning om å stabilisere Vest-Europa, både for deres eget beste og for verdens fred og økonomiske trygghet."



Første stenen er falt ut av triumfbuen

er den s
senere
ger har
tand og
rene av
onale in-
danner d
nne dag
hetsdage
este gru-
nlov som
ne i Nor-
gjelder

noe lang
v grunnli
Det er
har nord
sten 130
g, selv
stolene.
godkjenn
nne og av

Tyskerne medgir selv at Europa betaler et bidrag på mer enn 2.000 millioner pund - omtrent tilsvarende 35 milliarder kroner - årlig bare til underhold av okkupasjonstroppene. En regner at de okkuperte land må avstå inntil en tredjedel av nasjonalinntekten før krigen. Når en tenker på at nasjonalinntekten er skrumpet inn ganske betydelig siden krigsutbruddet, forstår en hvilken uhørt belastning dette må utgiøre.

En annen form for bidrag til den tyske krigsfinansiering enn direkte yteler, tvinges fram gjennom de uavslatelig stigende clearingkreditter, som har skaffet tyskerne en uvurderlig binntekt. Den samlede clearinggjeld, som før krigen gikk opp i 40 mil. pund sterling, er nå oppe i 900 mil. Hvor stor fare og inflasjonsrisikoen i forbindelse med dette er for de land som er berort av det, kan en slutte seg til av det forhold at clearinggjelden i forhold til den samlede seddelsirkulasjon svarer til ikke mindre enn: 20 % i Romania, 25 % i Belgia, 50 % i Holland og 80 % i Bulgaria. Dette utspekulerte clearingsystem fører med seg at angjellende land må selge en betydelig del av sin produksjon uten å få tilsvarende verdier i valuta eller varer. Som følge herav må de respektive regjeringer finansiere landets eksportører, som naturligvis må ha betaling, om de skal kunne fortsette produksjonen. Tysklands clearinggjeld er på denne måten f.eks. i Belgia nådd opp i nesten 25.000 mil. belg.frc. hvilket svarer til landets eksport i forkrigsåret 1937 og til omtrent 50 % av fjorårets nasjonalinntekt. I Danmark var clearingfordringene og andre krav på Tyskland nylig nådd opp i 3.270 mil. d.kr.

For å få en løsning på disse problemer har en i tyske kretser drøftet spørsmålet om å "plassere" d.v.s. påtvinge de okkuperte land tyske krigslån som betaling for deres leveranser. Det kjente tyske fagtidsskrift "Der deutsche Volkswirth" har satt fram et forslag i denne retning, og tyskerne er vel troende til å gripe til dette og! -- Deres utplyndringssystem er i sannhet rutinemessig utspekulert og metodene veksler lett fra det ene tilfelle til det annet.

VVV VVV VVV
DANMARK.

Etter 29. august senket tausheten seg over Danmark, men sabotasjehandlingene fortsetter som før. Det er bare det "offisielle Danmark" som er taust; det fins ikke lenger noen regjering i landet. Det har gått rykter om at det nå føres forhandlinger mellom tyskerne og representanter for de danske partier. Det ligger i sakens natur at det er tyskerne som har innledet disse forhandlinger. De lengter etter å få i stand en dansk regjering som har autoritet og som kan garantere at hele administrasjonen vil fungere knirkefritt. Det sies at tyskerne under disse forhandlinger har vært villige til store innrømmelser. De skal ha fragått sitt tidligere krav om dødsstraff for sabotasje og erklært seg tilfreds med 5 års fengsel som maksimumsstraff. Tyskerne skal derimot ha forlangt at det danske politi aktivt skal medvirke i kampen mot sabotasjen. -- En vet ikke hvordan den avsatte danske regjering og andre ledende danske politikere stiller seg til dette forslag. Sanntsynligvis vil de framkomme med visse krav innen de går med på å danne en ny regjering som skal samarbeide med tyskerne. Først og fremst fordrer de at de menn som ble arrestert da unntagelsestilstanden ble innført, skal løslates.

Hvis tilstanden er som ovenfor antydet, - hvis tyskerne nå virkelig må krype til korset og be da skene om å være smille og etter igjen overta landets styre - da har tysk okkupasjonsforvaltning i særhet lidt et kolosalt nederlag. Situasjonen er imidlertid langt fra usannsynlig, når en tenker på de kort danskene har på hånden. Det beste kort er tyskernes oppriktige skrekk for at den danske administrasjon skal gå i stå gjennom arbeidsnedleggelse, så tyskerne selv må overta alle funksjoner - store som små. Den ordning som har vært gjellende fra 9. april 1940 til 29. august i år, har vært idee fra tysk synspunkt, da den har spart tyskerne for alt det besvær de har hatt i andre okkuperte land.

vvv vVv vv

Selv om dette skulle lykkes, har imidlertid russerne oppnådd store fordeler under sin sommeroffensiv.⁷ Den russiske plan for sommerfelttoget gikk ut på å undergrave det tyske forsvar ved ständig å lage nye kiler inn i de tyske linjer, fortrinnsvis mot jernbaneknutepunkter. Tyskerne åpnet spillet med Kursk-offensiven, men denne forte ikke til målet. Den umiddelbart påfølgende russiske motoffensiv desorganiserte hele det tyske forsvar mellom Brjansk og Karkow, med den sistnevnte bys fall til følge. Derved var Donetslinjen brutt og hele sydfronten falt sammen. Det tyske tilbaketog på dette frontavsnitt var imidlertid ikke sommerens største ulykke, da en tilbaketrekning her etter alt å domme inngikk i den tyske hærførerens opprinnelige planer, om enn i en mer kontrollert form. Langt verre var det at russerne senere erobret Brjansk og dermed brot Desnalinen, for så ved den umiddelbart påfølgende erobring av Smolensk å åpne "døren til Balticum" mellom Dnjepr og Dvina på glott. — Ved sin sommeroffensiv har russerne berovet tyskerne praktisk talt alle de gjennom 2 år utbygde støttepunkter som ga den tyske østfront så stor styrke i dybden. Den front tyskerne holder nå, lider av åpenbare mangler som vinterlinje, selv om forbindelsene er blitt betydelig kortere. Riktignok holder tyskerne ennå Vitebsk og Orsja som en bakre sperring, men forsvarer av denne linje hvilte på den framskutte stilling Smolensk. 500 km. lenger syd, ved Kiev, peker en kile over Dnjepr mot Korosten. likesom fronten har et svakt punkt ved Saporosje, der Dnjepr boyer vestover.

Kampene er alt i gang ved Dnjepr-linjen, men ennå er det for tidlig å si om russerne vil forsøke
bryte den før soleperioden, eller vente til vinteren setter inn. Under alle omstendigheter er stillingen den at russerne foran det 3. vinterfelttog i øst holder posisjoner som åpner rike muligheter.
Et framstøt mot vest fra Smolensk-området ville snart bringe hele den tyske nordfront i fare og sannsynligvis tvinge tyskerne til å evakuere Leningrad-området for å trekke seg tilbake til linjen Riga -
Linst. Konsekvensen for Finnland ved en slik utvikling trenger ingen kommentar. - Lenger syd er
en tyske sentralfront meget utsatt p.g.a. de milevide Pripet-Pinsk myrer, som dette frontavsnitt har
ryggen. Et framstøt over Kiev mot Korosten ville kunne bryte forbindelsen mellom sentral- og syd-
front ved Pripet-sumpene. Endelig ligger forholdene lengst i syd til rette for et russisk framstøt
ellom Saporosje og Melitopol mot Svartehavet vest for Perikop, for å avskjære den strategisk viktige
rim-halvoya. Alt tyder på at russerne har tilstrekkelige reserver i beredskap til fullt ut å kunne
nytte de rike mulighetene situasjonen byr på.

Stillingen i øst er således alt annet enn oppmunrende for tyskerne, og syndelig trøst kan de heller ikke finne ved å rette blikket mot syd eller vest. Ennå er det for tidlig å si hvor tyskerne vil forsøke å stanse den allierte framrykning i Italia, men allerede nå har de allierte sikret seg bærekraft som gjør den strategiske stilling ytterst vanskelig for tyskerne på Middelhavsfronten og byr de allierte mange fordeler. - Fra Korsika er det 170 km. til Rivieraen, fra Syd-Italia er det 100 km. til den albanske kyst, i Den nære Orient står 9. og 10. armé og i Egeerhavet har de allierte nylig besatt øyene Samos, Leros og Kos utenfor den tyrkiske kyst. Sett på bakgrunn av stillingen i øst og erfaringene fra Salernoslaget, (invasjon lenger enn 160 km. fra egne jagerflybasir er meget risikabelt) kan en Balkan-invasjon fortone seg sannsynlig som ledd i en storstilet knipetangsmanovre mot Sydost-Europa. Samtidig med utviklingen i øst og syd foregår en stor oppmarsj og oppladning på De britiske Øyer med en invasjon fra vest for øyet.

Det er tydelig at situasjonen foran den 5. krigsvinter ligger overordentlig vel til rette for en stort anlagt koalisjonsstrategi. De allierte står ferdig til å angripe på mange punkter, og så spredt ut tyskerne med sine kommunikasjonsvanskeligheter ikke kan trekke fordel av de indre linjer. Muligheten er mange, og Tyskland skal møte dem alle med bunnskrapte reserver, et nedslitt produksjons- og transport-apparat, og sammen med noen få uvillige, for ikke å si fiendtligsinnede vasaller. Under disse omstendigheter er det neppe for dristig å spå at tyskerne alt har påbegynt det store tilbaketog, som vis ikke politiske begivenheter griper forstyrrende inn - bare kan ende med katastrofe.

HJEMMEFONTEN I ETTERKRIGSPOLITIKKEN.

Mange norske kvinner og menn som var politisk passive før 9. april og som av den grunn ikke kan fri seg for følelsen av en viss medskyld i det som hendte oss, har nå funnet sin bevisste plass i hjemmefrontens kamp og arbeid. De er blitt vekket til politisk ansvar, og mange av dem er bestemt på å bli politisk aktive også når landet er fritt igjen. -- Denne nyvåknede politiske interesse i brede lag er kanskje det mest oppmuntrende trekk i et framtidssbilde som ellers ikke bryr på mange lyspunkter etter 3½ års ondeggende okkupasjon. Uten refleksjoner og tanke på øyeblikkets egennytte tok tusener av gode nordmenn opp kampen med åndens våpen. Ingen trusler kunne stagge dem. Dette gjorde de ikke for å bevare sin levestandard eller for å holde på materielle fordeler. De gjorde det i følelsen av moralsk medansvar for landet da vår åndsfrihet skulle knebles og lemlestes.

I Norge hadde ikke åndsfrihetens begrep tidligere vært forstått av vår generasjon. De fleste betraktet det som en selvfølge, andre forbant det i hoyden med fest og barnetog. Ingen skjonte i hvilken grad det var dodelig alvor i seg. Derfor kunne en også fire på åndsfrihetens prinsipper slik som tilfells ble i vårt politiske liv, hvor f.eks. det ene presseorgan umulig kunne tenke seg å innta en artikkel som uttrykte et annet presseorgans standpunkt. I dag forstår vi ikke bare alvoret i åndsfrihetens begrep. Vi forstår også at det vil bli en bærende oppgave for ettertidens demokrati å holde vernet om vår åndsfrihet fortsatt levende. Ingenting ligger da nærmere enn at hjemmefontens menn høver åndsfrihetens idé først til gjenfødt som politisk realitet, fortsetter å øve sin innflytelse i etterkrigspolitikken. Ingenting er naturligere enn at folket lar de framtidige avgjørelser i første rekke falles av dem som er blitt i landet og som ikke sviktet da oppgavene meldte seg. De som har gjort sin innsats i hjemlandet, skal fram. De har folkets tillit. Om dette råder det stort sett enighet, og regjeringen i London må tilkjennegitt det ved sine gjentatte erklæringer om at den har til hensikt å ta tilbake for en hel eller delvis nydannelse av regjeringen når tiden er inne. Enhver nordmann ønsker også å se de personer i det offentlige liv som har gjort sin nasjonale innsats utenfor Norges grenser. Det ingen ønsker, er å se dem tilbake som nå i 3½ år har sittet i sitt lune rede, hjemme eller ute, og latt andre handle for seg. Skulle disse personer dukke fram igjen - og det vil de sikkert så la dem forstå at nye tider har skapt nye menn. Den ansvarslose levebrødspolitikkens dager skal være talte i Norge. -- Men dette som er klart i dag, kan lett bli en skuffelsens sak i morgen, hvis ikke folket selv gjør en politisk trossak av sine demokratiske frihetstanker. Det kan lett hende at mange som nærmer seg den praktiske politikk etter krigen, vil gå trett. Det politiske liv består av et tunnfoldig detaljert hverdagsslit, lovgivende og forvaltende, som stortings- eller regjerings-arbeid, eller som arbeid i parti, organisasjoner, interessegrupper av alle slag, presse o.s.v. Mange kan bli skuffet og påny trekke seg tilbake til sitt private yrke. Men skjer dette, er veien ikke lang tilbake til den farlige likegladhet overfor politikken som er demokratiets verste fiende. En likegladhet, som i det store muliggjorde tyskernes drift mot krigen, og som i det små forte til vår egen vanskjebne. Meget vil være vurmet om politikkens nye menn da kunne føle seg støttet av en våken nasjonal opinion. En slik støtte er det nettopp hjemmefonten kan gi - og må gi. Et sunt, kraftig demokrati krever at alle byggende krefter i samfunnet tar del i det som skjer. Det er derfor ikke bare en rett, men en plikt for den norske hjemmefront å sørge for at den nyvakte interesse for samfunnsspørsmål ikke blir forspilt. Passer vi på å bevare den, er muligheten til stede for et rikere og mer skapende samfunnsliv enn noen gang før i vår historie.

P.S. TIL KRIGSOVERSTIKKEN: Etter vår oversikt er skrevet meldes det at russerne har satt i gang en offensiv langs hele fronten. De har opprettet bruhoder på vestbredden av Dnjepr på 3 punkter, nord sydost for Kiev og sydost for Kremensjug. Alle tyske motangrep er slått tilbake. - Fra midtfronten meldes at det viktige jernbaneknutepunktet Nevel er inntatt, og sydost for Leningrad har russerne erovert jernbaneknutepunktet Kirisi etter harde kamper. - Videre er hele Tamanhalvøya befriedd.

12 NOV. 1943



SEANSER
I DER: RÜHRERS HOVEDKVARTER!

er den s
senere
ger har
tand og
rene av
onale in
danner d
nne dag
hetsdage
este gru
nlov som
ne i Nor
gjelder

noe lan
v grunnl
Det er
har nor
sten 130
g, selv
stolene.
godkjenn
inne og a

2)

KRIGSOVERSIKT PRIMO NOVEMBER.

For 25 år siden, 11. november 1918 - sluttet verdenskrigen. Våpenstilstanden kom som en brå avslutning på et "elastisk" og "seierrikt" tysk tilbaketog som hadde vart i 3 måneder, vedlikeholdt av ustanselige og stadig skiftende angrep fra de alliertes side. Det er meget ved den russiske sommer- og høstoffensiv som gjenkaller minnet om høsten 1918. Den russiske taktikk ligner også på mange måter den som marskalk Foch anvendte. Ved kraftige angrep på forskjellige deler av den 1.500 km. lange central- og sørfront har russerne slått kiler inn i den tyske front og da de innsatte tyske bevegelige reserver ikke har vært i stand til å eliminere disse kiler, har den tyske hærledelse gang på gang sett seg tvunget til å trekke tilbake de mellomliggende frontavsnitt, operasjoner som etterhånden er blitt velkjent under navn av "elastisk forsvar" og "frontforkortning". Da fronten som resultat av dette "elastiske forsvar" etter den russiske sommeroffensiv ved månedsskiftet september-oktober stort sett fulgte Dnjeprs løp, hadde tyskerne ikke alene ikke oppnådd noen frontforkortning, men hele deres sørflanke var på grunn av flodens sterkt buete forløp kommet i en meget utsatt stilling. De tyske generaler var oppmerksom på farens og derfor tilbøyelig til å fortsette tilbaketoget videre mot vest, men det forlyder at hitler og partiet forlangte at Dnjepr skulle holdes. Prestigestrategien seiret igjen over den rent militære strategi. Resultatet ble slaget om Dnjeprbuen, et av de voldsomste i verdenshistorien, og et av de alvorligste nederlag den tyske hær har lidt. Da russerne i første uke av oktober innledet kampen om Dnjeprbuen, hadde de to hovedmål: 1) å avskjære Krim, 2) å inneslutten en kjempesekk de tyske styrker som sto i den østlige del av Dnjeprbuen, særlig omkring Dnjeppetrovsk. - Det første mål har russerne nådd. Etter gjennombruddet ved Melitopol har de støtt fram over Den nogaiske steppen mot Dnjeprs nedre løp, dels fulgt kysten av Asowhavet. Perikop er besatt og russene angriper nå Krim fra nord etter å ha tatt Armjansk, 8 km. syd for Perikop, samtidig som de har landsatt betydelige styrker nord og syd for byen Kertsj. De russiske styrker som støter fram vestover steppen, har nådd Dnjeprs nedre løp og står foran den tyske sperrestilling ved byen Kherson, nær Dnjeprmunningen, mens den tyske armé mellom Dnjepr og Det Asovske Hav er brutt opp i en rekke mindre grupper. Her er det tyske nederlag fullstendig. Derimot har det lykkes von Manstein ved innsetning av alle tilgjengelige reserver å avverge den katastrofe som truet tyskerne i Dnjeprbuen etter russernes gjennombrudd fra Krementsjug mot Krivoi Rog. Det hardnakket tyske forsvar av sistnevnte by og heftige motangrep mellom Krementsjug og Krivoi Rog, har gjort det mulig å trekke storstedelen av de truede tyske divisjoner gjennom flaskehalsen ved Apostolova, riktignok med stort tap av tungt materiell og forsyninger. Det foreløbige resultatet av oktoberslaget ved Dnjepr er altså at Krim's forbindelse med fastlandet er avskåret, Den Nogaiske Steppe besatt av russerne og det østlige området innenfor Dnjeprbuen befritt. Men slaget er ennå ikke avsluttet og den strategiske situasjon i øyeblikket ligger vel til rette for en ny russisk knipetangsoperasjon omkring den vestlige del av området innenfor Dnjeprbuen. På den annen side ville det være naturlig om årstiden og de lange russiske etappelinjer førte til en midlertidig pause i operasjonene. - Etter at ovenstående er skrevet meldes om russernes inntagning av Kiev. - Den hitlerske prestigestrategi som har ført til nederlaget ved Dnjepr, vil ytterligere utdype kløften mellom parti og generaler og kan føre til en tillitskrise med vidtrekkende følger.

I Italia fortsetter 5. amerikanske og 8. britiske armé sin framrykning. Det viktige knutepunkt Isernia, er nettopp erobret, men vanskelig terreng og ugunstig værforhold sammen med seigt tysk forsvar holder de alliertes marsjtempo på et nivå som forsterker det inntrykket at Italiafelttoget nå er en operasjon av sekundær betydning. En spør uvilkårlig hvor det er blitt av 1. britiske og 7. amerikanske armé. Nye begivenheter vil kanskje gi svarer.

DEN ALMINNELIGE SITUASJON: Etter den vellykte avslutning av Moskvakonferansen, en av de viktigste milepeler i denne krig, skulle alle politiske hindringer for de militære

KURVER I DET LYSKE STEMNINGSSREGISTER.

Vi har passert de berømte oktoberdager som er minnet om den største propagandaløgn presteret i tysk krigshistorie: Den gang da Hitler og rikspressesjef Dietrich høsten 1941 kunngjorde at den russiske hær var definitivt slått. I den anledning er vi blitt tilstillet en vitenskapelig liten avhandling framstillende en kurve over svingningene i den tyske motstandskraft. Vi er dessverre avskåret fra å gjengi i trykken den grafiske tabell som viser kurvens stigning og fall, men skal få gjengi de interessante ledende kommentarer.

Kurven som angir det tyske folks åndelige motstandskraft, beveger seg ikke i rolige jevne bølger, men er en hakkete og kantet strek som inntil de nevnte oktoberdager 1941 avvekslende skyter opp i høyden og ramler ned i avgrunnen. Allerede før krigen hadde kurven begynt å anta denne urolige karakteren i friskt minne var nemlig utsikten til krig mindre populær i Tyskland enn en skulle tro. Militariseringen av Rhinland, besettelsen av Østerrike og Tsjekkoslovakiet, kravet om Danzig, korridoren til kolonier - alt sammen ga en nervepirrende følelse av at det bar mot krigen. Som en ung tysker svarer da han ble spurta om hvorledes han likte å tilhøre Det Tredje Rike: "Det er", sa han, "som å være med en vågsm sirkusartist i svingende trapes. En kjeder seg ikke et øyeblikk, men det kan ta nervene."

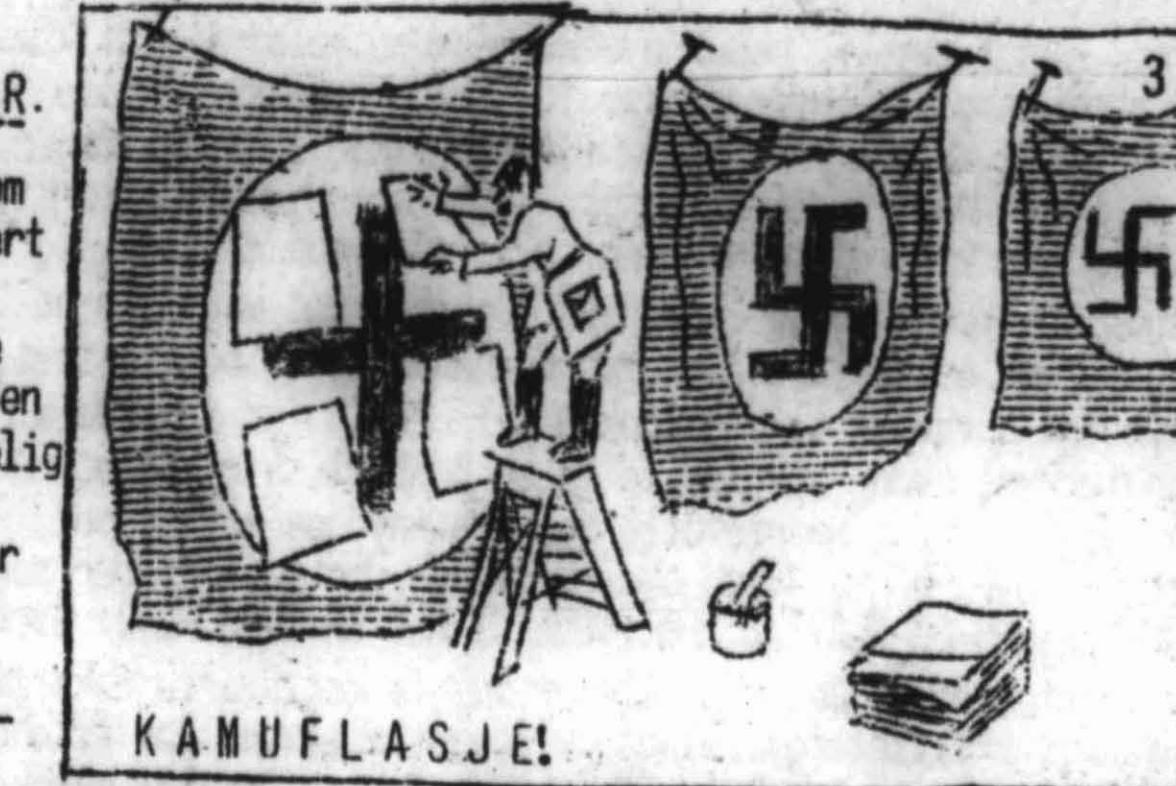
Da Tyskland ved daggry den 1. sept. 1939 rykket inn i Polen og åpnet krigen, sank kurven. Men da det gikk godt i Polen, ble krigen straks mer populær, og kurven gikk en smule opp igjen. I den annen måneden røk den plutselig opp i rekordhøyde. Det var ved den minneverdige anledning da et rykte utredt i Berlin, - antakelig av en jøde, bolsjevik eller plutokratisk fallskjermhopper - fortalte at ammerlein hadde gått av og at England samtykket i å forhandle om fredsvilkårene med Hitler.

Overfallet på Danmark og Norge medførte ikke noen tilsvarende oppgang i kurven, den bare dirret en smule, som nervene gjerne gjør ved eventyr i det ukjente. Berlin-avisene forregnet seg fullstendig med hensyn til virkningen av Norgesensasjonen. Da nyheten først var kjent, ble store hauer av usolgte strablad liggende ved siden av avisselgerne. For tross alt ville erobringene av Norge ikke bringe enden stort nærmere, - og det var i grunnen det eneste som det tyske folk var og er interessert i.

Ved overfallet på Nederland og Belgia reagerte kurven med en desiderat nedgang. For alt som minner verdenskrigen er av det onde i Tyskland. Kurven steg riktignok igjen sammen med de militære seire, så tvilende stilte tyskerne seg overfor sin egen propaganda at selv ikke våpenstilstanden brakte ven opp på sitt høyeste. Ingen steder i Berlin så en tegn til større seiersdemonstrasjoner. Gateledet var avventende. Da inntraff det noe oppsiktvekkende, som brakte kurven opp til alle tiders høyde. En uehemmet begeistring oppsto, tyskerne gråt og skoggerlo av glede. Dette har ikke hendt her før eller senere. En berlinsk infanteridivisjon var kommet tilbake fra Frankrike. Da var det så sant at det nærmest seg slutten! Divisjonen marsjerte gjennom Brandenburger Tor og ned Unter den Linden. Soldatene passerte de franske og amerikanske ambassader da de toget forbi tribunen med de forste tyske ørner, hvor dr. Goebbels og Berlingarnisonens kommandant besvarte seierstroppenes hilser. Under den Linden ble tross den tyske papirrasjoneringen tåkelagt i skyer av konfetti. Barn brøt gjennom takikjeden og kastet blomster på soldatene som marsjerte i takt etter et dusin musikk-korps. Det var en dag! Folk visste at Hitler hadde gitt sine fremste arkitekter i oppdrag å bygge en triumf- utenfor Berlin. Den skulle bli større en Napoleons triumfbue i Paris. Propagandaministeriet skrev trakter med dekorasjonsfirmer på en lang rekke av seiersstøyer som skulle reises i de tyske byer henblikk på den uødelige armés tilbakekomst.

Den første sneen dekket de stiliserte ørnene forgylte vinger uten at flere soldater kom. Og sent kveld begynte arbeiderne å hamre løs på tribunene. Når tyskerne beslutter noe, skal det skje fort. Skikken og alt skulle være vakk for morgen.

I steden for nyheten om landgang i England, kom krigen med Russland. På ny dirret kurven i avtende spenning. I en likelydende lederartikkel i de tyske avisene 23. august lot selve autoritetene Goebbels forkynne at det var en kommandoens hensikt "å sette alt inn på å fange fienden inn i grensene og knuse ham i kjempestore slag". Det var en offentlig hemmelighet at den tyske overkommando var med 6-8 uker. Etter noen uker befant kurven seg i oppgang. Drømmen om det tyske verdensrike



1/A

L/H

er den s
senere
ger har s
tand og l
rene av i
ionale ins
danner de
nne dag i
hetsdagen
este grun
nlov som
ne i Norg
gjelder,

noe lang
v grunnlo
Det er
har nord
støn 130
g, selv o
stolene.
godkjenn
nne og av

Den 30. oktober lot Goebbels innta i alle aviser en liste over de radiostasjoner som det var til latt å lytte på, og i november fikk tyskerne sammen med sine rasjoneringskort utlevort et lite rødt kort med hull i til å henge på sine mottagerapparater. Der sto: "Volksgenosse! Du er tysk! Det er din plikt ikke å lytte til utenlandske stasjoner. Den som gjør det skal få sin straff uten barmhjertighet".

Således endte det russiske seierstogs første kapittel. Siden den tid har kurven forlatt de voldsomme, nervøse svingninger og avspeiler heretter det nasjonale hysteri's skjebnesvandre vei inn i veldelighetens verden. Da Hitler den 26. april 1942 kunngjorde for Riksdagen at "i vinter er en verdenskamp avgjort", fortsatte kurven uanfektet sin støe kurs nedover bakke. Og da Goebbels nylig talte på høsttakkefesten i stedet for Hitler, kretset hans tanker om de misnøyde i Tyskland. Kurven befinner seg nøylig på det nåværende tidspunkt under null-punktet. Men dermed opphører også den grafiske framstilling av Tysklands åndelige motstandskraft, som har slått over i motsetning av fredsonske. Spørsmålet om kurvens videre forløp har således bare interesse for det tyske ordenspoliti's og Gestapo's eksperter. "Det gjenstår bare visse opprensningsaksjoner".

ETTER KRIGEN

Et av de problemer som nå begynner å sysselsette mange mennesker mer og mer, er spørsmålet om den økonomiske situasjon i Norge etter krigen. Enkelte synes å være av den mening at når bare krige er slutt, er alle sorger slokt. Da vil erstatningsbetalinger, Norges "goodwill" hos stormaktene og fete forretninger av enhver art skape gyldne konjunkturer, da gjelder det bare å forlange. - Andre går til den annen ytterlighet og mener at landet er brakt til tiggerstaven, og at vi ikke i vår levetid tilnærmedesvis kommer opp igjen til levestandarden fra årene før 1940.

Begge oppfatninger er like gale. Sanheten ligger omrent midt i mellom.
Det er ganske klart at Norge, som alle andre land, kommer til å stå forarmet etter 1- 5 års industrialisert verdenskrig. Svikt i nytteproduksjon, kapitalfortæringer, overforgjeldelse, handelssperring av kontinenter, slosing med krigsmateriell og enorme direkte ødeleggelsjer må nødvendigvis føre til alvorlige økonomiske rystelser, og det ikke bare hos hovedkombattantene. I vårt eget land - som hittil i alltall i forholdsvis ringe grad har befunnet seg i selve krigssonen - kan hver menneske konstatere den realøkonomiske forarmelse: bombede byer, senket tonnasje, tomte lagre, nedslitt maskineri og materiell som ikke har kunnet fornyes eller moderniseres, utpinning og ødeleggelsjer av kultur- og materiell som ikke har kunnet fornyes eller moderniseres, utpinning og ødeleggelsjer av kultur-

Men det betyr ikke at vi skal trelle i en menneskealder før vi igjen kan få rimelige år. Hvo tungt krafttaket blir som skal bringe oss på rett kjel igjen, er det naturligvis ikke mulig å si. Etterå har vi ikke engang nøyaktig oversikt over skaden, og gjenreisningen er avhengig av så mange ukjente faktorer, for et land med Norges økonomiske struktur ikke minst av forholdene ute i verden: de eksportnæringene og skipsfart kommer til å gi.

Enkelte har på grunnlag av milliardtallene for hva staten og okkupasjonsmakten har trukket på Norges bank gjort seg overdrevne forestillinger om skadens omfang, og fabler om at 60 - 80 % av nasjonalformuen er fortapt. Det er ikke riktig. Slike tall gir - av mange grunner - et sterkt fortegnet bilde av den realøkonomiske situasjon. Hva som ennå kan hende i krigens løp, vet jo ingen, men hittil er det ikke forårsaket noen skade som nærmer seg det uopprettelige. Det er slemt nok med de bombede byene, de senkede båtene og det nedslitte materiellct, men det er ikke grunn til å male en nasjonal

men det er ikke grunn til å male en nasjonal økonomisk bankerøtt på veggen. Det meste av realverdiene fins jo her ennå: jorden, skogene, bygningene, malmene, maskinene, båtene, fiskebankene, vannkraften - og menneskene. Endres ikke situasjonen radikalt, er vi - sammenlignet med kanskje de fleste andre land - snarere heldig stillet. I lys av Coventry og Hamburg, Napoli og Stalingrad, skal vi ikke overvurdere hva vi f.eks. direkte har fått ødelagt av hus, fabrikker o.l. ved direkte krigshandlinger. Det er også nonsens å snakke om at skogene som helhet er skævhugget i disse årene o.s.v.

Spørsmålet er i første rekke hvordan verdens økonomiske liv blir organisert etter krigen, om vi og alle de andre - kan få utfolde oss, sette alle hender og hjul i sving på en fornuftig basis. Det er utrolig hvilke økonomiske katastrofer som kan repareres på forholdsvis kort tid, hvis bare produksjonskraftene får slippe til. Kapasiteten i jordbruk og industri er så enormt øket i de siste årtier og de uutnyttede muligheter ennå så veldige, at hvis handelen får gå og skipone seile, vil de verste sår kunne leges i overskuelig framtid. Spørsmålet blir om verden vil forsøke å produsere for fred bare tilnærmedesvis i den målestokk den har vist å kunne produsere for krig. DET blir i første rekke avhengig av politiske avgjørelser, av toll-, valuta- og gjeldsproblemene, økonomiske reguleringer av enhver art. Noe avgjørende lodd i vektskålen kan Norge ikke ha legge. Men vi kan gjøre vår stemme hørt. Rasjonelle og vidsynte avgjørelser av disse spørsmål må være VÅPT fremste mål ved fredsoppgjøret, ikke rov, gjengjeldelse og erstatning.

Om det vil lykkes å få slike avgjørelser, vet ingen, og det vil føre for langt her å drøfte disse overordentlig vanskelige spørsmål nærmere. Det kan kanskje gi oss et håp at alle land er i samme båt. Ikke slik å forstå at den enes nød er den annens trivsel - verdensøkonomiens lover sier det motsatt - men fordi stormaktenes, ikke bare Tysklands og Russlands, men også Englands og Amerikas økonomiske etterkrigsproblemer blir vel så omfattende og kompliserte som våre, (forgjeldelsen, demobiliseringen av millionarméene, omstillingen av krigsindustrien!), slik at situasjonen må framvinge uredde, storlinjede avgjørelser når det gjelder valuta- og tollproblemer, gjeldsspørsmål og det internasjonale varebytte.

Men hyordan det så går, enten vi blir nødt til å slite lengre eller kort i motbakken, det er VI SELV SOM MÅ LEGGE RYGGEN TIL. Det kan bli to og tre, det kan bli fire og fem år vi må vente på ting vi i og for seg gjerne vil ha, enten det nå dreier seg om grener av luksusimporten eller sosiale reformer. Men det blir jo ikke lenge før vi iallfall kan merke forbedring fra forholdene i dag, og etter en tids krise vil det gradvis gå framover, hvis alle legger ryggen til, yter og ikke krever. Og det er en selvsagt ting, når vi kan gjøre det i bevisstheten om at det da igjen er for oss selv og vår framtid vi arbeider - i FRIHET og ENIGHET! Skal vi ha slagsmål om særinteresser og parti formål, går det galt. LOJALITET og SELVDISIPLIN fra ALLE gruppens side, FERDIG SAMARBEID under de bestes ledelse, er en uomgjengelig betingelse.

NÅR FREDEN KOMMER

Norges justisminister, statsråd Terje Wold som for øyeblikket er i Sverige, har i en tale til nordmenn i Stockholm berørt etterkrigsproblemene i Norge. Særlig redegjorde han for de lover og provisoriske forordninger som er blitt utferdiget på det sivilrettslige og strafferettslige område. Ifølge et referat uttalte han blandt annet:

I tidens løp har jeg fått det inntrykk at lovlinjen har seiret fullstendig hjemme i Norge. Folk forstår at det som er skjedd av rettskrenkelser og terror er alt for alvorlig til å kunne gjøres opp ved hevn eller lynsj-justis. Rettsoppgjøret må være hele samfunnets sak, og det må skje på lovens og rettens grunn. Men skal dette kunne skje, må folket helt kunne stole på at man skal få tak i alle

6)

krigsforbrytere, at de vil bli stilt for retten, samt dommes hurtig og effektivt. For det første må ikke krigsforbryterne få anledning til å oppnå tilfluktssteder i andre land. Men også innad må vi ha et retts- og politiapparat som virker hurtig og effektivt.

Ingen kan vel bestemt si på hvilken måte befrielsen i Norge vil komme. Vi har å regne med flere alternativer. Det kan bli en militær invasjon av landet, og det kan bli våpenstillstand med tyskerne. En kan heller ikke utelukke muligheten av tysk kaos. Videre kan tyskerne komme til å evakuere Norge uten at dermed krigen i sin helhet er slutt. De allierte militære operasjoner i Norge kommer selvsagt til å bli avhengig av den militære situasjon. Men en sak er helt sikker. Noe militærstyre kommer det under ingen omstendigheter til å bli spørsmål om. Heller ikke kommer det til å bli noen såkalt AMGOT-administrasjon. Den norske regjerings standpunkt her, og dens forhold til de allierte er fullstendig klart. Fra det øyeblikk det faktisk talt er mulig, under hensyntagen til militære operasjoner, å etablere en selvstendig norsk siviladministrasjon, kommer dette til å bli gjort - på regjeringens initiativ og under regjeringens ledelse.

Hed det nøyaktige kjennskap en har til forrederne, og den kompakte, overveldende majoritet av lokale nordmenn, skulle det ikke være vanskelig å etablere en fullstendig norsk administrasjon så snart tyskerne er borte. Regjeringen har i en viss utstrekning måttet arbeide med de nødvendige planer på dette område, men jo mindre der sies om disse planer, jo bedre er det. Det er klart at en må ha bestemmelser som innfører ordnede forhold i offentlig tjeneste, og en må ha regler for politiets organisasjon og tjeneste under krig.

Den norske regjering fikk sitt oppdrag av Stortinget den 9. april 1940. Det er regjeringens plikt og ansvar å utføre det oppdrag den har fått. Når det er fullfort, kommer regjeringen - som statsminister Nygaardsvold også uttrykkelig har sagt - til å nedlegge sitt mandat. Men dette kan bare skje når det er mulig å legge mandatet i et fritt folks hender.

v v v
SMYKKE SKRINET.

På et fortrolig møte med den danske presses sjefer en av de første dager i august uttalte den tyske befullmektigede i Danmark, dr. Werner Best, blant annet:

"Wenn das deutsche Reich sich in diesem Kriege behauptet," ... såfremt Tyskland hevder seg, så helt sikker på krigens utgang synes han altså ikke å være) "vil det være store muligheter for Danmark ved framtidig samarbeid. Det er derfor urimelig å la seg bedra av øyeblikkets vanskeligheter. Eieres vel, systemskiftet i Italia og bombardementet av tyske byer er alvorlige ting, men de har på ingen måte noen avgjørende betydning. Det er framtiden d'herrer må tenke på, og Danmark må ivare for muligheter til den tyske kamp. Det er intet urimelig i dette. Innenfor ramme av bestående handelsavtaler leverer Sverige både jernmalm, skip og brakker til Tyskland. En må således kunne forstå at det heller ikke er noe til hinder for at også Danmark leverer til Tyskland. MEN, mine herrer, den stigende sabotasje er en overhengende fare for "Smykkeskrinet" Danmark, og det er avisenes oppgave å forklare det danske folk hvilken fare det svever i. Regjeringen Scavenius er den siste stasjon på vei til militærregimet. Altså: Fortsatt samarbeid. Sabotasjen må stoppes."

Men danskenes lot seg ikke mer ta med det gode. Tilliten til de tyske løfter var for lengst satt over styr, og troen på det utmerkede samarbeid hadde aldri vært noen realitet. Da dr. Best neste gang tok ordet, hadde tonen fått en annen klang. En snau måned gikk, og hele Danmark ble erklært i umulig tilstand søndag den 29. august. Allerede samme ettermiddag innkalte den tyske befullmektigede ledende pressefolk, - de som ikke var arrestert om natten - og nå ble det en tordentale: "Jeg må fastslå", sa dr. Best, "at dere, mine herrer, selv har vesentlig skyld i det som er skjedd. Den danske presse har bidratt til å innpode befolkningen det inntrykk, at tyskerne sto på svake fotter, og at vi ikke mer kunne opprettholde roen i "dette latterlige lille land". Danskenes har besvart min imotkommenhet med sabotasje, bomber og gift, men kvitteringen for denne framferd har d'herrer fått i natt. Den danske presse vil fra nå av komme under en meget skarp sensur, og det vil bli strenge straffer for overtredelser. Det vil ikke lenger komme henstilling, men befallinger, og ethvert medlem av redaksjonsstabben skriver under personlig ansvar. Ingen må være i tvil om at enhver redaktør innstår med sitt hode for at befolkningen ikke lenger forgiftes....."

"Smykkeskrinet" var blitt til "et latterlig lite land", trusler hadde avløst smiger, vold var sat i steden for løfter. Med andre ord: Den forsonlige og moderate dr. Best hadde stillet seg på linje med sjefen for de tyske tropper i Danmark, general v.Hanneken. Hvorfor? - Fordi dr. Best var blitt kalt til konferanse hos Himmler i Berlin.

v v v
FARLIGE VÅPEN!

To eldre Oslo-herrer, godseier Westie Egeberg og advokat Adolf Enger er arrestert etter at tyskerne har funnet noen haglpatroner i Jegerklubbens hytte ved Bokstadvannet.

v v v

(fortsatt fra side 2) operasjoner vake fjernet. Det utsendte kommuniké etterlater ingen tvil om at en alliert fellesplan er vedtatt for de kommende av jørende militære begivenheter, og Stalin sa i sin tale søndag at den annen front ville komme i nær framtid. Hva østfronten angår vil de nærmeste russiske mål være eroberingen av Kherson ved Dnjeprmunningen og nedkjempelsen av de tyske og rumenske divisjoner på Krim. Disse styrker står overfor valget mellom å kjempe "til siste patron" eller å forsøke en evakuering over sjøen. Her vil imidlertid den russiske Svartehavsfleåten ha et ord med i spillet. Hvilk et alternativ den tyske hærledelse enn velger, kommer isoleringen av Krim til å bety en alvorlig svekkelse av den tyske østfront.

På litt lengre sikt ligger den strategiske situasjonen på østfronten til rette for to store hovedoperasjoner: Framstøt mot Balkan og - framstøt mot Balticum. Et Balkanframstøt ville komme som en naturlig fortsettelse av de nå pågående operasjoner og åpner lokkende strategiske og politiske perspektiver som vi kommer tilbake til nedenfor. Etter Kievs fall er de strategiske betingelser til stede for et framstøt sydvest-over mot Bug, den neste naturlige forsvarslinje. En russisk kile sydvestover fra Kiev annen store mulighet, framstøtet mot Balticum, byr også på vidtrekkende perspektiver. Ved eroberingen av Nevel for noen uker siden skaffen russerne seg en utmerket basis for videre framstøt over Dünaburg mot Riga. En framtrengen her ville hurtig bringe hele den tyske Leningradfront i fare og stille den tyske hærledelse overfor valget mellom å trekke den tyske nordarm'e ut av Estland og Lettland eller la den løpe risikoen for å bli isolert. I første fall ville hele Finnlands sydflanke bløttes, Østersjøen åpnes for den russiske flåte og de russiske flybasér kommer industrisentrene i Øst-Preussen og Schlesia aretruende når. Både Balkan- og Balticum-famstøt byr således russerne fristende perspektiver for den kommende vinteroffensiv. Valget av operasjonsplan avhenger sikker i stor utstrekning av den rolle vestaktene er tiltent i den dramatiske sluttscene på det europeiske krigsteater.

Som situasjonen har utviklet seg i Middelhavet og etter de erfaringer som amfibieoperasjonene har gitt, er sannsynligvis bare to muligheter aktuelle for utvidelsen av vestmaktene militære operasjoner: 1) Invasjon av Balkan. 2) Invasjon over Kanalen. - Etter Italias kapitulasjon ligger store deler av Balkan så å si åpne for invasjon, behersket som de er av sterke partisangrupper. Den stodre spenning i Bulgaria, Romania, Kroatia og Ungarn gjør det sannsynlig at en alliert landstigning Balkan ville framsynne, på samme måte som i Italia, politiske omveltinger i et eller flere av disse land. Under ingen omstendighet kan Tyskland stole på noen av sine vasaller. Da Tysklands egne ressurs er sterkt anstrengt, er det grunn til å tro at en alliert invasjon av Balkan kombinert med en russisk vinteroffensiv mot Romania og oljekildene ville føre til et temmelig raskt sammenbrudd av forbindelsen og kapitulasjon av vasallstatene. Ut fra den oppfatning at Balkan politisk og militært i dages neste trekk. (Om den tyrkiske utenriksministers møte med Eden i Kairo betyr noe i denne forbindelsen er foreløpig ukjent.) Det forhindrer imidlertid ikke at invasjon over Kanalen kan være like akkland mer direkte og binder samtidig langt større tyske styrker enn Balkanoperasjonene. I denne bindelse har det sin interesse at det i den siste tid flere ganger er meldt om troppekoncentrasjoner i sydøst England. Etter de uttalelsene som er falt fra alliert hold ville det forresten være rimelig å regne med samtidige operasjoner mot Kanalkysten og Balkan. Bare konsentriske angrep på alle nter kan bringe den europeiske krig til snarlig avslutning. Strategisk og politisk ligger alt vel rette. Spørsmålet er når vestmaktene finner tiden inne for det avgjørende slag. Store begivenheter etter all sannsynlighet førstår, - muligens også på den tyske hjemmefront.

v v v

b)

HAGELINDOMSTOLEN.

De norske nazister har vært i lange etter å opprette stadig flere sardomstoler her i landet. Vi hadde "Folkedomstolen" som senere avgikk ved en stille død. Vi har fått "Partiretten", "Hirdretten" og flere andre domstoler av lignende art. Det siste på området er "Hagelindomstolen". Sammenhengen med denne er følgende:

I Norsk Lovtidend 1943 s. 615 er kunngjort en midlertidig lov om adgang til å gi offentlige granskingskomisjoner rett til å oppta bevis. Lovens § 1 bestemmer at når Ministerpresidenten oppnevner en granskingskomisjon til å foreta undersøkelser av særlig betydning, kan kommisjonen gis rett til å kalle inn, avhøre og edfeste vitner og oppta andre bevis til bruk for undersøkelsen etter de nærmere regler som er gitt i loven. § 5 bestemmer at når kommisjonen optar bevis, regnes den som domstol. Bevisopptakelsen foretas etter reglene om rettslige etterforskninger i straffesaker. Fatter kommisjonen beslutning om anvendelse av tvangs- eller straffemidler, påviler det påtalemyndigheten å sette beslutningen i verk. § 7 bestemmer at avgjørelser som er truffet av kommisjonen ikke kan angripes ved rettsmidler. --- Mens "Partiretten"s oppgave er å domme i stridigheter mellom nazistene innbyrdes, har en midlertid savnet en sardomstol til å domme i stridigheter mellom nazister og andre. Det er dette savn som er avhjulpet ved denne merkelige "lov" som er stikk i strid med grunnlovens positive bestemmelser om at ingen kan straffes uten etter dom, og om at Høyesterett skal domme i siste instans. Men foreløpig behøver vi ikke ta det med grunnlovsstridigheten så alvorlig, for loven er først og fremst myntet på "minister" Hagelin. Alle klagemålene mot ham har havnet hos "riksadvokat" Norvik, som midlertid ikke godt kunne reise tiltale mot "ministeren" for alle de vitterlige forbrytelser han hadde gjort seg skyldig i. Men på den annen side kunne quisling og hans drabant ikke godt avfele alle de alvorlige klagemål mot Hagelin. For å komme utenom disse vansker, ble denne "loven" gitt, og i medhåd av den har quisling oppnevnt en undersøkelseskomisjon med "minister" Riisnas som formann. To andre framtredende nazister er medlemmer av kommisjonen, som allerede er i arbeid. Den holder til i "Justisdepartementet", men for at den skal vekke minst mulig oppsikt, arbeider den om ettermiddagen etter kontortidens slutt i departementet. Kommisjonens arbeide ventes å ta noen tid. Men allerede nå er det temmelig sikkert at Hagelins dager er talte, for det framsettes stadig flere krav fra nazispisser om å få Hagelins hode på et fat.

vvv vvv vvv

KULTURFRONTEN.

I et intervju med "Hedmarkingen" (27/10-1943) uttaler "byråsjef" Boeck i Teaterdirektoratet:

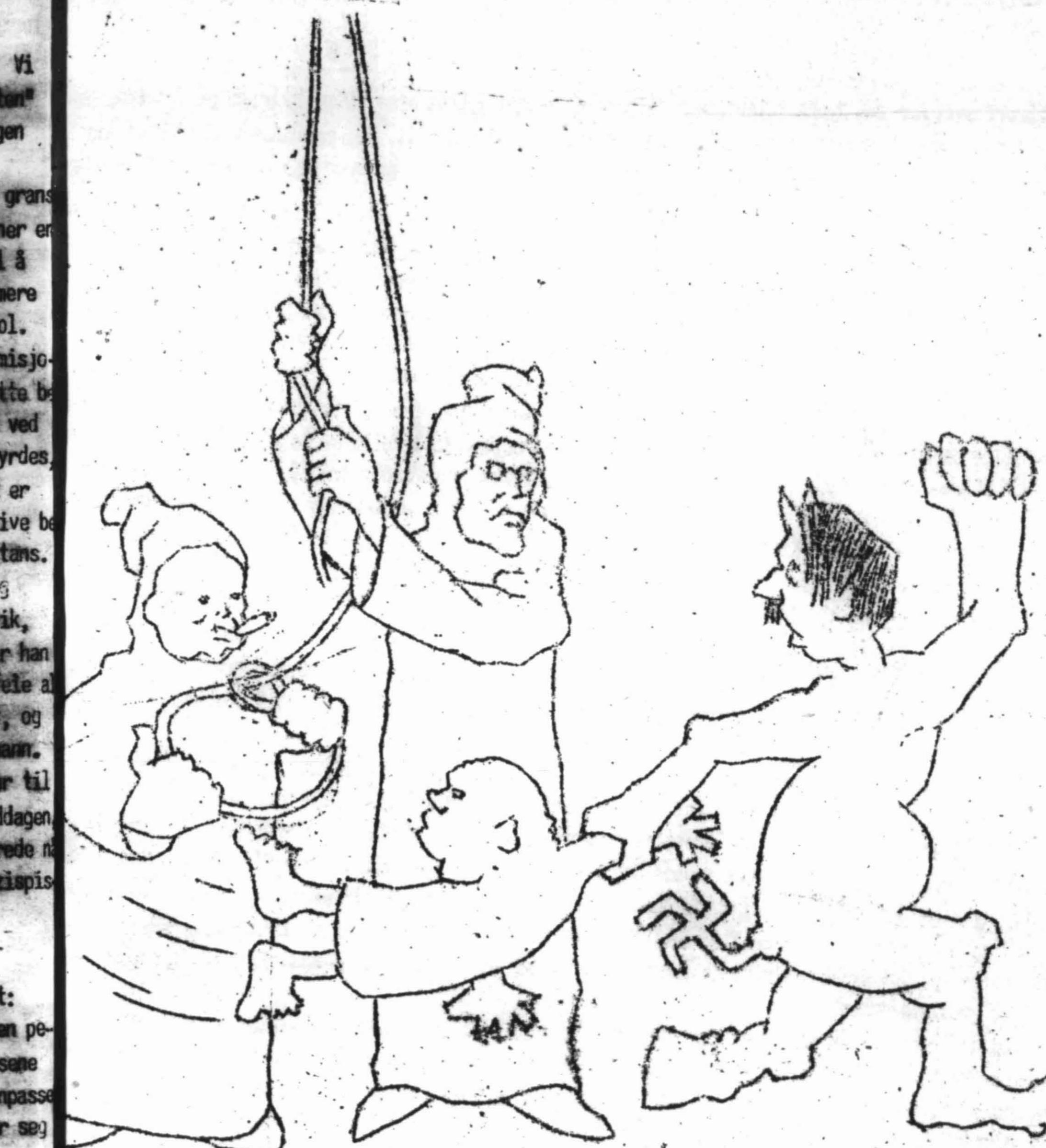
".... Det er som kjent Teaterdirektoratet som gir tillatelsen til turneer nå, og byråsjefen peker i denne forbindelse på at alle turneer nå også må forplikte seg til å spille på arbeidsplassene rundt om i landet. Når turneplanen settes opp, må med andre ord de bestemte arbeidsplasser innpassa i reiseplanen, som settes opp i samarbeid med en organisasjon som heter: "Sol i arbeidet" og tar seg av underholdningen på arbeidsplassene."

Her ser en igjen et kraftig bevis på hvor farlig det er å gi nazistene lillefingeren. Teaterturneene blir uten videre et led i en hemlig "Kraft durch Freude" organisasjon, og de skuespillere som har vært uforsiktige nok til å soke turneetillatelse, skal på denne måte lures inn i nazistenes garn.

Gode norske skuespillere må ikke innlate seg på engasjementer som de ikke er strengt forpliktet til etter faste teaterkontrakter - enten det gjelder offentlig opplesning, film eller turneer. ETTER TEATERDIREKTORATETS ERKLÆRING OM "SOL I ARBEIDET" BØR DE IGANGVÆRENDE TURNER AVBRYTES SÅ SNART DET ER PRAKTIK GJØRLIG. NYE TURNER MÅ IKKE FORBEREDES, DE BLIR I SÅ FALL BOYKOTTET. -- Hele vårt kulturliv fylker seg nå i en isfront mot undertrykkerne. Konsertsalene tommes. Dikterne tør.

Den eneste lyd som bryter tausheten, blir fuglesangen fra kulturdepartementet.

vvv vvv vvv



EN VISS MANN HJELPER SINE.

Det er ikke greitt å være Musse. Skjebnen, forsynet og hitler triller ball i hatt med ham, så han vet hverken ut eller inn. Uten egen kraft og uten tilstrekkelig hjelp fra Tyskland måtte Italia sprekkje. Og Italia sprakk, og Musse trillet som førstemann ut av ormuhulen.

Musse spiller nok ikke så stor rolle for Hitler som fallert diktator, men det ville jo være kje delig om han falt i hendene på motparten og begynte å plapre. Da ville skuespillet begynne! - Etter en voldsom og strabasiøs aksjon ble midlertid "Musse" befrikket uten kamp, mens vaktposten rev i rødvinstoddy. Münchausen har fått sin overmann og fanden sin beste kampfelle tilbake. - Men striden går videre.

vvv vvv vvv

2) KRIGSOVERSIKT ULTIMO SEPTEMBER

Stort sett har det tyske "elastiske" tilbaketog hittil lykkes uten alvorlig brudd på fronten, men retretten har nok ikke vært så frivillig som tyskerne vil hå det til. De erindrer også sikkert sin store militærteoretiker Clausewitz's ord: "Men veien tilbake for en erobrer er alltid veien til nedlaget." Russland og hele fronten fra Smolensk til Det Asoyske Hav, en strekning på 900 km., nå i bevegelse.

laget." I Russland er hele fronten fra Smolensk til Det Asovske Hav, en strekning på 900 km., nå i begjelse vestover. Etter Karkows fall måtte tyskerne ved månedsskiftet oppgi Donetslinjen og trekke tilbake hele sin sørflanke med prisgivelse av Donetsbekkenets rike gruve- og industri-distrikter. Den russiske framrykning i dette avsnitt fortsetter med de viktige knutepunkter Melitopol og Saporosje på Krim-Karkowbanen som nærmeste mål. - På midtfronten er månedens begivenhet russernes erobring av Brjansk, en av hjørrestasjonene i den tyske østfront og nøkkelen til Desnalinjen som tyskerne nå ser seg tvunget til å oppgi. Russerne har allerede passert elven på bred front. Tyskerne trekker seg tilbake under seige oppholdende kamper og forsøker å forkorte fronten ved å rette ut de knekkbøyningene som russiske angrep framkaller. Hittil har det imidlertid lykkes russerne å sprengje stadig nya kiler inn i den tyske front. Viktigst i øyeblikket er en dyp kile som etter erobringene av Konotop er ført videre fram langs jernbanen til Kiev og allerede har passert Nesjin. De russiske fortropper er allerede kommet så langt at de har byen Kiev innen synsvidde. To andre viktige hovedtyngdepunkter i operasjonene er lengst i nord, på midtfronten, der Smolensk er utsatt for et stort anlagt konsentrisk angrep lengst i syd på Kubanfronten, der Novorossisk nettopp er besatt av russerne. Dessuten har russerne de siste dager rykket inn i flere viktige byer i Karkowavsnittet, bl.a. Losowaja, Krasnograd, Priluky og Romny. Selv om de russiske seire er store og betydningsfulle er det imidlertid Italia som har vært skueplassen for de mest sensasjonelle begivenheter i den senere tid.

På 4-års dagen for utbruddet av krigen mellom Tyskland og vestmaktene, 3. september, åpnet den rømte 8. armé invasjonen av Europas fastland med landstigningen på Calabria. 5 dage senere ble den forsiktige begynnelse supplert med landsetning av store allierte styrker i Salerno-bukta. Samme dag kom den store, om enn ikke uventede sensasjon, at Italia hadde kapitulert betingelsesløst. Derved ble den for Tyskland kritiske situasjon som oppsto ved Mussolinis fall, blitt akutt. Tyskerne har imidlertid med ganske imponerende raskhet og besluttssomhet forstått å råde bot på de verste militære og politiske følger av det skjebnesvandre aksebruddet i de 6 uker som forløp mellom Badoglios regjeringsovergelse og kapitulasjonen.

gelse og kapitulasjonen.

Det italienske folk må betale dyrt for dette forsok på å oppnå bedre kapitulasjonsbetingelser første rekke har det kostet svære bombendeleggelsjer. Dernest vil så en langt større del av Italia krigsskueplass idet tyskerne i mellomtiden har overført så store forsterkninger at de kan oppta ikke bare om Nord-Italia, som først planlagt, men også om Mellom-Italia, etter de siste begivenhetene. Det viste seg nemlig at tyskerne var i stand til å møte invasjonen i Salerno-bukta med så domme. Det re styrker at den allierte invasjonsarmé kom i en forbigående kritisk stilling. Dette sammen med dramatiske befrielse av Mussolini har tyskerne utnyttet til det ytterste for å stive opp sin vakle militære og politiske front, vel ikke helt uten hell. I midlertid har det lykkes den 8. armé å etablere kontakt med den 5. amerikanske armé i Salerno-området, samtidig som de deler av den 8. armé som ble landsatt i Taranto har rykket nordover langs kysten av Adriaterhavet og besatt de viktige byer Brindisi og Bari. Dermed er hele Syd-Italia med flyplasser og havner under alliert kontroll, samtidig som tisk talt hele den italienske flåte har overgitt seg til de allierte. Selv en Goebbels på sitt bivil ikke lenge kunne takelegge for sine landsmenn forverrelsen av Tysklands strategiske stilling i Middelhavsområdet.

DET ER IKKE NOK

Det begynner å røkne for alvor. For alle øyne løsner hitlers byggverk i sammenhengen. Aksjen eksisterer ikke lenger. Den "totale seieren" har foreløpig forvandlet seg til Italias totale nederlag.

Vi har sagt at dette måtte komme, likesom vi i dag sier at det samme - med en naturlovs nødvendighet - vil måtte komme i Tyskland. Men dette er ikke nok! Vi nordmenn kan ikke i dag slå oss til ro med at naturen går sin gang, at hitlers skjebne nå allikevel er beseglet uten vår modvirken. Vår hjemmefronts hellige plikt er å sørge for at det norske flaggs farger bevares uplettet like til krigens siste slutt.

Det fins kanskje dem som i dag spør seg selv om hjemmefrontens kamp nå må føres med samme strenge konsekvens. Hvis du tviler på det riktige svaret, så kast et blikk tilbake. For 3 år siden - i september 1940 - skaptes den norske hjemmefront. Det var den gang da Tyskland var sikker på sin seir, den gang da Terboven styrtet administrasjonsrådet som hadde det norske folks tillit, og betrodde landsforrederen quisling den oppgave som i all sin nakne enkelhet gikk ut på å gjøre oss til tyske. Det fantes fra første stund av dem som fryktet fengsel og represalier. Ingen kan heller benekte at en slik frykt var vel begrunnet. De offisielle henrettelsers tall i Norge er inntil videre 178, og det befinner seg for øyeblikket nærmere 7.500 nordmenn i konsentrasjonsleir. Under slike forhold har i seg selv rettskafne nordmenn fra tid til annen kunnet tvile på nødvendigheten av en jernhård disiplin og den faste motstand i hjemmefronten. Men hvem så rett - tvilerne eller de som fulgte den konsekvente motstands linje?

HVEM SÅ RETT da Høyesterett høsten 1940 sa sannheten om nazismens rettløshet og tok konsekvensene av sin uttalelse? HVEM SÅ RETT da de store organisasjoner våren 1941 rettet sin appell til Tarboven? HVEM SÅ RETT da lærerne 20. februar 1942 sa seg løs fra enhver medvirkning til nazistisk oppdragelse? HVEM SÅ RETT da den norske kirke sa seg løs fra den nazistiske stat? HVEM SÅ RETT da foreldre i by og bygd nektet å sende sine barn til ungdomstjenesten i NSUF? HVEM SÅ RETT da all "nasjonal" arbeidsinnsats i tyskernes interesse ble blokert? HVEM SÅ RETT? - Var det de forsiktige som sa at vi burde vente på en bedre anledning eller til saken ble større? Var det de lure som sa at vi må innrette oss etter den kjengsjerning at landet er okkupert? Eller var det dem som sa at vi måtte ta kampen opp fordi vår nasjonale samvittighet krevde det?

Tiden som gikk, ga svaret. Den norske hjemmefront har, takket være sine lederes klarsyn og mengdens loyalitet, utviklet seg til den sterkeste politiske maktfaktor i dagens Norge. Selv med hundretusen tyske bajonetter i ryggen har NS ikke kunnet overvinne hjemmefronten. quisling har vist seg ute av stand til å gjennomføre hver eneste - HVER ENESTE! - av sine store reformplaner. Mot det største av alle sine mål, Rikstinget, nådde han ikke lenger enn til trykken på et frimerke. Vi slapp forsmedelsen å se "Norge" slutte fred med Tyskland. Nordmenn hilser ikke med utstrakt hånd. Det er blitt en ønskadrom hele NS-programmet.

Men dette er ikke nok! Fra dag til deg er det i første rekke hjemmefrontens holdning som bestemmer utviklingen i Norge. Jo mer samlet vi står, jo sterkere står vi rustet til å avverge nasjonalosialismens siste krampatrekkning. quislingregimet hviler i dag på så svak grunn at det i innvidde



4 kretser ansås for tvilsomt om tyskerne ville holde liv i det til krigens slutt. La oss ikke bidra til å forlange dets levatid! - Men hjemmefronten har også en oppgave utad i tiden som kommer. Den skal bidra til å framsynne den demoraliseringssprosess som fra dag til dag foregår innenfor tyskernes egne røkker. Vis dem hvor de er hatet! Vi ønsker ikke at dere skal delta i aktiv sabotasje, at dere skal sprengre lokomotiver i luften. - Tvert i mot, - vi fraråder det på det bestemteste! Hjemmefronten forlanger bare at dere skal være våkne og tenke på døres eget eksempel til enhver tid. Legg aldri skjul på den prinsipielle holdning i nasjonale spørsmål. Tenk våkent i smått og stort. Unngå enhver samtale med tyskere og NS-menn. Stans ikke opp og glo på marsjerende geleddor. Gi avisende forbi plakater og utstillingsvinduer. Heddrik til at "myndighetenes" tyskvennlige tiltak ikke lar seg sette ut i li-
vet. Stå solidarisk med massen i alle spørsmål om felles oppførsel. Risiker fengsel som alle andre selv der hvor en frykter at myndighetene vil "statuere et eksempel". - Det er ikke nok å snakke med forent om tyskerne i egen vennekrets - det er mange av partipampene, ja flere av ministrene som gjør det i dag. - Det er ikke nok å ta avstand fra nazismen i ord. Vis ved egen holdning og ferd at nazis ikke har plass i Norge. Vis i gerning at her er en mann og en kvinne til av dem en kan stole på fullt ut.

Det er ikke nok at hjemmefronten har ridd av den første stormen og at vi nå kan skimte klart den første lyse revnen over uverskuddsmassen. Det har vært sagt og skrevet ute at Norges "goodwill" hos de allierte skyldes vår hjemmefront kanskje i ennå høyere grad enn vår handelsflåtes innsats. Vi vil ikke mindre gjøre skam på våre sjøfolk i den krevende tiden som kommer. Gjør som dem. Hold kurset klar! Hold blikket våkent!

VV VVV
LUFTKRIGEN.

Det britiske arbeiderpartis hovedorgan "Daily Herald" skrev for noen tid siden om de britiske bombetokter mot de tyske industriksentralene:

Dag etter dag taler det britiske flyministeriets rapporter om "konsentrerte" eller "kraftige" angrep mot industristedene i Ruhr-området. Disse kalles offisielle fraser som talar om angrep av hundrevis av tunge bombefly, langt heftigere og mere ødeleggende enn de bombardementer som de engelske byer måtte utstå under lynkrigens dager i 1940 og 1941. Ihordig og systematisk smuler det britiske bombeflyene verdens største samlede industriksentral og lammer dets virksomhet. Det er en forferdelig oppgave. Den koster hundrevis av våre flygere livet. Den framkaller unnåelige lidelser blant den fiendtlige sivilbefolknings.

Det nazistiske propagandamaskineri antydet til å begynne med at våre raider slett ikke førstasaket noen skade, men har nå gått over til inngående å skildre bombardementenes faser og overlater til verden å forsomme den "anglo-amerikanske brutaliteten". For 3 år siden inneholdt den nazistiske pressen ikke i dag- veltalende beskrivelser av de lidelser som de utsatte byer måtte utstå gjennom flyangrepene. Men den gang var det ikke tale om å vise medlidenshet med ofrene. Det ble talt i det vide og brede med overmodige trusler om at verre saker skulle komme.

"Vi skal utslette Storbritannias byer" tordnet Hitler. I dag har pipen fått en annen lyd hos de nazistiske ledere. De protesterer mot at industrisentralene bombes, kaller det "urettfordig", "et dolkestot i ryggen", og tokten karakteriseres som usigelig grusomme. - Det er ikke av medlidenshet med befolkningen at disse protester uttales. Medlidenshet er et ord som er stroket av den tyske ordliste ifølge tyskernes eget utsagn. Denne nye propaganda har en kald, bevisst hensikt. Det er et forsøk på å virke på det britiske folks humane instinkter, som Goebbels en gang håndig kalte et tegn på svakhet og dekadans. Man håper å kunne skape en opposisjon mot bombing og få oss til å si: "Dette er

etteløst. Vi kan ikke forstå med dette."

Goebbels vil få en slutt på bombingen, ikke for å spare sivilbefolkingens lidelser, men utelukkende på grunn av at bombingen nedsetter Det Tredje Rikets slagkraft. - Ordinari han i bombingen ser en angrepsteknikk som kommer til skjenke de allierte seir, forårsake Tysklands nederlag og skjenke Europa befrielse. - Det er derfor bombingen må skal fortsette.

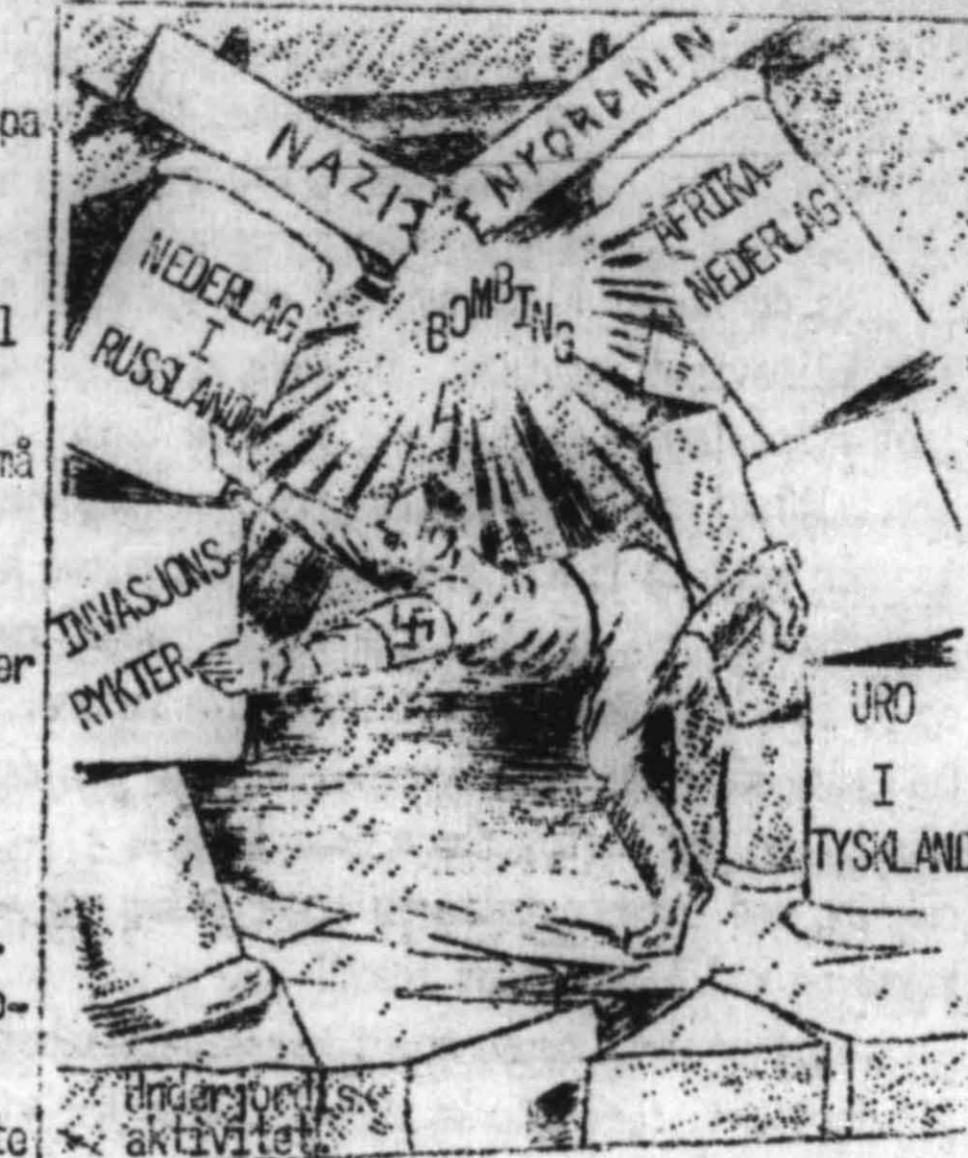
Tyskerne sier selv at den langvarige nervecrigen og uavbrutte bombardementer av de tyske industridistrikter har skapt noen nervositet blant befolkningen. Den skje presse motsier imidlertid selv denne påstand. De skje aviser har f.eks. vært fylt med oppfordringer til sørne om å hate britene alt hva det står i deres makt. Disse hat-artikler minner en uvilkårlig om dem som det tilengivende tyske kulturorgan "Der Stürmer" med virkelig sk energi hver uke frambringer mot de myrdede, forfulgte torturerte jøder. De vidner så visst ikke om noen sinnsbalanse, men viser i steden at i hvert fall tyske avisfolks nerver er kommet betenklig i ulike den siste tid. Et eksempel på dette utslag av vers journalistikk, fikk en i et nummer av det innflytelsesrike SS-organen "Das schwarze Korps".

Excellensen Himmlers avis presiserte her blant annet at Tysklands krigsmål var "å befri seg fra slaven fra nærværende og kommende generasjoner av det engelske avskum med rødt hår, frengær og hestemer som kalles "overklassen", samt å gi en kikk mordere den straff som er tiltenkt mordere, helt en rett og rettfordighet ble til på jorden".

Men det er ikke bare "overklassen" av britene som det illustrerte SS-organet har i tankene. Det tiske arbeiderpartis resolusjon, som nylig ble antatt med stor majoritet, om å godkjenne alle tiltak kan fremme tyskernes "forvandling" slik at det tyske folk skal kunne "spille sin rolle ved dannelsen en demokratisk, fredelig og trygg verden", har hensatt SS-organet i fullstendig raseri. "Vi har en venskap til", heter det, "at de britiske arbeidere bor i hus som er like lite immun mot brannbombér og sprengstoff som de tyske arbeideres boliger. Vi må tenke på de engelske kvinner og barn som ledes hver myrdet tysk mor og hver barnekiste med bifallsrop. Vi vet at dette engelske folk, menn, kvinner og barn, alle klasser og stender, er en eneste blodtörstig, hatfyldt slekt". - Det er vanskelig gjøre i hvilken utstrekning slike hat-appeller vinner gjenklang hos tyskerne, men helt ubesvart ikke et så følelsesbetonet folk som det tyske.

VV VVV
KAPPLØP MED NEMESIS.

Tyskerne høster nå den sed de selv har sådd. Folket er på flukt for den yngel dat selv har avlet. Søker å skjule seg i bevende angst for de krigsmetoder de selv innførte da de utslettet Kristiansund, Elverum og mange andre små og store steder uten militær betydning. Deres rop på verdens medlidenshet, deres appell til kirke og folkeopinion, deres indignasjon og hellige vrede over selv å snettes i egen svøpe vekker bare forakt. - Tysk jord gjenlyder i dag av trampet av et folk på flukt. Fra mot øst drives massene i hysterisk jakt etter et sted hvor de kan puste ut. Ennå fins det landsbyer som tyske nakkeskudd har befridd for deres rettmessige beboere og hvor flyktningeskarene, for en kan soke et fristed. Ennå fins det Ukraina, Polen og tomrommet etter Katynskogens rov. - Men fra våknor samtidig lysningen av ny dag over kuede og undertrykte folk. En vakker dag har Polens og



er den s
senere
ger har
tand og
irene av
ionale in
danner de
enne dag
lhettdagen
lest grun
inlov som
ene i Nore
s gjolder

i noe lang
tv grunnlo
Det er
har nord
sten 130
g, selv o
stolene.
godkjenn
inne og av

Russlands plagede folk etter våpen i sin egen hånd. - Hvorhen vil da de tyske flyktningeskarene veien?

VVV VVV VVV
ER VÅRE LAURBÆR FORTJENT E?

Vi norske er blitt overøst med lovord. "Den norske hjemmefront" er blitt et alminnelig billede seig målbevisst motstand. Og mens vi mottar denne ros med samme selvtilfredse taushet som vi har tatt imot svøpeslagene, ser vi stilltende landet oversvømmes av snyltedyr, og våre hjem opploses til deres øre. Iblast smeller det litt fra eksekusjonspelotongene - og noen blir borte for godt. Fangetransporter går sent og tidlig sydover, og fengslene her hjemme fylles til bristepunktet.

Hjem er det vi kan takke for all denne ros? - Det er det stillferdige, men standhaftige prestes og de idealistiske og ansvarsbevisste lærere. De hadde et kald å leve for, og de ville også dø for. De hadde så visst ikke mye gull å tape, men de hadde livet og helsen, - og de satte dette inn. Det var stort - og det kastet glans over landet. - Men i gjenskinnet av denne glans smyger andre landsmenn omkring med lommene fulle og higer etter mer - og de karrer til seg mer - om det så er fra fiendens kasse og ved å løpe hans ærend!

Vi trenger å ruske opp i vår samvittighet og klargjøre for oss selv om den honør vi høster er ålig fortjent. Er det vår skyld? Eller lar vi andre kjempe for oss? - Vi har virkelig grunn til å rote litt opp i vår nasjonale samvittighet.

VVV VVV VVV

SKJERMBILDEFOTOGRAFERING.

Ved lov av 30/4-1943 er det bestemt at befolkningen er pliktig til å la seg skjermbildfotografere. Disse undersøkelsene skal ledes av et nyopprettet Centralkontor for Statens Skjermbildfotograferi under Innenriksdepartementets helseavdeling og sorterer under Tuberkulosekontoret som ledes av NS-leder Brochmann, nå overlege ved Glitre Sanatorium. Undersøkelsene skal foretas over hele landet, og de stedlige undersøkelsene skal etter loven ledes av helserådones ordfører. De opptatte skjermbilder skal sendes til tyning ved Centralkontoret.

Selv om det er en utmerket idé, på denne måte å oppspore alle tilfeller av uoppdaget tuberkulose, kan slike undersøkelsene ikke støttes av følgende grunner: For det første har dr. Brochmann ikke sine kollegers faglige tillit. Dernest har kontoret ikke tilstrekkelig faglig hjelp, idet den eneste medisinske utdannede medarbeider er en ganske ung lege uten spesialutdannelse i tuberkulose og rentgen. Han har vært avertert etter rentgenologer, men disse ønsker av naturlige grunner ikke å samarbeide med Brochmann, og ingen har meldt seg. Heller ikke har dennes forsøk på underhånden å skaffe rentgenologer ved å tilby betydelige gasjer ført fram. Videre mangler foretagendet kvalifiserte tekniske hjelper.

Et annet viktig ankepunkt er at det ikke er sørget for at de pasienter som på denne måte vil bli oppdaget, får kur- og sykehusplass. Man må nemlig regne med et betydelig antall slike. Heller ikke er det så vidt vites truffet noen ordning med hensyn til økonomisk understøttelse for disse mennene som - når sykdommen er påvist - må slutte i sitt arbeide. - I disse dager forsøkes satt i gang et kursus til utdannelse av assistenter til skjermbildfotograferingen. Det er innlysende at utdannelsen av virkelig kyndig personale ikke kan skje på tilfredsstillende måte ved et kort kursus.

Efter det som foreligger om skjermbildfotograferingen er det innlysende at

INGEN MÅ TA STILLING VED CENTRALKONTORET FOR SKJERMBILDFOTOGRAFERING ELLER DELTA I DE KURSER ELLER SEMINARE TIL UTDAKKING AV SYKEBLIKKET. SÅ LENGE DE NÅVERENDE UBETRYGGENDE FORHOLD RÅDER, MÅ INGEN FRIVILLIG MØTE TIL UNDERSØKELSE.

Helserådsordførerne har så meget å gjøre at de ikke kan påta seg å organisere undersøkelsene stedet, og de har som regel heller ikke de nødvendige erfaringer.

VVV VVV VVV

Det som er lettest å vurdere etter Italias kapitulasjon er endringen i den sjøstrategiske stil⁽⁷⁾. 4-5 slagskip, 8-9 kryssere, 35 jagere, 28 ubåter og en rekke mindre fartøyer, d.v.s. storparten av den italienske flåte, har seilt inn i allierte havnér. Dernest er den britiske "kongevei" gjennom Middelhavet definitivt sikret. Bare tyske fly og ubåter kan ennå i noen grad gjøre gjennomfarten usikker. Til beskyttelse av konvoyer mot denne fare øgner jagere og andre lette fartøyer seg best, så hele den allierte slagskip- og krysser-eskadre i Middelhavet kan frigjøres for andre formål. Det ligger da i første rekke når å tenke på Det fjerne Østen, der lord Mountbattens framtidige amfibieoperasjoner sikkert trenger all den støtte som marinen kan avse. For japanerne, som nettopp har tapt de viktige baser Salamaua og Lae på Ny Guinea, vil en forlegning av Middelhavsfleetens tunge enheter til Østen bety en sterkt øket trusel mot deres lange og sårbare forbindelseslinjer.

Også landstrategisk har Italias kapitulasjon medfort store fordeler for de allierte. Riktig nok ser det ut til at Badoglios nolen har gitt tyskerne tid til å fylle de verste huller som oppsto ved at 59 italienske divisjoner på Middelhavsfronteren falt fra. Men først har dette trukket store veksler på de tyske reserver som det kunne vart full bruk for på østfronten. Dernest har de allierte allerede nå ved besettelsen av Syd-Italia skaffet seg et solid fotfeste på fastlandet med rike muligheter for videre operasjoner. Et blikk på kartet viser at Syd-Italia danner en naturlig bro over til Balkan. Mye kan tale for et alliert angrep på Balkan fra Vest:

1. Store områder i det vestlige Balkan er under partisanenes kontroll, noe som kan lette en invasjon.
2. Otranto-sundet er ikke bredere enn at en landstigning i Albania kan foregå under jagerflybeskyttelse.
3. En landstigning på Balkan ville likesom angrepet på Italia, kunne få vidtrekkende politiske folger. Allerede nå er det tydelig at hitlers vasaller teller på knappene.
4. En Balkaninvasjon vil sammen med en russisk vinteroffensiv gjennom Vest-Ukraina kunne utvikle seg til et storstilet 2-front angrep på de romanske oljekilder. (Ploesti ligger i luftlinje omtrent midtveis mellom den albanske kyst og Dnjepr-buen.) Men veien på Balkan er få og vanskelige, ikke minst i vest, og den kommende årstid ikke den gunstigste. Selv om de allierte av disse grunner, og kanskje p.g.a. operasjonene i selv Italia skulle avstå fra en Balkan-invasjon i større format, har allikevel de allierte ved besettelsen av Syd-Italia skapt grunnlag for en meget effektiv krigføring mot Balkan fra luften. Med allierte flybaser i Syd-Italia kommer hele Sydøst-Europa innenfor bombeflyenes rekkevidde. Hva det kan komme til å bety, forstår man godt når man husker at en stor del av den tyske industri nettopp er flyttet mot sydost, for å unngå bombeflyenes besøk. Det tor være harde tider som venter Bulgaria, Romania og Ungarn hvis disse land ikke snart følger Italias eksempel.

Med hensyn til stillingen på østfronten så er regne med at sommeroffensiven nå er gått inn i sin avsluttende fase. Den kile som russerne før øyeblikket presser fram mot Kiev er tillike rettet mot de sydvestlige utløpere av Pripet-sumpene. En framtrengen til disse vil på det nærmeste isolere de tyske Ukraina-arméer fra den øvrige front, idet nord-syd-forbindelsene gjennom de vidstrakte sumpdistrikter er ytterst slette og i høy grad vanskeliggjør overflytning av reserver, noe som kan bli kjevnsvanger for forsvarerne. Tiden for større operasjoner i det området der sommeroffensiven på begynner nå å løkke, men alt tyder i øyeblikket på at tyskerne vil bli drevet tilbake til Dnjepr-linjen, og dermed vil over halvparten av Ukraina være gjenerobret. Ved Dnjepr blir det etter all sannsynlighet en stans i den russiske framrykning, både p.g.a. årstiden og de langt toyede russiske forbindelseslinjer. Så snart kulden kommer, er imidlertid en fornøyet russiske offensiv å vente, da mesten av Ukraina for øyet og kanskje med et Balkanframstøt som et fjernere mål.

Med den russiske sommeroffensiv og det økede tempo i de alliertes operasjoner i Middelhavsområdet, er utviklingen etterhånden antatt dimensjoner som berettiger en til å tale om en effektiv to-fronts krig i Europa.

VVV VVV VVV

De nazistisk ledede næringsorganisasjoner er nå begynt å røre på seg for å få penger i kassen ved innkrevning av kontingent hos de næringsdrivende.

Som bekjent har landets håndverkere, ennå før den enkelte håndverker er blitt avkrevet kontingent, sagt klart fra om at de ikke vil betale kontingent til Norges Håndverkerforbund.

Nå er spørsmålet blitt aktuelt for handelsstanden, idet der i disse dager er sendt ut et rundskriv fra Norges Handelsforbund, med krav på kontingent fra alle detaljister, grossister og agenter, beregnet etter nærmere angitte satser av bruttoomsetningen, for agenters vedkommende av bokført provisjon.

Det sier seg selv at handelsstandens medlemmer alle som en må nekte å betale derne kontingent.

Det dreier seg her om en nazistisk ledet organisasjon, hvor ledelsen er innsatt av de nævarende myndigheter uten å være valgt av medlemmene. Denne organisasjons arbeide, som skjer dels til fremme av tyske krav om "nasjonal" arbeidsinnsats, dels til fremme av rent nazistiske formål, søkes nå finansiert ved innkrevning av kontingent fra alle handlende i hele landet. Dette til tross for at de som alle gode nordmenn, fullt og helt er mot at disse mål skal nås, og alene er tvungne medlemmer av Norges Handelsforbund, uten å kunne øve noen innflytelse på dets virksomhet.

Det er også karakteristisk for det pengebehov og det pengeforbruk som de nazistiske næringsorganisasjoner har, at den kontingent som nå avkreves handelsstandens medlemmer, dreier seg om meget betydelige beløp, som for den enkelte regelmessig vil gjelle det mangedobbelte av hva han betalte til sin gamle organisasjon.

Parolen er klar: INGEN MÅ BETALE KONTINGENT TIL NORGES HANDELSFORBUND.

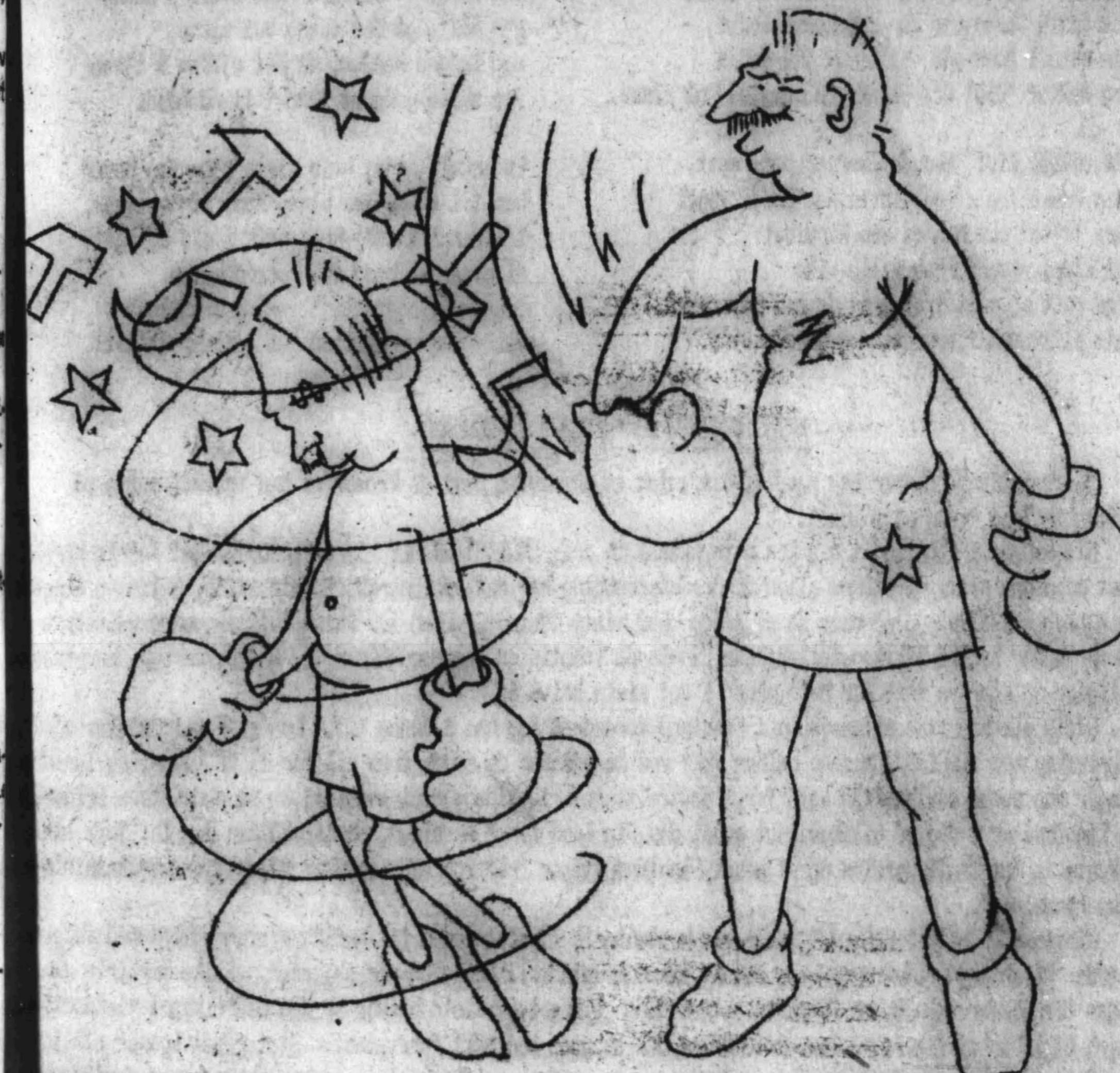
Det samme gjelder selvsagt de øvrige nazistisk ledede foreninger eller forbund som spørsmålet måtte bli aktuelt for.

vvv vVv vvv

DANMARK.

Den 27. august overleverte tyskerne den danske regjering et ultimatum med 9 krav. De gikk bl.a. ut på at den danske regjering straks skulle innføre unntagelsestilstand over hele landet, overlate sabotører til tysk domstol, innføre dødsstraff, pressesensur o.s.v. Punkt 9 gikk ut på at Odense skulle betale en bot på 1 mil. kroner, samt at det i byen skulle tas 10 gisler. Disse krav nektet regjeringen ensst  mmig    godkjenne. Svaret ble avgitt lørdag ettermiddag kl. 4, og man var klar over at noe ville skje - forberedt på det verste. Kl. 4 natt til søndag 29. august innledet tyskerne sin aksjon samtidig mot alle militære mål i Danmark: Fl  testasjonen, kaserner o.s.v. samt mot Sorgenfri hvor Kongen bodde. Alle høyere offiserer ble arrestert. -- Regjeringen hadde gitt ordre til at der ikke skulle ytes motstand hvis tyskerne gikk til angrep, men i st  id hermed hadde de militære sjefer gitt ordre til at der skulle ytes motstand, likesom ordenen til    senke fl  ten var gitt. Denne offiserenes ordre har fått befolkningens så    si ensst  mmige godkjennelse. I kampene falt 23 danske offiserer og menige. Fl  ten ble delvis senket, delvis flyktet den til Sverige. -- Etter uronatten ble unntagelsestilstand innført og tyskerne gikk fram etter sitt kjente monster for    skape skrekkspsykose. Etter hvert f  ldnedes unntagelsestilstanden noe, for atter    skjerves grunnet nye sabotasjehandlinger. -- Den indrepolitiske situasjon er meget uklar. Kongen må betraktes som internert. Det sies at tyskerne forsøker    dann   ny regjering. Som mulig regjeringssjef har vært nevnt den danske generalkonsul i Hamburg, Yde. Det er imidlertid utenkelig at en slik regjering f  r Riksdagen tillit, hvorfor Kongen ganske sikkert ikke vil utnevne den. Det mest sannsynlige er at den nåværende tilstand kommer til    fortsette.

vvv vVv vvv



"Aftenposten" 24. august 1943:

Tyske militære sakkyndige karakteriserer kampene i Karkow-avsnittet som "hvirvelslag" eller "snurrebasslag" for    bruke et ennå nyere uttrykk. - Ovenstående tegning illustrerer vår oppfatning av "SNURREBASSLAGET" på østfronten.

GUNNAR EILIFSEN IN MEMORIAM.

Se, liv og blod var blitt en billig vare,
og navnet "helt" forpaktet av en skare
med bånd og stjerner, ridderkors en masse.
Da åpnes fengslets dør mot morgenrøden,
en enkelt mann går stille ut til døden
og setter "Blut und Ehre", "Heldentod" på plass.

Et enkelt liv! Men det varmannens eget.
Han kunne frelst det, hvis han hadde veget
fra løftet som han ga som kandidat:
at aldri vidende han ville vike
fra rett og rettfærd — da de bad ham svike
sin plikt som tjener av den norske stat.

VVV VVV VVV

KRIGSTRETHET OG FREDSDØR I FINNLAND.

33 framstående finner har sendt presidenten en skrivelse hvor de krever at han snarest mulig må skaffe Finnland "fred og frihet".

Stemningen i Finnland i dag kan uttrykkes i to ord: KRIGSTRETHET og FREDSDØR. Det første symmet er neppe nytt. I større eller mindre utstrekning har det vært merkbart helt siden de finske tropper gjorde holdt ved de grenser de nå står. Det siste derimot, uren for krigsutviklingen og usikkerheten for under hvilke maktkonstellasjoner Finnlands framtidige grenser kommer til å trekkes opp, har tråd tydligere og klarere fram for hver måned i det siste halve år.

Offisielt har ikke situasjonen i Finnland forandret seg noe i denne tid. Landet har fremdeles våpenbrorskap med Tyskland, armen holder vakt ved de grenser de nådde fram til for 1½ år siden, og innad foregår den samme uavslatelige kamp for å nøytraliser krigstidens maringspolitiske og økonomiske følger. Men Finnland av i dag er allikevel et annet enn Finnland for 2 år siden, da marskalken den 10. juli 1941 forkynte at "et fritt Karelen og et stort Finnland stiger fram for våre syn av de mektige verdenshistoriske hendelser".

Finnland er heller ikke det samme som kommenterte tilslutningen til antikommunepakten med følgende ord: "Tysklans seier betyr vår seier, likesom dets fall besegler vår skjebne". Slike markerte yttringer forekommer ikke i den finske debatt i dag. I løpet av siste halvår er den utenrikspolitiske diskusjon blitt forsiktigere og tausere. Nå er den så godt som helt forstummet. Statsrådet kommer riktig nok nå og da med noen uttalelser, og erklæringer legges fram av forskjellige organisasjoner og partidager men de ord som berører utenrikspolitikken er som oftest intetsigende og stereotype, og det eneste man kan lese mellom linjene er forsiktighet, nolen og usikkerhet. Drommen om Storkarelen og Storfinnland tales ikke lenger i pressen, og den felles skjebne med Tyskland framheves nå bare av de hel- og halv-nazistiske sammenslutninger.

Det er tydelig at de sista militære hendelser, den russiske vinteroffensiven, de alliertes seier i Tunisia, okkupasjonen av Sicilia og den russiske sommeroffensiv, samt det uteblitte tyske sommerangrep i øst har skapt nye problemer for Finnland. - Når friherre von Born i sin tale på den svenske partidagen nylig sa at man bor "forberede seg på alle eventualiteter", ga han uttrykk for en oppfatning som er blitt mer og mer alminnelig i Finnland i den senere tid.

Soldaten kjemper som et ledd i rekken, og "drill", kommando fører gjennom skrekken til mangen "heltedåd" med sverd i hånd. Han måtte gå den tunge vei alene, med bundne hender, da det gjaldt å tjene for siste gang et land i fiendebånd.

En enkelt mann, hvis siste gjerning hever ham til et høyre plan, hans minne lever. I ildskrift står hans navn i ned og natt. Vi bøyer nakken under slavebylen og ser en bedre tid: På artssøylen blir "Gunnar Eilifsen" i gullskrift satt.

Den nye truende mulighet er at Tyskland taper krigen. Med uren ser den finske opinion denne eventualitet avtegne seg klarere og klarere i horisonten, og med ennå større uren spør man etter mulighetene for å nøytraliser en sådan eventualitetets følger for Finnlands egen del. Finnlands stilling blir for hver dag mer og mer lik en druknende, som fortvilet griner etter et halmstrå. Men ikke engang disse synes å foreomme i tilstrekkelige mengder for å redde Finnland.

VVV VVV VVV

PROBLEMET TYSKLAND.

Den livlige diskusjon om Tyskland i hele den britiske resses, visner om hvorledes det tyske problem stadig opptar en britisk almenhet og hvor overbevist briterne er blitt i nødvendigheten av å løse dette problem. Diskusjonen har naturligvis ikke ført til noen klar og endelig løsning, men den har fått et betydelig mer virkelighetspreget preg enn den hadde for 2-3 år siden. Den gang sto lord Vansittart, som utvilsomt er den fremste britiske Tysklands-kjenner, - med stor urett stampet som en hater av det tyske folk - temmelig ersonsin oppfatning av at Tyskland ikke bare måtte effektivt avvepnes, men de demokratiske statene måtte så påta seg byrden med å oppdra det tyske folk etter de demokratiske og vestlandske idealer, da en ukkelig historisk utvikling hadde hindret at tyskerne lærte å kjenne disse idealer for alvor, noe som var til stor skade både for Tyskland selv og for Europa.

Lord Vansittarts realistiske og helt illusjonsfrie syn på det tyske problem har satt sitt preg på en beslutning som ble fattet av det britiske arbeiderparti på en nylig avholdt årskongress, en beslutning som helt og holdent viser ekte britisk "common sense". Den beslutning som arbeiderpartiet fattet med stor majoritet, gikk ut på at Tyskland må fullstendig avvepnes og den aggressive nasjonalismen underlykkes. Kongressen var på det rene med at det finnes enkelte tyskere som har motsatt seg sin regjeringspolitikk, men at disse var meget fatale, og man mente at den nazistiske regering umulig kunne ha ført til totale krig, dersom den ikke hadde hatt støtte av den overveiende del av det tyske folk. Labour valte videre sin erkjennelse for alle tiltak til tyskernes "omvennelse", slik at det tyske folk "skal spille sin rolle under opprettelsen av en demokratisk, fredelig og trygg verden".

Beslutningen ble imidlertid ikke foretatt enstemmig og det var livlig meningsutveksling. En minoritet med arbeidsminister Ernest Bevin i spissen, motsatte seg energisk alle omfattende tiltak for en "omvennelse" av det tyske folk. Mr. Bevin og hans meningsfeller mener at når det nazistiske regimet bare likvidert, så kommer tyskerne frivillig til å tilegne seg de demokratiske idealer og delta i arbeidet å trygge verdensfreden. Disse synspunkter deles vel også av de tyske emigranter, selv om en lang og årlig for tysker og ikke-tysker - dårlig erfaring i denne henseende viser at de ikke hører hjemme i verdensverden. Meningsutvekslingen ved det britiske arbeiderpartis kongress tyder på at det ikke finnes plass for atskillig følelse i briternes syn på Tyskland. Det viser også at man i britannia ikke riktig har oppfattet hva som virkelig foregår i de av Tyskland okkuperte land, og forstår ikke der det tyske oppdragelsessystems ansvar for hva som nå skjer rundt i verden.

VVV VVV VVV

TYSK REGNEKUNST.

Den engelske skribent G. Borsky, har utgitt et skrift, hvis titel i oversettelse lyder: DEN STORSVINDEL I VERDEN, - HISTORIEN OM HVORDAN TYSKLAND BETALTE SIN KRIGSSKADESERSTATNING.



Av særlig interesse er Borskys oppgaver over hvordan skadestatningene ble betalt like etter krigens utslag. Inntil gjennomførelsen av Dawes-planen tok til i 1924, ble det betalt omkring 1,7 milliarder gullmark kontant. Ellers var det spørsmål om naturalia-ytelser av forskjellige slag: Handelsskip, lokomotiver og jernbanevogner, kreatur og landbruksmaskiner, tyske stats- og privat-eiendommer, leveranser til de allierte tropper som okkuperte Rhin-provinsen, leveranser i form av stenkull og koks til Frankrike etc.

I denne forbindelse var det tyskerne byttet om den vanlige matematikk med en høyere politisk regnekunst. Sluttskifteblet at Tyskland - fra tiden fram til 1924 - påsto å ha erlagt betalinger på tilsammen 57 milliarder gullmark, mens de allierte i sin bokførsel ikke kunne få totalsummen høyere enn 10 milliarder. Tyskerne skrev seg altså til gode 47 milliarder, som den annen part ikke kjenner noe til.

Dette er jo mildest talt merkelig, men ennå merkeligere er de detaljopplysningene om tyskernes regnemåte, som Borsky har kunnet legge fram. - Det viser seg at man på tysk side fant å ha rett til å regne sine egne tap ved avviklingen av krigen som betaling for den skade de selv hadde forvoldt, selv om fordringshaverne ikke hadde den ringeste fordel av disse. Derfor førte de f.eks. opp 1,3 milliarder gullmark for den ørbredde krigsflåten, som var senket av sine egne besetninger ved Scapa Flow og som således ikke var kommet motstanderne til gode, - i hvert fall ikke som annet enn skrap, som med store økostninger ble trukket opp fra havbunnen. - En ennå større post, nemlig 8½ milliard, ble fort opp for det krigsmateriell som havnet på skraphaugen ved avrustningen. Videre skrev de seg 3½ milliard til gode som tap ved omlegningen av krigsindustri til fredsprøduksjon.

I forhold til dette er det mindre merkverdig at de debiterede seierherrene 1,2 milliarder gullmark for det arbeid som tyske krigsfanger hadde utført for deres regning.

Ser mange av de poster tyskerne førte opp tammeleg tilsvinne ut, så manglet det heller ikke på oppsiktsteknologiske prisansettelser i de poster begge parter ellers var enige om å ta med. De utførte tyske handelsskip ble således anslått til en verdi av 0,7 milliarder av krigsskadekommisjonen, mens de tyske eksperter kom til 3,4 milliarder. Men da den tyske stat skulle godtgjøre rederne - altså de egentlige eiere - kunne den ikke komme til at disse skip var verdt mer enn 0,6 milliarder. - På samme måte var det med stenkullgrubene i Saar, som var den preussiske stats eiendom og skulle tas med etter fredsbestemmelserne. Kommisjonen kom her til en verdi av 0,3 milliarder, mens tyskerne holdt på mer enn det tredobbelte, nemlig 1 milliard gullmark. Imidlertid kjøpte tyskerne grubene tilbake etter folkeavstemningen i 1935, og den pris de da selv betalte var 0,14 milliarder gullmark, omregnet etter dagjeldende kurs, d.v.s. mindre enn halvdelen av krigsskadekommisjonens verdiansettelse og omtrent syvendeparten av den verdi tyskerne selv tidligere hadde stipulert.

Tysklands finanspolitikk etter krigen og i mellomkrigsårene utmerker seg ved sjongleringskunster av en art man i ordene samfunn kaller SVINDEL. - Måtte seierherrene denne gang forstå at tyskere er tyskere, og de må behandles som tyskere.

vv vv vv

DEN NORSKE REGJERING OG HJEMMEFRONTEN.

I "Svenska Dagbladet" fant vi for en tid siden et telegram fra bladets New York korrespondent som meddelte at stortingspresident Hambros sønn, Cato Hambro, var ankommen til U.S.A. og hadde hatt et intervju med "New York Times". Her het det blant annet: "Det er en enhetsfront i Norge, men man mener at regjeringen etter krigen bør overtas av dem som ble hjemme og ikke av eksilregjeringen. Kongen betraktes imidlertid som et symbol på enheten og er ytterst populær."

Neste nummer av "Svenska Dagbladet" inneholdt følgende telegram: "New York Times" versjon av intervjuet med Hambro og avisens ledende artikkel har vakt stor irritasjon i norske kretser her. Hambro selv forklarer i samtale med Svenska Dagbladets korrespondent at hans uttalelse er blitt misforstått på en måte som kunne gi et uriktig inntrykk av forholdet mellom det norske folk og regjeringen i London.

Den norske regjering i London har gjentatte ganger uttalt ønsket om å gå av etter krigen for å overlate ansvaret tilmann som var blitt hjemme. "DENNE REGJERINGENS OFFISIELLE POLITIKK OG MIN FRAMSTILLING GJENSPEILER DERFOR IKKE PÅ NOEN MÅTE ENIGHET MELLOM REGJERINGEN OG DET FOLK DEN REPRESENTERER. JEG RAHMEDT UTTRYKKELIG AT DET IKKE ER SPØRSMÅL OM ANDET ENN AT REGJERINGEN STÅR I KONTAKT MED HJEMMEFRONTEN. JEG FORKLARTE OGSÅ AT REGJERINGEN AVGJORT REPRESENTERER NORGES FOLK OG AT DET IKKE KAN RÅDE EN MINSTE TVIL OM DET."

Hambro meddelte at det var intervjueren som satte inn ordet imidlertid i uttrykket "Kongen betraktes imidlertid som et symbol på enheten og er meget populær". Hambros beriktigelse blir imorgen offentliggjort i "New York Times", men det foranviser ikke det faktum at avisen i sin leder i samsvar med den linje en her følger til å gjøre et angrep på eksilregjeringen.*

Denne beklagelige episode bør være en alvorlig påminnelse om at ikke enhver nordmann i øyeblikkets ledde over lykkelig å være sluppet fra den ubehagelige situasjon som tvang ham til å forlate landet, må seg forlede til å tro at han har forutsetninger for å uttale seg på hjemmefrontens vegne. I det hele kan det ikke understrekkes sterkt nok at den forsiktighet i skrift og tale som bitter erfaring områder har latt de fleste av oss, på ingen måte må glemmes hverken av oss her hjemme eller i og med at man passerer grensen. Vi har etterhånden sett så mange tragiske følger av løsmunnethet, at det nå burde være lutt med indiskresjonene. Det er en forbrytelse mot det norske folk så lenge landet er i krig.

Først vil vi på det sterkeste gi vår tilslutning til det herr Hambro jr. uttaler om regjeringen sin beriktigelse. Den norske Regjering representerer det norske folk i dag like meget som før krigsutbruddet. Den er REGJERINGEN, betraktet som sådan og respektert som sådan av alle, unntatt en liten forrederklikk. - Hambro benytter i sin første uttalelse betegnelsen "eksilregjeringen". Ved siden av

vare et tysk skjellsord har denne betegnelsen fått en litt odios betydning på grunn av forhold som vår regjering ikke er ansvarlig for. I forbindelse med vår regjering er det overflodig å benytte denne betegnelsen, for det er bare EN norsk regjering, DEN KONSTITUSJONELLE NORSKE REGJERING, utnevnt av Kongen, av Stortinget for krigens varighet utstyrt med de fullmakter som situasjonen krever. På hjemmefronten hersker det bare en mening: at vår regjering til det ytterste loyalt har benyttet disse fullmakter til å fremme landets og det norske folks interesser.

vv vv vv

NORGES FENTE KOLONNE I VIRKSOMHET.

Norske patrioter i Aalesund brot seg for kort tid siden inn i Nasjonal Samlings kretskontor i Aalesund og fikk tak i en stor del av arkivet. I de 3 år quislingene har sittet ved makten har vi sjeldent fått bedre anledning til å se forrederne inn i deres avdekkede ansikt, så tydelig kunnet lese de ledende politiker, almene drivkrefter og instinkter.

Vi finner bunkevis av SVAR PÅ SKRIVELSE FRA DET TYSKE SIKKERHETSPOLITI. Fra hvert eneste blad griper oss i mote et overveldende bevismateriale for frivillig forrederi. Papirene viser et like genialt som farlig spionasjesystem, et usynlig nett av angivere med tråder spunnet over alt. Vi stuter også på ENNE ANGIVERLER, som gir forklaring på mange tilsynelatende uforklarlige fengslinger, avskjedigelser o. s. v. Vi fråtser i troloshet og råskap, og forakten i oss stiger etter hver som blottelsene viser seg.



er den s
r senere
ger har
stand og
rene av
jonale in
danner d
enne dag
ihetsdagen
nesten gru
nnlov som
ne i Nor
s gjolder

noe lang
av grunnlo
Det er
har nord
sten 130
g, selv d
stolene.
godkjenn
nne og av

Det er sjeldent en får papirer av slik betydning lagt fram på bordet som i dette tilfelle fra Aalesund. Kretskontoret for Sunnmøre Lag av NS har vel neppe fått oppgaver av spesiell art framfor andre partikontorer? - Med ett slag og i dimensjoner som overtraff alle forventninger, har vi fått dokumentariske beviser som lar oss slå fast:

QUISLINGS "STATSØRERENDE PARTI" ER IKKE ANNET ENN EN UNDERAVDELING AV DET TYSKE SIKKERHETSPOLITI!

Vi takker våre venner i Aalesund for godt utført arbeide.

v v v v v

KRIGSOVERSIKT PRIMO SEPTEMBER.

Krigen har nylig passert sin 4-årsdag og det er interessant å følge dens kurve. I 1939 ble Polen beseiret på mindre enn 3 uker. I 1940 ble Danmark, Norge, Holland, Belgia og Frankrike besatt på vel 2 måneder. I 1941 kom turen til Grekenland, Jugoslavia og store deler av Russland. I 1942 - ja, så sent som for et år siden - sto Rommel ved El Alamein og v.Bock i Stalingrad. Det er hentet meget siden den gang.

MIDDLEHAVET: Straks etter eroberingen av Sicilia innskrenket operasjonene i Middelhavsområdet seg til omfattende bombetokter mot de italienske byer, dals for å påskynde den politiske utvikling, dals vel også for å forberede nye foretagender. Mulighetene for den videre militære utvikling i Middelhavsområdet var mange. En kunne tenke seg:

.. Besettelse av Sardinia og Korsika, enten som en isolert operasjon for ytterligere å sikre sjø- og luftferredømmet i Middelhavet, eller som forberedelse til invasjon av Syd-Frankrike eller Italias fastland.

1. Invasjon av Syd-Italia fra Sicilia. Kunne en ved en slik invasjon framvinge Italias kapitulasjon, ille en samtidig løse den oppgaven som marinestrategisk står som den viktigste i Middelhavet, elementringen av den italienske flåte. Samtidig ville en få verdifulle flybaser for angrep mot Sydøst-Europa. Skulle derimot mot formodning Italia føre kampen videre med tyskerne, er det mindre sannsynlig at de allierte innlater seg på et kraft- og tids-spillende felttag nordover Appeninerhalvøya. Derimot kan det vel tenkes at de besetter Syd-Italia som et ledd i en tredje store mulighet, nemlig

Invasjon av Balkan.

Vurderingen av disse muligheter må skje under heitsyntagen til den samlede krigssituasjon. Allikevel skal vi først betrakte forholdene i Middelhavet isolert. Det som i første rekke talte for nye allierte operasjoner i dette området, var de store stridsvante styrker som her sto oppmarsjert i gunstige strategiske stillinger. Fordelingen av disse styrker talte nærmest for en forskyning av operasjonenes tyngdepunkt mot det indre Middelhav. Det kan nok tenkes en isolert besettelse av Sardinia og Korsika, men en fortsettelse av eventuelle operasjoner av denne art i retning av Syd-Frankrike, synes i øyeblikket mindre sannsynlig. Det er én anerkjent regel at angrepet bør rettes mot fiendens svakeste punkt og det kan neppe være tvil om at Italia representerte det svakeste ledd i "Festningen Europas" forsvar. Neget ville være vunnet - både politisk og militært - om dette land kunne tvinges ut av krigen. Vel er det så at Italia ikke har noe gunstig oppmarsjområde mot hovedfienden Tyskland, men Italians kapitulasjon ville allikevel medføre store fordeler. Viktigere enn elimineringen av den italienske flåte og iververelsen av flybaser er imidlertid at besettelsen av Syd-Italia i høy grad vil øke truselen mot Balkan, som da kom til å ligge mellom orientarmeen, - oppmarsjert i Syria og på Cypern - og de alliertes armeer i det sentrale Middelhavsområdet.

Det var således meget som talte for at fortsatte operasjoner mot Italia måtte bli det første skritt, og 3. september ble det da også meldt at de allierte med store styrker var gått i land i Syd-Italia, nærmere bestemt på "tåen" Calabria. Det er ennå for tidlig å si om dette er en operasjon med begrensede mål eller en stort anlagt invasjon, men det melder at første fase er avsluttet med en fullständig suksess. Invasjonsstyrkens har fått fast fot, og støttroppene går til offensiv i alle

tronkumulativ retningsår. Aksetroppene går i stilling i fjelltraktene i det indre av Calabria. Italienerne viser liten kamplyst, men tyskerne kjemper hårdnakket. En rekke italienske landsbyer og byer er allerede i de alliertes hender, deriblant Reggio di Calabria, San Giovanni, Melito, San Stefano og Palma, og den 8. armee fortsetter stadig sin fremrykning. Det er allerede tatt over 3.000 fanger.

Jil fordel for en Balkaninvasjon har i første rekke vært anført den store orientarmeen som står ferdig omkring det indre Middelhav, dernest fordelene ved den omfattende partisanvirksomhet, vekkelsen av okkupasjonsstyrkene p.gr.a. utviklingen i Italia og i det siste utviklingen på stfronten. En må imidlertid ikke overse at en Balkaninvasjon, - forutsatt at Tyrkia opprettholder sin neutralitet - er forbundet med betydelige vanskeligheter. Kreta og øyene i Egeerhavet ligger forstigg om en mektig hindring for landstigning på Balkan. - Etter den pågående besettelse av Syd-Italia kan imidlertid denne hindring omgås ved landgang på den dårlig beskyttede Adriaterhavskyst. - Men dertil kommer at Balkan under alle omstendigheter bør på lange, smale og sikkert "tornefulle" veier fram til nærmeste sentrale krigsskueplass - Donaubekkenet. Endelig vil om få uker de klimatiske forhold skape vanskeligheter for operasjonene på Balkan.

OSTFRONTPEN: Etter eroberingen av Orel og Bjelgorod innledet russerne 6. august angrepet mot Karkow, "nokkelen til Ukraina". Ved et voldsomt angrep nordøst for byen ble den tyske front brutt i 64 km.s. redde og en dyp kile presset sydvestover mot Poltava. Jernbaneforbindelsen nord- og nordvestover fra Karkow ble brutt, senere også jernbanen vestover mot Poltava. Da så et russisk framstøt syd for Karkow at jernbanen til Krim, sto bare linjen sydvestover mot Onjepetrovsk til tyskernes rådighet. Et voldsomt tysk motangrep nordvest for Karkow førte ikke til det ønskede resultat og etter snau 3 ukers forsvar så tyskerne seg tvunget til å oppgi byen. - Kampene har imidlertid ikke vært innskrenket til Karkow-området. Med korte mellomrom har russerne satt i gang angrep på en rekke andre avsnitt av sydøstfronten. Voldsomt har kampene vært nord og syd for Brjansk, som ledd i et konsentrisk angrep mot denne nøkkelstilling. Etter å ha erovert jernbaneknutepunktet Karatsjев, 50 km. fra Brjansk, står russerne nå umiddelbart foran denne by. Lengre nord, i området vest for Vjasma, har russerne også sett inn store styrker på begge sider av autostradaen Moskva-Smolensk. I den siste tid har operasjonene vært særlig omfattende i dette avsnitt, tydeligvis med Smolensk som det operative mål. Russerne har også besatt Sumy og ved en lang kile mot nordvest har de brutt jernbanen Brjansk-Kiev, etter å ha besatt det viktige knutepunkt Konotop, som ligger der jernbanene Brjansk-Kiev og Kursk-Kiev løper sammen. Endelig har russerne satt i gang omfattende angrep på sydfronten, særlig ved Isjum i Donetsavsnittet langs elven Mius ned til Det Asovske Hav. Operasjonene førte ved månedsskiftet september til eroberingen av Taganrog, som har vært i tysk besittelse siden høsten 1941. Videre kjempes det allerede i Smolensk forsteder og de russiske armeer truer med å omgå Mariupol.

Siden russerne 5. august erovert Orel, har kampene på østfronten i første rekke stått om de to nøkkelstillingene på midtfronten Karkow og Brjansk. Her dreier det seg imidlertid ikke bare om eroberingen av to viktige byer. Kampen står i virkeligheten om to flodlinjer, Donets- og Desnalinjene, som betraktes som forpoststillingen til Onjepolinjen. Med eroberingen av Karkow er Desnalinjen gjenbrutt, mens Brjansk og Desnalinjen enda holdes av tyskerne. Men allerede nå er det meget som tyder



på at tyskerne kan bli tvunget til å oppgi sine stillinger øst for Dnjepr under den pågående offensiv.

DEN ALMINNELIGE KRIGSSITUASJON: Vi skal ved denne anledning se bort fra Stillehavskrigen selv om denne naturlig nok på mange måter virker inn på krigen i Europa. Det er da nærliggende å ta sitt utgangspunkt i Russland som fremdeles er den viktigste krigsskueplass. Det er betegnende og forteller ikke så lite om den kraftforskyning som det siste år har foregått mellom de to motstandere på østfronten, at bortsett fra et mislykket tysk forsøk ved Bjelgorod har sommerens operasjoner på østfronten helt vært preget av russisk initiativ. Den tyske hærledelse har valgt en forsiktig defensiv krigførsel. Alt tyder på at det nå ikke er Hitler, men de erfarte generaler som bestemmer. Da det ble åpenbart at en russisk storoffensiv foresto, hadde den tyske hærledelse valget mellom to ytterligheter, enten å sette alt inn på å holde fronten som den var, eller å gå til en drastisk frontforkortning og falle tilbake på Dnjeprlinjen. Tyskerne har valgt en mellomvei, "det elastiske forsvar", retrett under seigast mulig forsvar uten å løpe risikoen på et nytt Stalingrad, i håpet om å kunne ta brodden av den russiske kjempeoffensiv før den 300 km. lange strekning til Dnjeprlinjen var tilbakelagt. Den russiske framgangen var til å begynne med innskrenket til begrensede frontavsnitt, men etter erobringene av Karkow og Taganrog ser det ut til at størstedelen av syd- og midt-fronten er kommet i bevegelse. Med Karkow har tyskerne mistet et strategisk sentrum og hele deres front mellom Smolensk og Det Asovske Hav er nå truet ganske særlig gjeller det deres høyre fløy. Hvis russerne ikke har taret for sterkt på sine reserver og de klimatiske forhold er gunstige ennå en tid, skulle russerne ha gode utsikter til å kaste tyskerne tilbake over Dnjepr, med frigjorelsen av størstedelen av Ukraina til følge. Den videre utvikling avhenger imidlertid også i høy grad av tyskernes muligheter for å overføre nye reserver til østfronten. Her vil utviklingen på de øvrige krigsskueplasser bli avgjørende. Det gjeller ikke bare å binne de tyske tropper i de okkuperte land, men også for vestmaktene å tvinge den tyske hærledelse til å sette inn sine strategiske reserver. For å oppnå dette strekker ikke operasjonene i Middelhavet til. De suppleres med invasjon fra vest og for denne skulle forutsetningene nå snart være gunstigst mulig. 2/3 av de tyske armeer er jo bundet i svære kamper på østfronten, utviklingen i Italia og vasallenes vaklende holdning har nødvendiggjort overføring av nye tyske divisjoner til Italia og Balkan, det gør i alle okkuperte land, den tyske hjemmefront vakler og produksjons- og transportapparatet er bedig svekket ved bombekrigsen. Sist men ikke minst - ubåtkrigen synes å være under kontroll. Spør

Alle disse faktorer taler for at tiden er moden for det store slag mot Tysklands hjerte. Spørset er om de alliertes forberedelser er tilstrekkelig langt framskredne for et så gigantisk foretak som invasjon over Kanalen. I en tidligere kronikk er det framholdt at russerne neppe ville sette gang omfattende operasjoner i øst uten å føle seg trygge for at vestmaktene forberedelser ville tilte omfattende operasjoner i vest når det gunstige tidspunkt var inne. Hvis denne antagelse er riktig skulle vi snart kunne vente større begivenheter enn landstigningen på Italias "tå", men det må medgå at foreløpig er det lite som tyder på at slike begivenheter er umiddelbart forestående i vest.



Det blir utvilsomt en sørgeelig oppvåkning. Mester Erik venter!

DEN 17. MAI 1814 er den stolteste dag i vårt folks historie. 17. mai har senere vært den dag som mer enn noen annen av årets dager har samlet hele det norske folk, uansett alder, stand og år. Til sine tider har mange trukket på skuldrene av feiringen av 17. mai. Men folk med sine nasjonale instinkter i orden, og folk med innsikt i det som danner den bærende kraft i folket, de har alltid holdt denne dag i ære.

Vi kaller den frihetsdagen. Vi minnes den fordi arbeidet med Norges eneste grunnlov ble avsluttet på denne dagen - den grunnlov som selv i disse ulvetider pryder de første bladene i Norges Statskalender, - den grunnlov som fremdeles gjelder, og som påkalles når det passer.

Det er imidlertid noe langt mer enn den ytre hending, undertegningen av grunnloven, som samler alle nordmenn på denne dag. Det er de idealer som loven bygger på. De idealer har nordmenn levd på og levd lykkelig på gjennom nesten 130 år. Disse idealer samler alle nordmenn i dag, selv om vi ikke går i tog og fylker oss rundt talerstolene. Disse idealer skal i gjen få både offentlig godkjenning og bli erkjent av hver norsk mann og kvinne og av hvert barn i dette land.

Clausen må ikke være sitt parti før han har fått smando maktens verden, og

ringen ligger vel ikke i at Fritz Clausen er en slik komplett politisk nullitet, men sikkert er det at han er ingen stolt fører, som de danske nasistene kan rose seg av. Hans fremtreden er på ingen måte heltemodig. Han er som en ramlende tom tønne, full av floskler og fra-
ser. Han lider også av en organisk talefeil, og det gjør ikke saken bedre. Det har vært den danske nasismens skjebne å ha undermålere og
middelmådigheter som talsmenn. Fritz Clausens "adjutanter" og garde består for en stor del av tidligere straffede personar. Da man før
krigen tidde stille om nasistene, grep disse til rene gangstermetoder for å gjøre seg gjeldende. De gjorde innbrudd på arbeiderpartiets
kontorer i København. De ødela et sosialdemokratisk ungdomshjem. De bortførte en tysk emigrant. Det er eksempler på deras gangstergjer-
ninger.

For nå har vi lort å kjenne en annen lorg-
bygning både på sjel og kropp, og i den tri-
vøs ingen nordmann

Grunnloven sikrer en bestemt rettsordning i landet. Hvert menneske som lever etter denne rettsorden får av staten sikkerhet for liv, frihet og eiendom. Bryter en denne rettsordenen, skal en ikke vilkårlig børes ved rettsordnen, skal en ikke dømmes frihet, liv eller eiendom, men en skal dømmes av lovlig domstoler og etter lover som ikke strider mot grunnloven. Annen framgangsmåte har ingen gyldighet.

Grunnloven sikrer enhver rett til å si sin mening om statsstyret og alle offentlige saker. En kan legge fra sin mening offentlig på folkområder, i aviser, i skrifter og i bøker. Grunnloven gir ytringsfrihet og trykfrihet. Den gir også religionsfrihet.

Grunnloven gir folket rett til selv å rå over rikets styre gjennom folkevalgte statsorganer. Gjennom Stortingset, sier grunnloven, bestemmer folket hvilke lover som skal gis og hvordan regjeringens politikk skal være.

vvv vvv vvv ETT FOLK - ETT MÅL.

Den frie verden minter 9. april på en måte som måtte varme alle norske hjerter.

Det billede av Norge som steg fram fra de store avisers spalter, fra statsmennenes taler og i sympatiuttalelser fra de mest forsiktigartede organisasjoner var et annet enn det som verden så den 9. april 1940.

Takket var en amerikansk sensasjonsjournalist som meritter og den tyske propagandasprettet. Ribbentrops lønner og taskenspillere tok ledetaket og fikk verden et feilaktig billede av Norge den første tid etter overfallen. Det ble framstilt som et land fullt av forredere et folk, som med åpne armer tom imot overfallsmennene, et folk som ikke ville slåss.

Det er alltid vanskelig å få rettet på de første inntrykk, selv om de er aldri så gale. Der måtte et seig og omfattende informasjonsarbeid til for å bringe Norges samme ansikt fram i verdens bevissthet.

Men dette arbeid hadde vært håpløst.

Alt dette er nå satt til side. Rettssikkerheten er avløst av vilkårighet og terror. Ytringsfrihet, næringsfrihet og all personlig frihet er avskaffet. Det frie folkestyre hånes. Men hva gjør det om grunnlovene ikke blir satt ut av kraft? Vi får den bare dobbe i kvar. Selv om de som rår i landet i dag ville underskrive en lov om at grunnloven var opphevet, så ville helst ikke det bety noe. For det som teller er de idealer som loven bygger på, og de kan ikke oppheves ved lov - de vil leve selv etter at våre dagers lovunderskrivere for lengst er døde.

17. mai 1814 var en håpets dag.
"Men i verste nød bløyet
frihet ble oss født."

Også i disse tunge krigens år er den en håpets dag. Vi ser opp til de nakne flaggstenger og sier: "Det skal bli siste året de står tommen. Frihetens fare skal snart igjen flame over landet." Det er 17. mai-ønsket i år hos alle nordmenn. Ja hos alle.

vvv vvv vvv

- 3 -
hjemmefronten fram i samsvar med den beslutning Konge og regjering tok den 7. juni 1940: Vi fortsætter kampon - til Norge er fritt og selvstendig.

Hjemmefronten svarte: Den norske front gir seg aldri.

Hør mettes begge de kjempende fronten, den norske bølgelengden var sterkt ønn overfallsmann eller forredner. Den seiret over okkupasjon og isolering. I dag er begge partene gått opp i en høyere enhet: NORGE.

De der ute og vi her hjemme er ett folk, mer inderlig sammenknyttet enn noensinne i vår historie, og besjølet av ett ønske og ett mål: Vårt lands befrielse.

vvv vvv vvv
MOTBYDELIG.

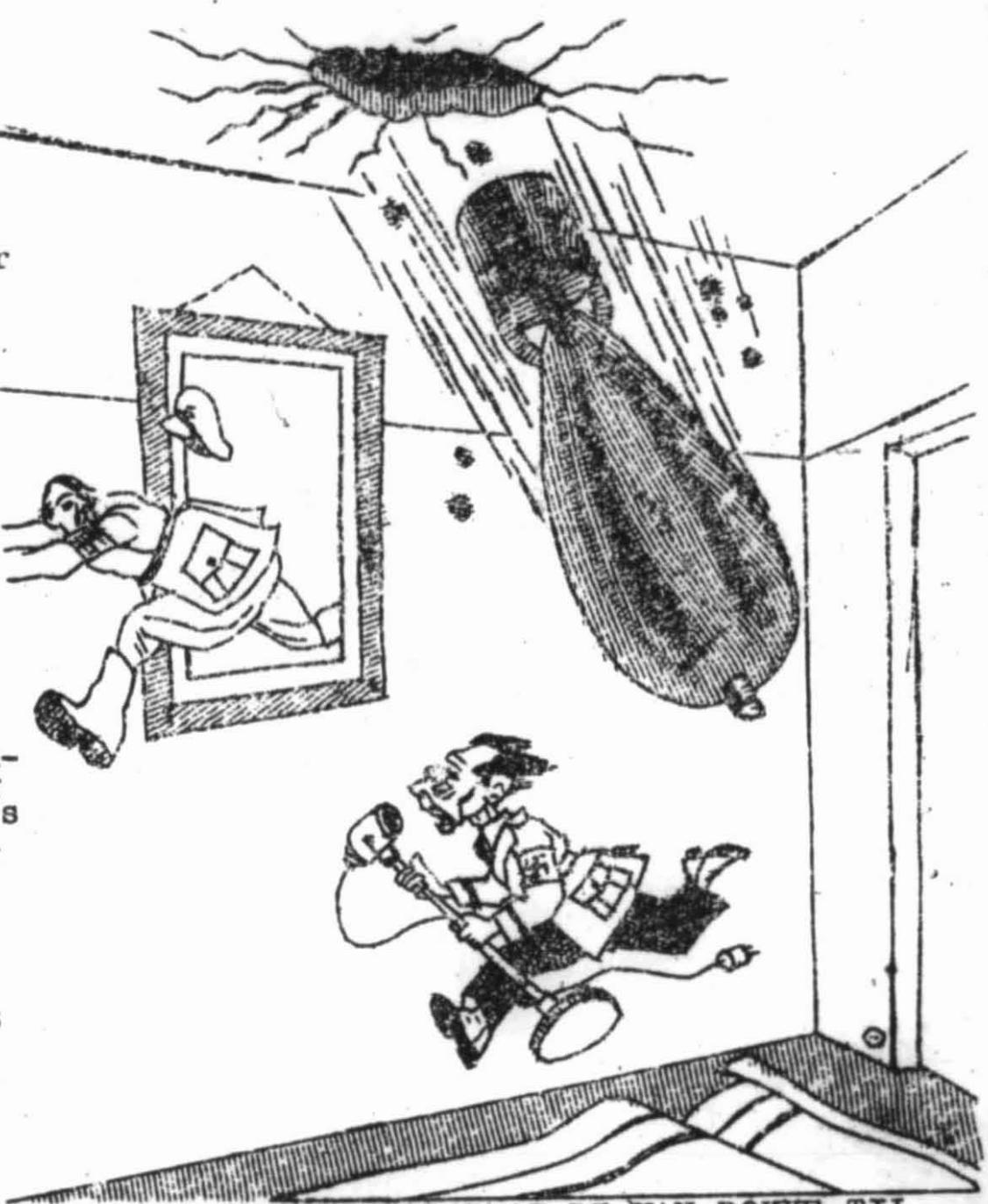
Ordet motbydelig betegner noe vommelig, noe slimet, ekkelt, noe som vi får lyst til å kaste opp av. Det finnes neppe noe sterke ord på norsk, når vi ønsker å gi uttrykk for den høyeste grad av vommelse.

Den tyske propagandaen kan være høyst forskjellig. Vi ergrer oss ofte over de kjempeøgner som pådyttes norske aviser dag ut og dag inn. Vi flirer på godt norsk når Goebbels & Co. serverer eventyr, og vi gapskratter ved hver planmessig tilbaketrekning og frontforkortning. Men når vi i ukevis er føret med rystende skildringer og detaljer angående de myrdede polske offiserer i Katyn-skogen, da er det bare et ord som passer: MOTBYDELIG.

Vi skal ikke her komme inn på spørsmålet om hva som er skjedd eller ikke skjedd på nevnte sted. For alt det vi vet kan det hele være et storstilet propagandaverk, uten noe som helst bak seg, eller det kan være offer for tysk voldsdåd, som er funnet. I så fall vil ingen bli det minste overrasket. Men om det virkelig er funnet henrettede polske offiserer som er dropt av russere på den måten som tyskerne påstår, så vil sikkert enhver god nordmann ta avstand fra slik framgangsmåte. Mord er mord for oss, enten skuddene sitter i nakken eller i pannen, om ofrene er seigpint ihjol i konsentrationsleir eller terrorisert ihjol, slik som jødene. Vi synes alt sammen er rystende og umenneskelig og vi forsvarer det ikke. Ettartiden vil

vil også gi oppklaring på hva som virkelig er skjedd i Katyn-skogen og de skyldige dømt juridisk eller moralsk.

Men ordet MOTBYDELIG i dets aller sterkeste mening er den eneste passende betegnelse på den propaganda som tyskorno de siste



... oppover vekker opp til, vil han vel haist ikke tenka på, men andre tanker for ham. Det blir utvilsomt en sørleg oppvåken. Mester Erik ventet!

Clausen har ikke videre sitt parti før han har fått sitt nye parti, men ringen ligger vel ikke i at Fritz Clausen er en slik komplett politisk nullitet, men sikkert er det at han er ingen stolt fører, som danske nasistene kan rose seg av. Hans fremtreden er på ingen måte heltmodig. Han er som en rørlende tom tanne, full av floskler og fra熟. Han lider også av en organisk talefeil, og det gjør ikke saken bedre. Det har vært den danske nasismens skjebne å ha undermålt og middelmådigheter som talmann. Fritz Clausens "adjutanter" og garde består for en stor del av tidligere straffede personer. Da man før krigen tidde stille om nasistene, grep disse tilrene gangstermetoder for å gjøre seg gjeldende. De gjorde innbrudd på arbeiderpartiets kontorer i København. De adela et sosialdemokratisk ungdomshjem. De bortførte en tysk emigrant. Det er eksempler på deres gangstergjøringer.

Fritz Clausen har lagt for dagen en krypende beundring for sitt partis opphav i syd. Han har overdrivet den danske nasismens betydning, for å skape resonans i Tyskland. Han erklærte at solen var gått opp for et mytt Danmark da landet ble besatt. Han slet daglig trapene hos de tyske myndighetene og nød deres faste. Mange av de personskifte som er foretatt i den danske avisverden eller i dansk politi

uker har kokt på denne nyhet. Disse tyske bødler og slaktører som begynte sitt blodige handverk nettopp i Polen, som fortsatte med overfall på den ene lille nasjon i Europa etter den annen, med hvem de ikke hadde det trøgg av uoverenstemmelse, som i land etter land satte inn sin hensynsøse terror med henrettelse, seigpinning, ran, mord, konsentrasjonsleire og "boslagleggelse", disse creløse individer forsøker nå å framstille seg som erklærgjore for forbrytelser, som hvis de har funnet sted, allikevel er en ren bagatell not det som tyskerne selv har gjort seg skyldig i

Sølv om radioen er frattet oss og våre
aviser engrettet, så har vi allikevel god
greie på de rødsler som tyskerne har fått i
stand mot polakker og jøder nettopp i det Po-
len som det nå angivelig har slik medkjensle-
for. Vi kjenner også godt til den skjebne
som først rammet de tyske jøder og som etter-
hvert har spredd seg ut over i Europa etter-
som tyskerne rykker fram. Vi har ikke glemt
fredelige tsjekkiske byer som ble jevnet med
jorden som "represalie" fordi blodhunden Hey-
drich fikk sin velfortjente skjebne. Ut fra
egen erfaring har vi en ikke sa helt svak a-
gnelse om det som daglig skjer rundt om i Ge-

BOMBEOFFENSIVEN MOT TYSKLAND

Den allierte bombeoffensiv mot Tyskland har ennå ikke på langt nær nådd sin kuliminasjon. Målet er å bombe 2 eller 3 steder samtidig, så hjemmevern og brannkorps på de forskjellige steder ikke får noen mulighet til å samarbeide, framholder man i flykretser i London.

Det er kjent at RAF's angrep mot Berlin den 1. mars ikke ga brannkorpset noen sjanser og at hjelp måtte rekviseres helt fra Leipzig. Dette viser, at om også Leipzig var blitt bombardert samme natt, hadde brannkorpsene ikke hatt noen mulighet til å hjelpe hverandre.

De tap RAF har lidt under sine angrep mod Tyskland, og som enkelte netter har gitt opp til 20 fly, har ikke hatt noen hemmende effekt. Bombeflyenes antall vokser uke for uke. Man uttaler at antall bombefly som engasjeres i angrepene har steget betraktelig, men at ta-

vvv vVv V

4 -
stasos fengsler over hele Europa. Og vi behøver ikke å bli gjort oppmerksom på de mord som tyskerne har begått her i Norge den de kom. Norske borgere som er hentet ut fra sine hjem eller sine arbeidstedene og skutt ned på grunn av sadistisk hevnstørst over et eller annet som gjikt tyskerne imot.

Det er ikke ukjent for oss at tyskernas plan er å tilintetgjøre det polske folk fordi de ønsker det for å vere "hindreverdig" i veien for den tyske ekspansjon østover. Og så har disse individer endog den frekkhet a forsøke å spinne propaganda-silke på Katyn-affären, på angiveligis mord på polske borgere tilhørende en nasjon som tyskernes selv ett begge syns søker å utrydde!

beste svne sører å utvijdast
Stort lengre kan humbug ikke komme.
Men vi får oss ikke til å smile, enn si le
av denne form for tysk propaganda. Vi vem
mes helt inn til sjelen. HØTBYDELIG er or
det. Og det skal vi si så lenge vi tar, o
hviske det når vi ikke lengre kan si det,
tenke på det når det er blitt forbudt å hv
ke, inntil den dag kommer da de nazistisk
størmskyer er fjerd ut av verden. Mitted
dag ikke være fjern!

d- pene ikke er øket proporsjonalt med dette
a- RAF-taktikken holder godt takt med det ty-
m- ke forsvarer.

Et fryktelig billede fra det bombar-
derte Essen med Krupp-verkene ble nylig offentliggjort i en offisiell rapport. Obs
vasjonsfly, som tok fotografier av Essen
dager etter det store angrep, kunne ikke
noen virksomhet i Krupp-verkene, som "lå
fullstendig ded hv."

Det er kjent at 90.000 Essen-folk ble hjem- eller arbeidsløse etter angrepet, siden den gang er ytterligere 1.000 ton bomber sluppet over byen. Lignende beskrivelser får man av andre mål som RAF har hatt den siste tiden.

Die Luftwaffe ga i 1939 anvisning på en utvikling og anvendelse av flyvåpenet som de tydeligvis ikke har kunnet holde takt med.



D E N U U N N G Å E L I G E G J E S T

HVA MAN EN GANG VENTET AV NASJONALSOSIALISMEN.

Forsommeren 1932 - et knapt år før nazismens maktovtakelse - kom det i Tyskland ut en liten bok med tittelen: "Hva vi ventet av nasjonal sosialismen. Tyve spørsmål." Det var ikke prinsipielle motstandere av bevegelsen som uttalte seg, men positivt innstilte

mennesker, fylt av overbevisningen om at situasjonen i Tyskland var uholdbar. Deres 20 spørsmål til nasjonalssosialismen viser oss de forventninger, som den gang av bra folk ble stilt til bevegelsen, men det var som visse bange anelser og en sterk skepsis ikke unnlot

... og når han ikke tenker opp til, vil han vel helst ikke tenke på, men andre tenker for ham. Det blir utvilsomt en sørgefull oppvåkning. Mester Erik ventet!

Clausen må likvidere sitt parti før han har fått gjennomsette seg, og da ringen ligger vel ikke i at Fritz Clausen er en slik komplett politisk nullitet, men sikkert er det at han er ingen stolt fører, som da danske nasistene kan rose seg av. Hans fremtreden er på ingen måte heltmodig. Han er som en ramlende tom tørne, full av floskler og fra-
ser. Han lider også av en organisk talefeil, og det gjør ikke saken bedre. Det har vært den danske nasismens skjebne å ha undermålere og middelmådigheter som talsmenn. Fritz Clausens "adjutanter" og garde består for en stor del av tidligere straffede personer. Da man før krigen tide stille om nasistene, grep disse tilrene gangstermetoder for å gjøre seg gjeldende. De gjorde innbrudd på arbeiderpartiets kontorer i København. De ødela et sosialdemokratisk ungdomshjem. De bortførte en tysk emigrant. Det er eksempler på deres gangstergjer-
minger.

Frits Clausen har lagt for dagen en krypende beundring for sitt partis opphav i syd. Han har overdravet den danske nasismens betydning, for å skape resonans i Tyskland. Han erklarte at solen var gått opp for et nytt Danmark da landet ble besatt. Han slet daglig trappe hos de tyske myndighetene og nad deres fastor. Mange av de personskifter som er foretatt i den danske avisverden eller i dansk politiken

å gjøre seg gjeldende.

I dag, mer enn lo är senere - etter at nazismen med mange fete ord nylig har feiret lo-årsdagen for maktovertakelsen - har den lille boken interesse fordi den viser de forhåpninger som er blitt skuffet, fordi den regner opp noen av alle de løfter nazismen har sveket. En av dem som den gang stilte sitt spørsmål til nasjonal-socialismen, var en protestantisk prest, Forsthoff. "Protestantismen", framholdt han, "må vente av nasjonal-socialismen at den ikke overskridet grensene for det politiske. Den må ikke forlange "hele mennesket" for seg selv og dermed miskjenne menneskelivet og dets mening."

Hva har nazismen gjort siden den tid, gjennom presse, propaganda og ungdomstjenesten fram til "den totale mobilisering"? Nyttet uttales en av nazismens lodere at "for tyskeren gis det ikke lenger noe privatliv." Problemet om ikke å overskride grensene for det politiske har nazismen ganske enkelt løst ved å utstrekke det politiske til alt: kunst, vitenskap, religion, samvittighet. Det finnes i Tyskland ikke en livstyring som ikke er berørt av det politiske.

En katolikk, Albert Mergeler, framholdt at siden begrepet Det tredje Rike stammet fra teologien, måtte man slutte at nasjonal-socialismen ville grunnlegge den tyske politikk på kristendommens krav.

Hva har nazismen gjort siden den tid? Den begynte med forsøket på å skape en ny hedensk religion. Gjennom sin primitive raserie, sin oppdragelse av den tyske ungdom til å bli "stalhårde", sin forherligelse av

ET ALVORSORD TIL NORDMENN I DAG.

Det har gått mange motstridende rykter om arbeidsmobiliseringen. Det har også blitt spredt så mange forskjellige paroler, at det blant dem som er utkalt har gjort seg en viss usikkerhet gjeldende med hensyn til hvordan de skal forholde seg

Vi kan slå fast følgende:

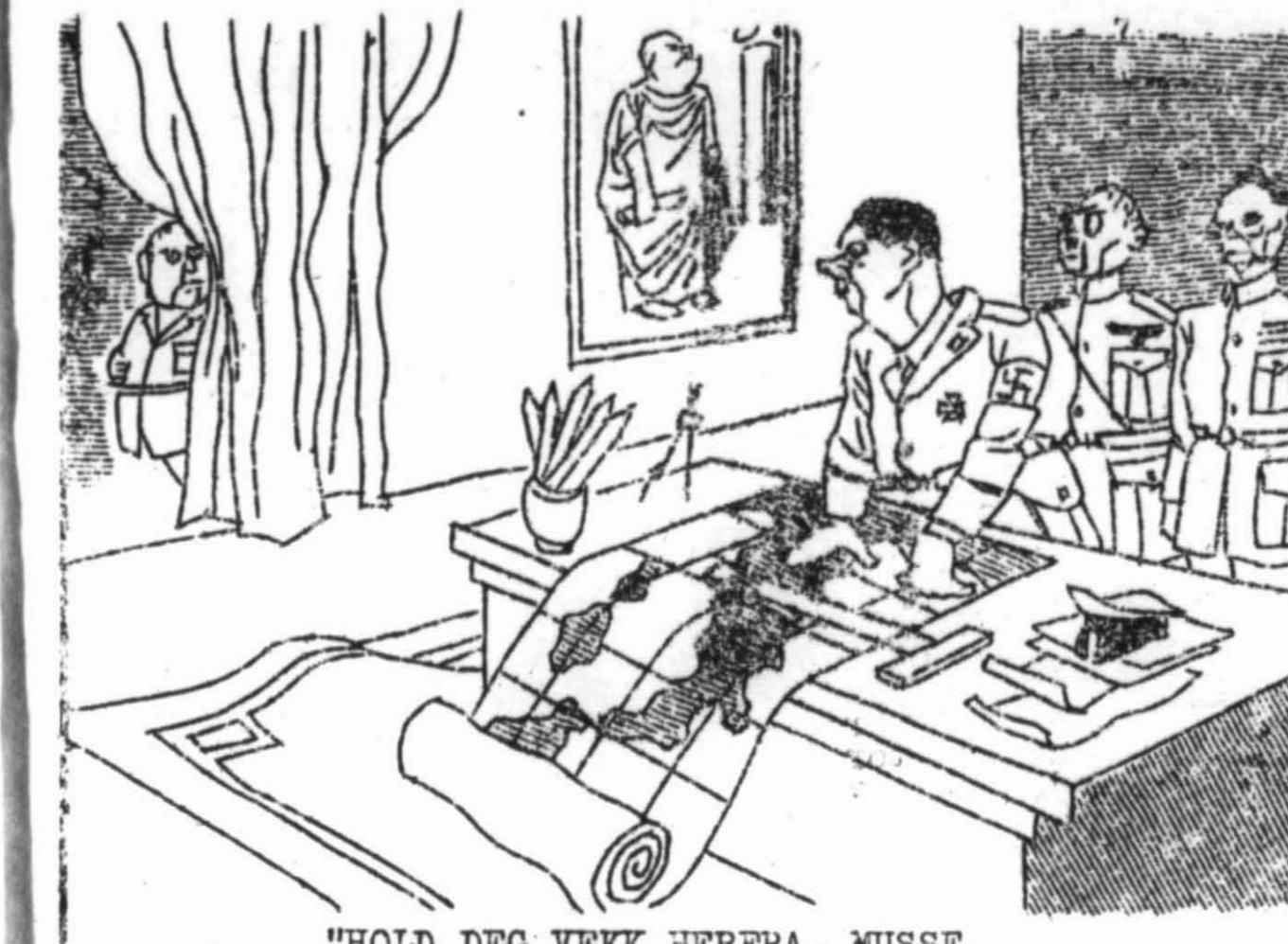
En del av de utkalte har, delvis tvunget, delvis lokket av pengar og gode ord, gjatt mod på å undertegne kontrakter hvoretter de for krigens varighet har bundet seg

krigen, sin brutale framford mot politiske motstandere, sin tortur, sin undertrykkelse av fremmede folkeslag, har den syndet mot alle kristendommens fundamentalistiske bud og er i dag i virkeligheten den farligste fienden til kristene religion noen gang har stått overfor.

En universitetsprofessor fra Marburg, Mannhardt, ytrøt sterke tvil angående nasjonal-socialismens ideelle muligheter. En bevegelse som bare vurderer sine folk etter deres brukbarhet for partiet, kan aldri nytiggjøre seg et lands beste krefter, framholdt han. De ledende menn i partiet må skiftes ut med andre, krevede han, hvis kvalifikasjoner ikke bare besto i "lydighet og propagandakunster".

Men det interesserer oss i dag ikke bare å få vite om alle de forhåpningene nazismen har skuffet i Tyskland. Hverken tyskerne eller vi andre svever i uvitonhet om dem. Det som det er verd å legge mørke til når vi ikke-tyskerne en gang skal være med å sette krigens regnskap opp, er det faktum at en stor del av den tyske intelligentsia har klart over de overordentlige faller denne bevegelsen førte med seg og allikevel valgte denne vei for Tyskland og dermed slapp nazismen løs over Europa. Ikke bare folketets brede, uvitende masser, men også en stor del av landets åndelige elite ga i større eller mindre utstrekning bevegelsen apenlys eller stillende tilslutning. Dette faktum beviser egenskaper i den tyske nasjonalkarakter som den kommende fred må vite å nøytralisere.

april, titulert "Storebror forteller eventyr" hvor det åpent innrømmes at det anvendes tyske uniformer.



"HOLD DEG VEKK HERFRA, MUSSE,
VI FORBEREDER VÅRT FORSVAR!"

feller kan det ikke bli gitt noen generell parole. En må stadig ha for øyet, at det det gjelder ør å yte fienden minst mulig hjelp. Gir ikke ens egen samvittighet eller forhåft frejl baskjed, får en rádspørre gode kamater.

Tyskerne bruker alle slags metoder, fra de verste trussler til de vakreste løfter og simpleste bostikkelsor, for å gjennomføre arbeidsmobiliseringen. Men det har de gjort før og, mot idrettsfronten, lærerfronten og kirkefronten. Men disse frontene har holdt. Nå prøver tyskerne å bryte inn i et nyt avsnitt av hjemfronten. De fleste det her gjelder, er unge menn i vernopliktsalder. Hensikten er åpenbar. Gjer vi ikke motstand nå, er østfronten neste oppholdssted for oss.

Hvis en ingen annen utvei finner enn å møte fram til arbeidsmobiliseringen, og en blir anvist arbeide som må betraktes som landsforrådsfolk, må en nekte, og henvise til Haagokonvensjonen.

Ung nordmann! Nå skal du igjen forsvarer landets øre. Glom ikke dine faine kamatorer fra Stryken, Valdres eller Narvik. Glom ikke dine venner der ute, som hver dag, til sjøs eller i luften, kjemper og dør. Glom ikke dine brødre i fangslønner hjemme, som holder ofret livet, enn å gå på akkord med samvittigheten. Dø gjorde det fordi DU skulle få anledning til å føre kampen videre! Derfor må du:

NEKTE Å TREKKE I TYSK UNIFORM,
NEKTE Å VÆRE MED PÅ BEFESTNINGSARBEIDE,
NEKTE Å UNDERTEGNE KONTRAKTER MED DEN
TYSKE HER,
selv om de truer deg på livet.

HUSK DU ER SOLDAT!
vvv vvv vvv
ARBEIDSMOBILISERINGEN.

Don "nasjonale" arbeidsmobilisering har nå også nådd de offentlige tjenestemann (ar-

Dy... Oppvekket opp til, vil han vel helst ikke tenke på, men andre tanker for ham. Det blir utvilsomt en serdig oppvåkning. Master Erik ventet!

Clausen og liknende sitt parti var nærmest fullt medlem av nazismen. Clausen ligger vel ikke i at Fritz Clausen er en slik komplett politisk nullitet, men sikkert er det at han er ingen stolt fører, som de danske nasistene kan rose seg av. Hans fremtreden er på ingen måte heltmodig. Han er som en raaende tom tanne, full av floskler og fraseer. Han lider også av en organisk talefeil, og det gjør ikke saken bedre. Det har vært den danske nazismens skjebne å ha undermålt og middelmådigheter som talmann. Fritz Clausens "adjudanter" og garde består for en stor del av tidligere straffede personer. Da man før krigen tidde stille om nazistene, grep disse tilrene gangstermetoder for å gjøre seg gjeldende. De gjorde innbrudd på arbeiderpartiets kontorer i København. De adela et sosialdemokratisk ungdomshjem. De bortførte en tysk emigrant. Det er eksempler på deres gangsterganger.

Frits Clausen har lagt for dagen en krypende beundring for sitt partis opphav i syd. Han har overdrevet den danske nazismens betydning, for å skape resonans i Tyskland. Han erklarte at solen var gått opp for et mytt Danmark da landet ble besatt. Han slet daglig trappe hos de tyske myndighetene og nød deres festar. Mange av de personskifter som er foretatt i den danske avisverden eller i dansk politi-

beidre og funksjonærer). "Minister" Lipper-
stad har underskrevet en forordning om at de
offentlige tjenestemenn ikke lenger skal være
unntatt fra registreringsplikten. Utenå ver-
te på offentliggjørelsen av denne forordning,
er det allerede foretatt utskrivning av en-
kolte høyere funksjonærer i Næringsdeparte-
mentet. Blant kommunale tjenestemenn er det
særlig foretatt utskrivning ved Oslo Spor-
veier.

Det norske folk ble førespeilet at registreringen gjaldt en nasjonal arbeidsinnsats. Utviklingen har vist at det var blandverk. Det er nå på det rene at tyskerne søker å føretta en fullstendig mobilisering av all arbeidskraft i landet til direkte innsats i den tyske krigføring, endog i militære formasjoner og i tyske uniformer. Ingen kan lengre frivillig la seg registrere eller utskrive til arbeidsmobiliseringen, uansett hvilke trussler som matte komme.

DU HAR RETT OG PLIKT TIL Å NEKTE Å
DELTA I EN KRIGSIINNSATS FOR FIENDEN

WWW VVV WWW
MØRKT GJØRNING OG SKAL HAN IKKE VÆRE

Parolene er:
SEND IKKE REGISTRERINGSSKJEMA ELLER KORT
MOT IKKE FRAM VED UTSKRIVNING!
SØK IKKE STILLINGER I STAT ELLER KOMMUNE

HVIS NOEN NORDMANN BLIR PUTTET I UNIFORM OG SENDT MED PERMITTENDE
REDD FOR Å GI SEG TIL KJENNE FOR DEN SVENSKA TOLLBETJENING. HVIS NOEN HOPPER AV TOGET
VIL DET IKKE SKJE DEM NOE. INGEN SOM FORLATER TOGET PA SVENSK GRUNN VIL BLI BRAKT TIL
BAKE. -- VI HAR BRAKT I ERFARING FRA ABSOLUTT SIKKERT HOLD AT DEN SVENSKA KONTROLLBE-
TJENING HAR ORDRE TIL A FORVISSE SEG OM AT NORDMENN SOM MATTE VERE MED TOGENE IKKE
TVANGSSENDES OG TIL Å FORKLARE DEM AT DE I TILFELLE KAN FORLATE TOGET.

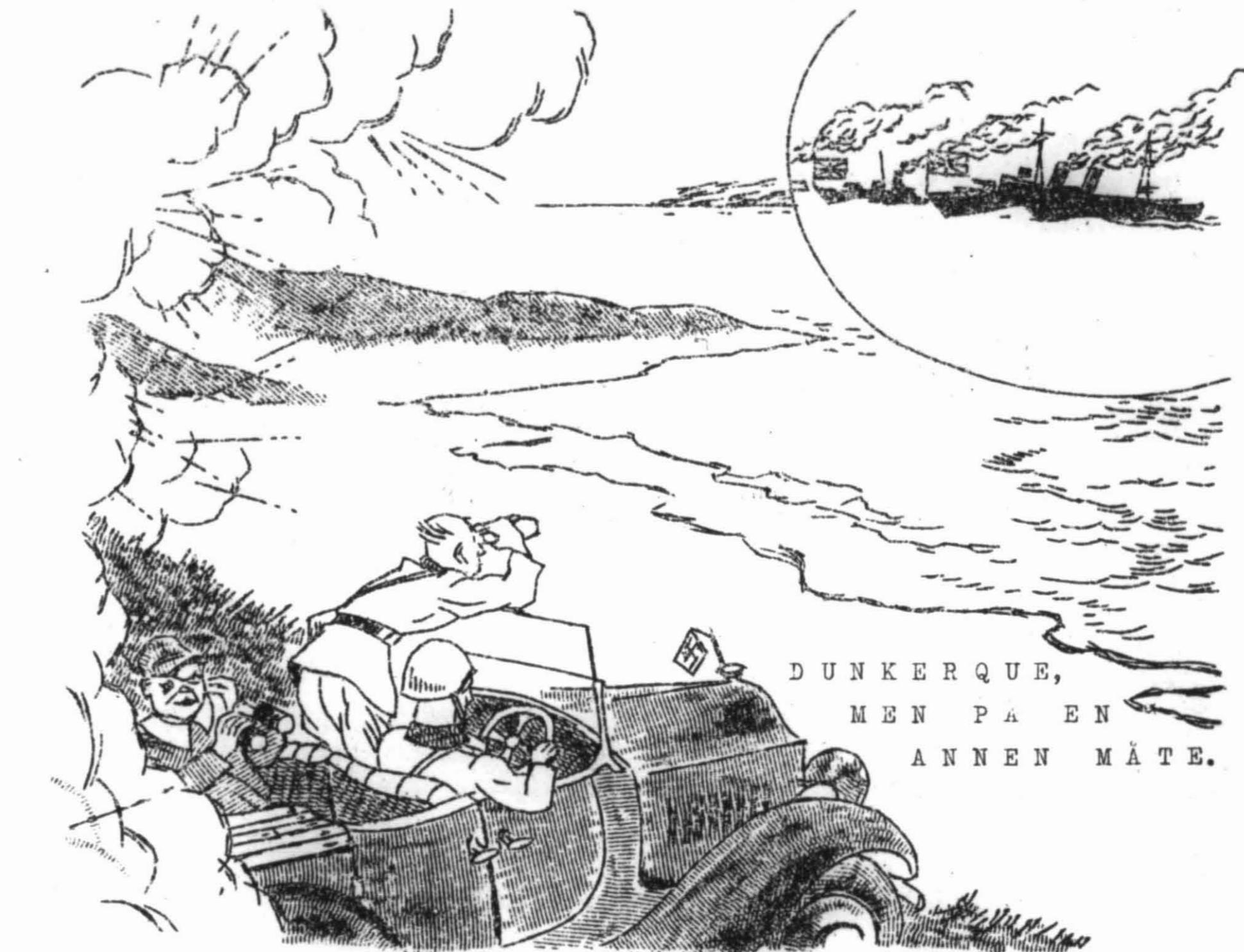
SVENSK SYN PÅ "DEN SVENSKE NØYTRALITET"

Med utilsløret ironi skriver "Göteborg Handels och Sjöfartstidning" at den finner det "meget gledelig å kunne gi statsministren sin udelte anerkjennelse". Erkjennelsen gjelder hans nektelse av å la en norsk fane båres i spissen for 1.mai-toget i Stockholm. Statsministeren skulle være novedtaleren ved denne anledning. Han skulle spasere i spissen for de demonstranter som fulgte like etter fanevakten.

Hans excellense fant det upassende at en norsk fane ble båret foran ham. Herved har hans taktfølelse ikke sviktet ham. Han kjenner det tydelig nok like forydmykende a-

vi demonstrerer våre sympatier for nordmennene på møte etter møte, mens togene med den tyske krigsmakts folk natt og dag ruller fra vår jernbaner. På vestkystbanen reiser daglig et tusentall tyske soldater til Norge og omrent det samme antall fra Norge til Tyskland. Deres oppgave er å undertrykke det norske folk. Vi letter oppgaven for dem. Fra Trondheim ruller togene opp gjennom Sverige til Narvik. De troppene som ferdes denne veien, unngår farene ved en sjercise. Takket være vår regjerings imøtekomenhet sparer tyskerne dessuten sin slemt medtatte tonnasje. Og så ruller andre vogner fra den

Bjørn Jøppen vinker opp til, vil han vel haist ikke tenke på, men andre tanker for ham. Det blir utvilsomt en sorgelig oppvåknen. Mester Erik ventet!



Arnim: Skip i sikte!
Rommel: Men ikke våre!

ringen ligger vel ikke i at Fritz Clausen er en slik komplett politisk nullitet, men sikkert er det at han er ingen stolt fører, som de danske nasistene kan rose seg av. Hans fremtreden er på ingen måte hætemodig. Han er som en ramlende tom tønne, full av floskler og fra-
ser. Han lider også av en organisk talefeil, og det gjør ikke saken bedre. Det har vart den danske nasismens skjebne å ha undermålere og
middelmådigheter som talsmenn. Fritz Clausens "adjutanter" og garde består for en stor del av tidligere straffede personar. Da man før
krigen tidde stille om nasistene, grep disse til rene gangstertmetoder for å gjøre seg gjeldende. De gjorde innbrudd på arbeiderpartiets
kontorer i København. De ødela et sosialdemokratisk ungdomshjem. De bortførte en tysk emigrant. Det er eksempler på deres gangstergjer-
ninger.

Frits Clausen har lagt for dagen en krypende beundring for sitt partis opphav i syd. Han har overdrevet den danske nasismens betydning, for å skape resonans i Tyskland. Han erklarte at solen var gått opp for et nytt Danmark da landet ble besatt. Han slet daglig trappene hos de tyske myndighetene og ned deres faste. Mange av de personskifter som er foretatt i den danske avisverden eller i dansk politi-

finsko fronten til den norske honover do svenska jernbanelinjer.

Mens alle disse vognhjulene danker mot våre skinner, er det ikke morsomt å deklamere om vår solidaritet med nordmennene eller å gi uttrykk for vår beundring for deres utholdenhets i striden for landets frihet. Det kan nok være vanskelig å få vridde av seg ord som "sympati" og "beundring" når en selv har ansvaret for tiltak som letter tyskerne i deres framfærd mot det folket vi beundrer.

Opp disse troppetransportene er ikke det eneste vi hjelper tyskerne med. Vi tillater også at ammunisjon, tanks og kanoner fraktes til de tyske troppene i Norge og Finland. En gang har vår regjering også skaffet lettelsor til de tyske tropper, som nordmennene hadde trengt opp mot svenskegrensen langs Narvik-banen, - ja, kanskje reddet dem. Hellar ikke har vi vært så særlig hjertevennlig mot de nordmenn, som har tatt sin tilflukt til vårt land.

Allt dette har Hans Excellens i minnet, når han skal tale til massene. Ikke noe å undres på at han ikke vil ha en norsk fane i spissen for toget! Hans anstendighetsfølelse forbyr det. Det ville, mener han, og med

vvv vVv vVv
F I N N L A N D .

De finske fagforeninger har anmodet den finske statsminister om å gjøre slutt på Finlands deltagelse i krigen så snart som mulig. Samtidig har de 5 sosialdemokratiske ministre, som utgjør 1/3 av den finske samlingsregjering, framkalt en politisk krise ved å trøke seg ut av regjeringen. Styret i den finske faglige landsorganisasjonen erklærer: Det må opprettholdes vennekapelige forbindelser med Sverige. Det må prøves å få en velvillig holdning blant nordmenn og danskor for enhver pris. Et brudd i de diplomatiske forbindelser med Amerika, vil være en ulykke.

Ifølge Svenska Dagbladet er det på det rene at følgende begivenheter har funnet sted: Noen uker før påske henvendte den amerikanske regjeringen seg til den finske med spørsmål om den ønsket at U.S.A. gjorde henvendelse i Moskva. Ved utenriksminister Ramsays tilbake

rettet var alt for grovt hykleri & demonstrativ samhørighet med Norge, samtidig med at en hjelper dets undertrykkere. At han ikke er i stand til å vise seg med to så forskjellige ansikter, får man holde ham til gode.

Flere og flere svensker medgir at de skammer seg når de tenker på Norge. Herr Hansson hører tydelig nok med blant dem. Det må være ganske ubehagelig for ham. Man behøver bare å minnes en slik sak som ble slagleggselsen av de 17 avisen som ontalte underøkselen av torturen i de norske fengselslagerne. Det er virkelig noe å skamme seg over lenge. Det er virkelig noe å inngruppe i først selv om ansvaret for dette inngruppet i første rekke hviler på herrene Günther og Westerman. Sistnevntes uttalelse om denne affæren skal bli staende som et minnesmerke over denne det svenske rettsvesens høyeststående embetsmann i disse formidrelsene ar.

Statsministeren vil ikke være ned på slike noe lenger. Det er vel det som er forklaringen på hans forbud mot det norske flagget i toget. Det kan naturligvis ikke tenkes at hans nektelse er dikturt av motivasjonen som dem som la til grunn for beslagleggingen av de nevnte avisene. "Nei, det kan ikke tenkes."

vvv vVv vVv



JEG ER FREMDELES DEN SAMME FANATIKER.

komst, ble det ikke umiddelbart gitt noe svar på noten. Da imidlertid den tyske sendemann demonstrativt forlot Helsingfors, ble det avgitt svar som gikk ut på at en ikke ønsket hennens henvendelse til Sovjet-Unionen. - Som bekjent forlot så den amerikanske sendemann Helsingfors i påsken.

vvv vVv vVv
KONFLIKTEN MELLOM POLEN OG RUSSLAND.

I Molotovs deklarasjon til den polske regjering heter det bl.a.:

Det faktum at den fiendtlige kampanje mot Sovjet-Unionen ble innledet samtidig av den tyske og polske presse, og at den føres

med de samme uttrykk, gjør at det ikke er tvil mulig at der mellom de alliertes fiender, Hitler- og den polske regjering finnes forbindelse og enighet om å fortsette denne kampanje.

Mens Sovjet-Unionens folk gir sitt blod i den forbitrede kamp mot Hitler-Tyskland og gjør alt hva som står i dens makt for å besiere den fiendes fiende, Russlands fiende, Polens fiende, alle fyrhetskende demokratiske nasjoners fiende, utdeler den polske regjering i unfallenhet for Hitler-tyranniet et lumskt hugg mot Sovjet-Unionen. Den russiske regjering vet at denne fiendtlige kampanje mot Sovjet-Unionen ble innledet av den polske regjering i den hensikt å utnytte leggen og baktalelsen for å øve trykk mot den russiske regjering for å oppnå territorialle fordeler av denne på bekostning av Sovjet-Ukrainas, Hvit-Russlands og Sovjet-Littauens interesser.

Alle disse omstendigheter tvinger den russiske regjering til å dele den oppfatning at den nærværende polske regjering, som har slått inn på overenskomstens vei mot hitlers regjering, i virkeligheten har avbrutt alliansen med Sovjet-Unionen og innatt en fiendtlig holdning til denne.

vvv vVv vVv
TYSKE TONNASJE-TAP.

Tyskerne har lidd alvorlige tonnasjetap i april måned. "Høegh Carrier" og "Borga" ble senket utenfor Holland, "Trondhjomsfjord" gikk utenfor den norske kysten og "Tugela" gikk på Oslo havn. Den siste falt som offer for det mystiske sugemine-angrep som rammet en rekke skip rundt omkring i norske byer.

Av tyske skip kan nevnes "Ortelborg" som gikk ned på et kvarter på Oslo havn og den splitter nye 8.000 tonner "Rheinfels", som totalforliste i den svenske skjærgård på vei til Oslo med kull. "Ortelborg" ble også tatt med sugeminer.

Disse senkningsene midt på Oslo havn har satt tyskene i høyeste alarm. Bare på en dag skal 32.000 tonn være gått ned.

vvv vVv vVv

... oppover vokner opp til, vil han vel haist ikke tenke på, men andre tanker for ham. Det blir utvilsomt en sørgerlig oppvåkning, Mester Erik venter!

Clausen må ikke videre sitt parti for han har sett omverket. Clausen ligger vel ikke i at Fritz Clausen er en slik komplett politisk nullitet, men sikkert er det at han er ingen stolt farer, som den danske nasistene kan rose seg av. Hans fremtreden er på ingen måte heltemodig. Han er som en ralende tom tomme, full av floskler og fraiser. Han lider også av en organisk talefeil, og det gjør ikke saken bedre. Det har vært den danske nasismens skjebne å ha undermålige og middelmådigheter som talsmenn. Fritz Clausens "adjutanter" og garde består for en stor del av tidligere straffede personer. Da man før krigen tidde stille om nasistene, grep disse til rene gangstermetoder for å gjøre seg gjeldende. De gjorde innbrudd på arbeiderpartiets kontorer i København. De ødela et sosialdemokratisk ungdomshjem. De bortførte en tysk emigrant. Det er eksempler på deres gangstergjønner.

Frits Clausen har lagt for dagen en krypende beundring for sitt partis opphav i syd. Han har overdrøvet den danske nasismens betydning, for å skape resonans i Tyskland. Han erklarte at solen var gått opp for et nytt Danmark da landet ble besatt. Han slet daglig trappe hos de tyske myndighetene og nød deres faste. Mange av de personskiften som er foretatt i den danske avisverden eller i dansk politi-

TUNISIA: Felttoget i Tunisia er endt med en strålende seier for de allierte. Etter det annet amerikanske armekorps erobring av Mateur 3. mai var stillingskrigens pericde forbi. Endelig var det lykkes de allierte å trenge gjennom de sterke aksestillingene i fjellene, og dermed kunne de utnytte sine overlegne tankstyrker. Mens tyskerne hadde svekket sine fjellstillinger for å motstå de amerikanske tankstyrkene fra Mateur, apnet de allierte en voldsom offensiv over hele den vestlige del av fronten. Lenger syd i den 1. britiske armé til angrep i festningen Massicault, 28 km. fra Tunis. Dermed var også briterne kommet ned i lavlandet og kunne sette inn sitt tankvåpen. Samme dag stormet de franske styrker lengst i nord Djebel Chemiti, 14 km. vest for Bizerte. Etter dette var kampen i hovedsaken avgjort. Bortsett fra den sterke festning Bizerte og kanalene hovedstaden Tunis, var det ikke lenger mulig for aksestyrkene å holde noen del av Tunisia i så lang tid som 14 dager. Det visste seg imidlertid at den tyske generalstab i den grad hadde undervurdert de allierte, at helt utilstrekkelige styrker var lagt i beholdskap på disse avgjørende punkter, og de allierte ga ikke tyskerne tid til et ordnet tilbaketog. Den 1. britiske armé tankstyrker fra Massicault, brøt seg gjennom sperrstillingen ved Le Bardo, 5 km. vest for Tunis og erobret Tunis allerede 7. mai, dagen etter erobringen av Massicault. Samme dag erobret de amerikanske styrker Bizerte.

De allierte utnyttet til fullt mål sin knusende overlegenhet med hensyn til tanks og fly, stormet fram mot sine strategiske mål uten å enne de aksestyrker som ble stående ige i deres flanker og tok ved sitt tempo pusten fra motstanderne. Landsstridskreiternes framrykning var forberedt ved en ubarmhjertig bombing av de strategiske hovedmål, og resultatet av de glimrende koordinerte aksjonene var at Rommels veteraner brøt sammen i panikk. For første gang har de allierte kunnet bruke lynkrigens metode, og lynkrigens psykologiske virkning er øyensynlig nøyaktig den samme overfor tyskernes kampvante tropper som overfor polakker og franskmenn. Det gir håp om at den avsluttende kamp, når de allierte i sin tid har banet seg vei inn i Tyskland,

MEDIO MAI. kanskje kan bli avsluttet like raskt som tyskernes felttog i Frankrike. Resultatet i Tunisia viser ikke bare at de allierte militære ledere nå fullt ut behersker den moderne krigs strategi og taktikk. Den viser også at Vestmaktenes tropper, etter at de har vunnet kamperfaring, er bedre enn selv Rommels veteraner. De allierte har ikke hatt vesentlig flere soldater i ilden enn aksen, og under kampane i fjellstillingene har de bare kunnet utnytte sin overlegenhet med hensyn til fly, mens aksetroppene allors har hatt alle fordeler. Det derfor ikke uten grunn at von Arnim og Rommel helt til begynnelsen av mai regnet med om sikzert at aksetroppene ville klare å holde sine stillinger til høsten.

Etter erobringens av Bizerte og Tunis ble de gjenværende aksessyrker delt i 4. De to splittede avdelinger i Nord-Tunisia oppga all organisert motstand allerede 9. mai. Om morgene 12. mai sto to avdelinger igjen; en mindre, fullstendig omringet gruppe ved Zaghouan og Bou-Ficha, nord for Enfidaville, og en større avdeling under overkommando av den italienske general Nesse på Cap Bon-halvøya. Etter at de allierte ut på dagen hadde brutt igjennom sperrestillingen og tatt Addar-passet nær halvøyas spiss, er all organisert motstand brutt sammen også her. Over 100.000 fang var oppfelt allerede 12. mai.

Italienske havner og byer på Sicilia var oppelt allerede 12. mai.
har i den senere tid vært utsatt for voldsomme luftangrep. Således er Palermo praktisk talt blitt jevnet med jorden. Det følyder at den 8. britiske armé allerede før de avsluttende kamper, ble sendt nordover mot kysten, og at også andre sterke avdelinger er holdt beredt til nye aksjoner. Det er rimelig å tro at så snart flyplassen ved Bizerte er satt i brukbar stand etter flybombardementene, vil de allierte gå til landsetning på Siciliias kyst, og sannsynligvis også sette seg i besiddelse av øya Pantelleria øst for Nord-Tunis. Den italienske flåte er sterk, men den mangler flybeskyttelse. Luftforsvaret over Sicili er forbausende svakt, og det er sannsynlig at tyskerne allerede har trukket sine trop

per vekk fra øya og holder på med å evakuere hele Italia for å konsentrere forsvaret ved Brennerpasset. Noe sterkt kystforsvar har de ikke overlatt sin aksebror. Italia er utpresset for soldater og arbeidskraft og er antakelig nå i ferd med å bli, ikke en hjelp, men en byrde for tyskerne. Hår negeren gjort sin tjeneste, kan han gå.

TYRKIA: De tyrkiske styrker ved grensen mot Bulgaria er i det siste blitt forsterket, men samtidig har den tyrkiske regjering erklært at den ikke akter å erklære Bulgaria krig. Den tyske krigsledelse har ikke funnet erklæringen tilstrekkelig betryggende, og tyske tropper er sendt i største hast gjennom Ungarn.

Det er umulig å vite om Tyrkia allerede føler seg sterkt nok - eller aksemaktene svarke nok - til å åpne krigen. Tyskerne frykter i hvert fall at Tyrkia vil begynne å praktisere den svenske form for nøytralitet, ved å slippe allierte troppetransporter og forsyninger gjennom Dardahellene, og den eneste måte å sikre seg mot dette er et angrep mot stredene. Det er derfor mulig at Tyrkia allerede om kort tid vil være trukket med i krigen, selv om det skjer mot landets egen vilje. Hvislykkes tyskernes lynangrep, vil de allierte styrker i idt-Østen i hvert fall kunne settes inn i angrep på Bulgaria

og Romania fra Svartehavskysten, og samtidig fra den tyrkiske grensen.

RUSSLAND: Etter erobringene av Krim-skaya 5. mai er jernbaneforbindelsen fra Noworossijsk nordover brutt. Russerne har utvidet kilen og på enkelte punkter brutt gjennom de ytre linjer rundt Noworossijsk. Det er sannsynlig at de snart igjen vil være i besiddelse av sin største flatehavn. - Også nord for Kuban har den røde hær hatt framgang.

På Karkow-Donets-fronten og bak de tyske linjer ved Kiev har russerne fort+ satt sine kraftige luftangrep på de opp-marsjerende tyske styrker. Det ser ut til at hitler ikke oppnår den støtte fra va-sallstatene som han regnet med. Ungarn har i hvert fall kategorisk nektet å sende de permitterte tropper tilbake. De tyske offensivforberedelser er neppe heller fer-dige, men sammenbruddet i Tunisia gjør det nødvendig for hitler å slå til raskt, hvis han skal oppnå å svekke russernes angreps-kraft før den 2. front er blitt en reali-tet. Det er ikke usannsynlig at han med vanlig "intuisjon" vil la en forhastet og forkroplet storoffensiv gå av stabelen på Østfronten og dermed ytterligere framskyn-ne sin egen undergang.

"... og jeg synes Jøppe vakner opp til, vil han vel helst ikke tenke på, men andre tanker for ham. Det blir utvilsomt en sorgelig oppvåkning. Mester Erik venter!"

Clausen må ikke videre sitt parti før han har sett om seg omkring. Det er ikke ringen ligger vel ikke i at Fritz Clausen er en slik komplett politisk nullitet, men sikkert er det at han er ingen stolt fører, som de danske nasistene kan rose seg av. Hans fremtreden er på ingen måte hætemodig. Han er som en raalende tom tanne, full av floskler og fra-sser. Han lider også av en organisk talefeil, og det gjør ikke saken bedre. Det har vært den danske nasismens skjebne å ha undermålere og middelmådigheter som talsmenn. Fritz Clausens "adjutanter" og garde består for en stor del av tidligere straffede personar. Da man før krigen tide stille om nasistene, grep disse til rene gangsternetoder for å gjøre seg gjeldende. De gjorde innbrudd på arbeiderpartiets kontorer i København. De ødela et sosialdemokratisk ungdomshjem. De bortførte en tysk emigrant. Det er eksempler på deras gangstargjer-ringer.

Frits Clausen har lagt for dagen en krypende beundring for sitt partis opphav i syd. Han har overdrevet den danske nasismens betydning, for å skape resonans i Tyskland. Han erklarte at solen var gått opp for et nytt Danmark da landet ble besatt. Han slet daglig trappe hos de tyske myndighetene og ned deres faste. Mange av de personskifter som er foretatt i den danske avisverden eller i dansk politiken